Miha Marinko, Mile Vižintin in ing. Ivan Kukovec pričakujejo goste. Foto: dr. L. M.

Poštnina plačana v gotovini

snežnik

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE ILIRSKA BISTRICA

LETO II. ◆ ŠTEVILKA 6 JUNIJ 1963 CENA 20 DIN

Tito in Naser v naši sredi

V ponedeljek, 13. V., ko smo se na Titovem trgu poslovili od štafete in njenih nosilcev, nas je obvestil naš predsednik ObLO, ing. Kukovec, da nas naslednji dan obišče tov. TITO. - Zavladalo je veliko veselje in takoj so se občani vrgli na delo, da bi našega dragega predsednika in njegove goste prisrčno sprejeli

● *Nadaljevanje na 2. str.*

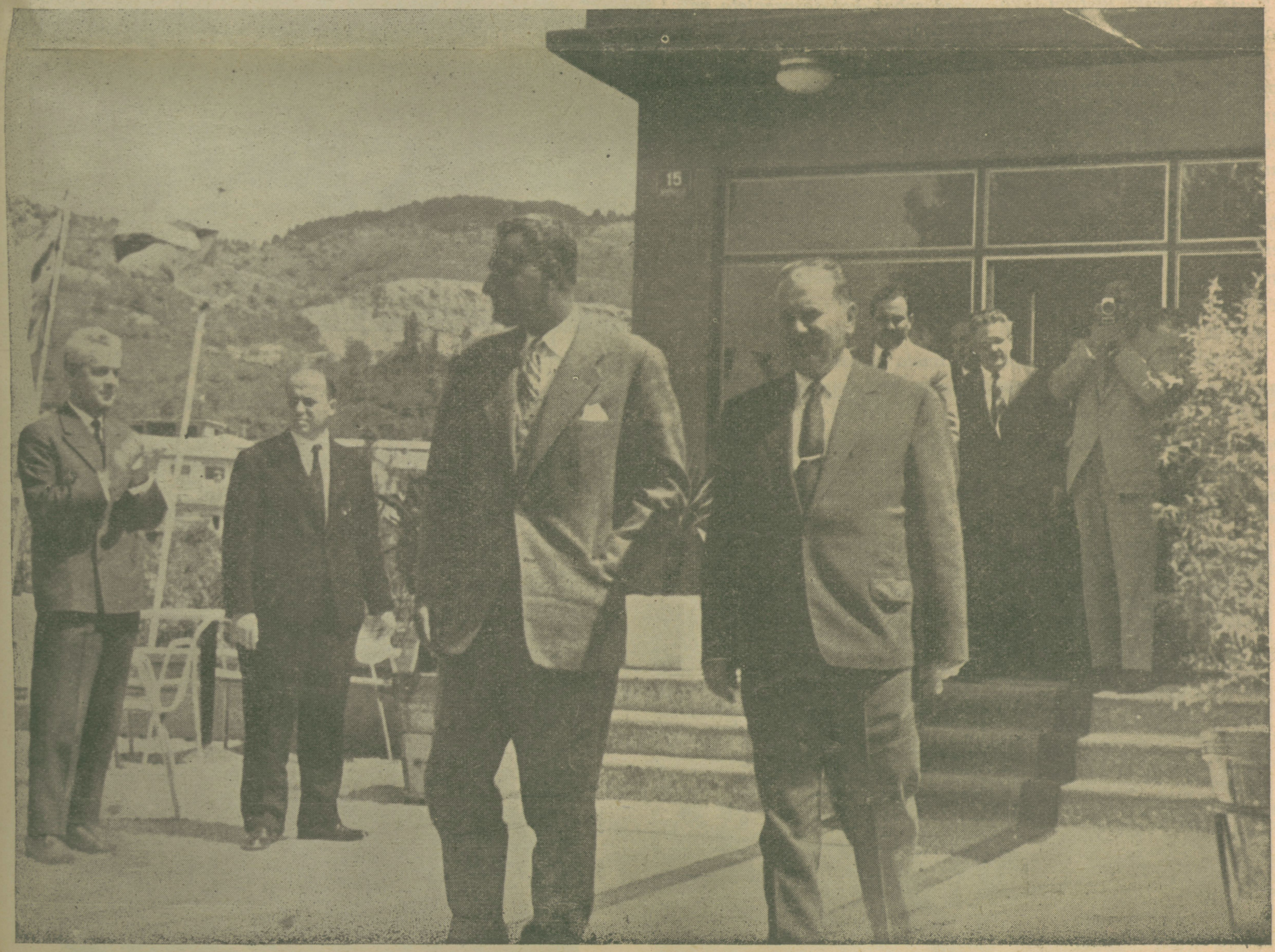

Tito in Naser v naši sredi

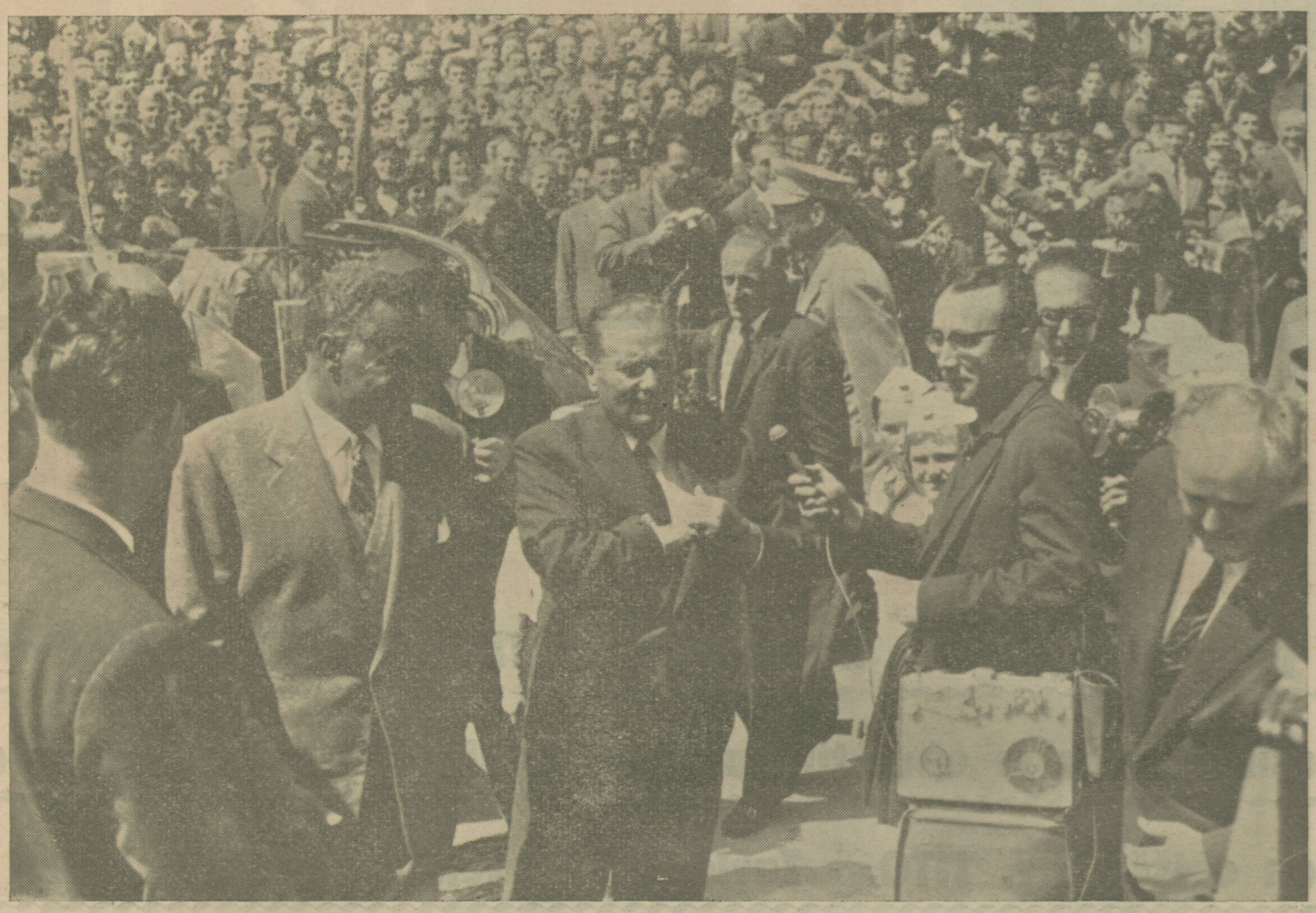

Tito se zahvaljuje pionirjema za prelepe šopke Foto: J. Keuc

Še nikoli ni bilo okrog kavarne Turist v Ilirski Bistrici tako živo. Natakarice so čistile mize v lokalu, razporejale stolice, popravljale zavese, nameščale in premeščale in zopet kritično opazovale, ali so cvetke v loncih na pravem mestu. Okna kavarne so se svetila in kot v zrcalu so se odbijali tulipani in drugo pisano cvetje, ki so ga vrtnarji posadili v gredice pred kavarno. Na dvorišču so razprli živopisne senčnike in celo preprogo so pogrnili od vhodnih vrat v kavarno pa prav tja do ceste, saj vendar danes pričakujemo najdražjega gosta, predsednika Tita, ki se bo s predsednikom Naserjem ustavil prav v naši kavarni.

V lahnem vetriču so plapolale slovenske, jugoslovanske in egiptovske zastave in se prepletale med seboj, kot se prepleta naše prijateljstvo. Vse je bilo praznično, povsod zastave, cvetje, dobro razpoloženi ljudje, prav kot je primerno za takšno svečanost.

Že mnogo prej, preden je bil napovedan prihod naših dragih gostov, se je zbrala gosta množica ljudi. Ceste so bile preozke in na bližnjih oknih, terasah in balkonih so se gnetli ljudje kot grozdi, vsi nestrpni v pričakovanju. Množica pionirjev in pionirk je imela zastavice in polne roke cvetja. Kdor je premogel fotografski aparat, ga gotovo ni pozabil doma, ker je vsakdo hotel imeti lastnoročno izdelan spomin na ta veliki dogodek.

Prisrčen pozdrav visokim gostom Foto: J. Keuc

Pred prihodom maršala in njegovih gostov je prišel v Il. Bistrico sekretar CK ZKS, tov. Miha Marinko, ki je v družbi predstavnikov okrajnega in občinskega LO pričakoval goste.

Ko se je na Bazoviški cesti prikazala kolona avtomobilov in so se ti ustavili pred kavarno Turist, redarji niso mogli več za-

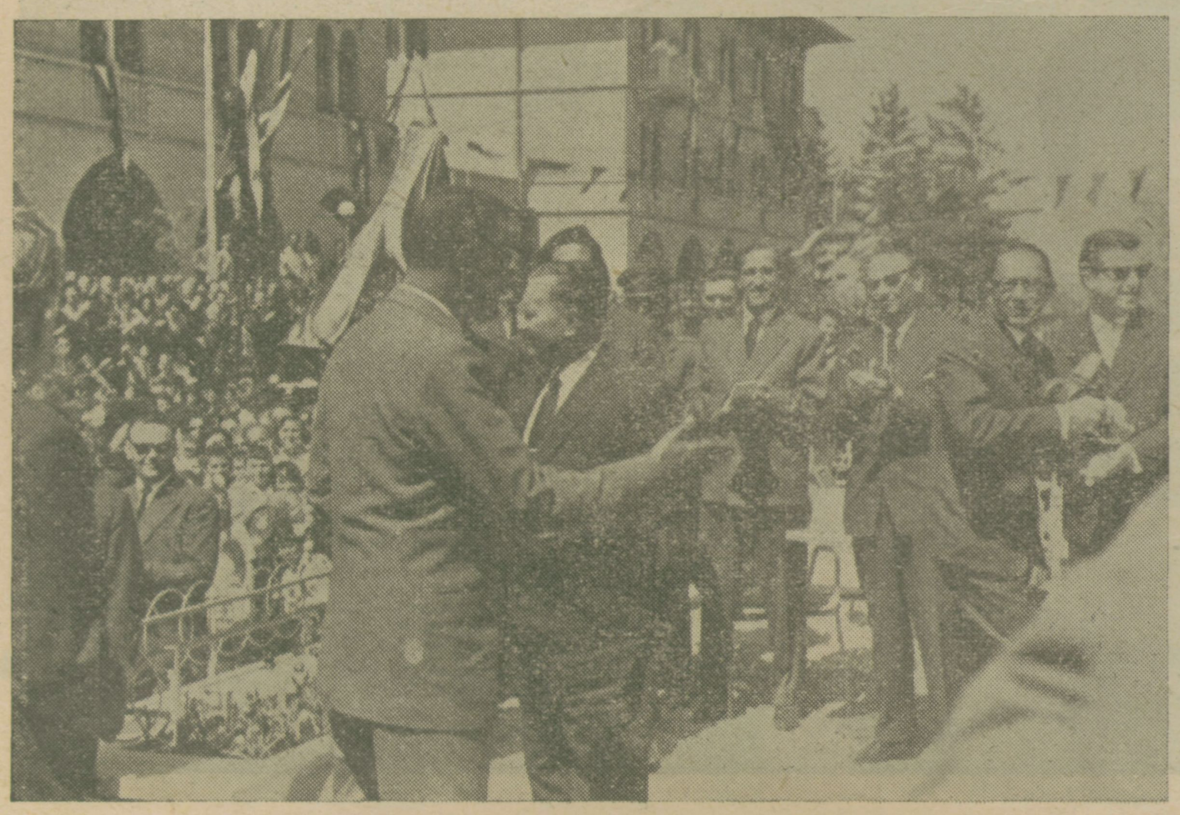

Gostje stopajo v kavarno Turist Foto: J. Keuc

Pred odhodom iz Ilirske Bistrice Foto: Dr. L. M.

Pionir pozdravlja visoke goste Foto: dr. L. M.

držati navdušene množice, ki je obkolila predsednika Naserja in Tita in njihovo spremstvo. Ko so se ti pozdravili s predstavniki SRS, predstavniki okraja in občine, sta predsednikoma Naserju in Titu zaželela dobrodošlico pionir in pionirka in jima podarila šop cvetja.

Navdušenja in vzklikanja Tito-Naser ni bilo ne kraja ne konca. Televizijske kamere so brnele, fotoreporterji so skakali, da bi ujeli najprikladnejše trenutke za slikanje. Oba predsednika pa sta dobro razpoložena odzdravljala množici.

Visoki gostje v kavarni Turist Foto: J. Keuc

Ko so gostje prišli v kavarno Turist, so jim natakarji postregli s kavo in osvežilnimi pijačami. Posedli so za omizje in veselo kramljali s starimi in novimi znanci. Toda čas hiti in že so morali gostje odpotovati.

Ko sta predsednika Naser in Tito prišla iz kavarne, je v množici završalo kot v panju. Vse je ploskalo in vzklikalo, tako da so gostje še dolgo časa odzdravljali našim občanom in lahko bi rekel, da so se zahvaljevali za tako topel sprejem kakršnega so doživeli v Bistrici.

Navdušena množica pozdravlja visoke goste Foto: S. Maraž

Tovarišice in tovariši občani!

PRIPRAVE ZA VOLITVE SMO IZREDNO USPEŠNO OPRAVILI. POSEBNA POHVALA PRIPADA ČLANOM VOLJENIH TELES OD ORGANIZACIJE RDEČEGA KRIŽA, MLADINE, KONFERENCE ŽENA, ZVEZE VOJNIH INVALIDOV, ZVEZE BORCEV NOV, SZDL, ZKJ, KRAJEVNIH ODBOROV IN OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA, SAJ SO SE V VELIKI VEČINI POTRUDILI, DA JE BILA UDELEŽBA NA ZBORIH VOLILCEV IN NA VSEH PREDVOLILNIH MANIFESTACIJAH, KOT SO BILE SPREJEM ŠTAFETE MLADOSTI, KULTURNE PRIREDITVE TER SPREJEM TOV. TITA IN PREDSEDNIKA ZAR NASERJA, DOSLEJ NAJBOLJ MNOŽIČNA.

PREPRIČAN SEM, DA BOMO TAKO VISOKO POLITIČNO ZAVEST IZRAZILI TUDI NA VOLITVAH S TEM, DA BO SLEHERNI VOLIVEC ODDAL SVOJ GLAS NA SVOJEM VOLIŠČU.

PREPRIČAN SEM TUDI, DA BODO NOVI ODBORNIKI ZASTAVILI V DELO VSE SVOJE SILE IN DA BOMO OB SODELOVANJU Z REPUBLIŠKIMI IN ZVEZNIMI POSLANCI POTRDILI SVOJE DOSEDANJE USPEHE IN DOSEGALI ŠE NOVE, VEČJE USPEHE.

NADALJNJA GRADITEV SOCIALIZMA NAM NA POTI, KI SMO JO IZBRALI, ZAGOTAVLJA NOVE DELOVNE ZMAGE, BITI PA MORAMO STRNJENI, KAKOR SMO BILI DOSLEJ.

Predsednik ObLO ing. Ivan Kukovec

Tito in Naser v naši sredi

štafeta mladosti 1963

Za našo komuno je bila posebno pomembna letošnja zvezna štafeta mladosti, saj je prvič, da je šla skozi naše kraje.

Vsako leto smo sicer organizirali lokalne štafete, ki so jih nosili naša mladina in pionirji ter z njimi pošiljala iz leta v leto našemu maršalu voščila, saj nam je maršal Tito simbol mladosti, revolucionarnosti in jamstvo srečne bodočnosti, zato ni čudno, če se je letos ne le mladina ampak vse prebivalstvo tako navdušeno pripravljalo na sprejem štafete, štafete, ki bo po večtisočkilometrski poti skozi vse večje kraje naše domovine ponesla 25. maja tovarišu Titu prisrčna voščila za 71. rojstni dan. Bač, prva vas v naši komuni ob poti štafete iz Kočevja v Koper jo je sprejela dostojno. Bogato okrašen oder, vsa okolica v zastavah in cvetju, veliko število mladine in vaščanov. Vse to je bil dokaz, kako visoko cenimo našega maršala. Predsednik mladinskega aktiva, Bert, ki je štafeto sprejel, je dejal: »Ko držim v rokah štafetno palico, se v mislih rokujem s Titom.« Republiški poslanski kandidat Ziccardi pa je po krajšem govoru štafetno palico predal z besedami: »Ponesite Titu prisrčne pozdrave in čestitke vseh prebivalcev pivškega področja«. Ob hupanju 27 okrašenih avtomobilov spremstva je štafeta krenila skozi Knežak, kjer jo je s cvetjem in zastavami pozdravilo nad 400 mladincev in vaščanov. Prisrčen je bil pozdrav šembijskih otrok, ki so s cvetjem in zastavicami v rokah, stoječ na cestnih kamnih, da bi bili videti večji, mahali v pozdrav mimo vozeči štafeti.

Prihod v Bistrico je bil veličasten: zastave, cvetje in na trgu 3000 glava množica z zastavami in šopi cvetja je nestrpno pričakovala prihoda štafete. Končno je ob napovedanem času prišla. Nosil jo je član občinskega komiteja, ob strani sta mu bili dve mladinki s krasnimi šopi tulipanov in dva pripadnika JLA, za njimi še dve lokalni štafeti: osemletke iz Ilirske Bistrice ter skupna štafeta učencev iz Jelšan, Novokračin in Kuteževega, za tem pa še taborniki v krojih, mladi gasilci in mladi člani RK. Slednji so bili razporejeni tudi vzdolž cele poti od Bača do Šembij.

Množica je navdušeno pozdravljala nosilce štafete s spremstvom. Štafetno palico je sprejel predsednik občinskega komiteja mladine, M. Primc, z besedami: »Ponosni smo, da smemo prvič v naši sredi sprejeti zvezno štafeto mladosti ter tako tovarišu Titu najbolj neposredno povedati to, kar zanj čutimo.«

Nato je predsednik obč. ljudskega odbora ing. Kukovec v daljšem govoru analiziral uspehe v preteklem letu in letos, nato pa je štafetno palico podal mladincem.

Ti so jo v velikem spremstvu ponesli skozi Bistrico, nato pa so jo člani AMD popeljali skozi Podgrad, kjer so jo Podgrajci in pripadniki JLA radostno sprejeli. Štafeto je sprejel mladinec Gombač.

Nato so jo ponesli skozi vas, naprej pa so jo zopet vozili člani AMD.

Veličasten je bil pogled na kolono okrašenih avtomobilov, vendar smo bili neugodno presenečeni, da ni bilo v Obrovu skoraj nikogar razen nekaj otrok in 1 avtomobila iz Kozine. Štafetno palico smo zato po nalogu spremstva CK peljali do Kozine kar sami. Nepozabna je bila slika ob pogledu na kolono avtomobilov, zato se tudi najtopleje zahvaljujem v imenu vseh članov AMD, ki so mnogo pripomogli k slavnemu prenosu Titove štafete na našem območju.

M. P.

Tako so štafeto sprejeli na Baču Foto: F. Žele

Veličasten je bil pogled na kolono okrašenih avtomobilov Foto: F. Žele

Člani AMD čakajo Titovo štafeto na Baču Foto: F. Žele

Kako so potekali zbori volivcev in potrjevanja kandidatur

VERIGA RAZPRAV Z NEPOSREDNIMI PROIZVAJALCI IN DRŽAVLJANI NASPLOH JE PRAV V TEM LETU TAKO PESTRA, DA LAHKO TRDIMO, DA NI ČLOVEKA, KI NE BI ENI ALI DRUGI RAZPRAVI PRISOSTVOVAL IN IZRAŽAL SVOJA HOTENJA.

Že ob razpravah zveznega in republiškega predosnutka ustave smo lahko ugotovili veliko zanimanje vseh državljanov za vrsto vprašanj, ki so se nanašala na življenje in napredek občine kot celote ter s tem tudi posameznika.

Značilnost pestrih razprav je v visoki zavesti državljanov, ki hočejo s skupnimi napori premagovati vse tiste težave in slabosti, ki se vsak dan z njimi srečujejo in se bodo verjetno še srečevali in ki zavirajo uspešnejši napredek v našem mehanizmu delavskega samoupravljanja in družbenega upravljanja ter delitve.

Vse dosedanje razprave so imele delovni značaj in so nakazale celo vrsto problemov, ki jih bo treba v prihodnjem razdobju reševati. Vrsta problemov se že nekaj let ponavlja, vendar so vezani na izdatna finančna sredstva, ki jih doslej ni bilo v zadostni meri moč zagotoviti. Največkrat so na dnevnem redu ceste, vodovodi, telefon, ter drugi komunalni objekti.

Na predvolilnih sestankih članstva SZDL in zborih volivcev so prihajala na površje tudi vprašanja s področja kmetijstva. Upravičene pripombe so letele na nezadostno organizacijsko utrjenost kmetijskih organizacij, pomanjkanje in nepravočasno oskrbo reprodukcijskega materiala, kot so umetna gnojila, semena, na majhno strokovno pomoč itd. Take in podobne pripombe so dokaj pomembne in aktualne, zato ne smemo mimo njih, ne da bi jih temeljito analizirali in nanje dajali odgovor.

Dosti je bilo izrečenih priznanj ter kritike. Kritika se v glavnem nanaša na nezadostno poznavanje dejanskih možnosti, s katerimi komuna ali skupnost trenutno razpolaga. Vse pripombe in kritike so dragoceno gradivo za nadaljnje delo in aktivnost državljanov. Že številčnost razprav pa pobija trditve, češ da se državljani za probleme ne zanimajo.

Stalni kontakt z volivci oziroma občani pa je brez dvoma pogoj za uspešno delo na vseh področjih družbenega dogajanja, predvsem pa za uspešno delo oblastnih in drugih organov samoupravljanja in družbenega upravljanja.

Gradivo, ki je vzniklo na predvolilnih sestankih, mora služiti tudi v izpopolnitev občinskih statutov, statutov delovnih organizacij in krajevnih skupnosti.

Posebno se je pokazala velika skrb pri izbiri kandidatov za nova oblastna vodstva. Tu so volivci dejansko iskali najboljše med najboljšimi na popolnoma demokratičen in zakonit postopek. Tako imamo danes v naši občini na zborih volivcev sprejetih 66 kandidatov za občinsko skupščino in 10 za republiške in zvezne poslance. Poudariti je treba, da so volivci enoglasno sprejeli kandidature za zvezne in republiške poslance, dočim je bilo za občinske kandidate le nekaj manjših sprememb oziroma dopolnitev, ki so popolnoma v skladu s skupnimi težnjami. Značilno je tudi to, da so vsi kandidati, razen ene izjeme, kandidature sprejeli in že s tem pokazali, da so voljni delati in vlagati svoje napore v službi ljudstva.

Doslej je bilo napravljenega dosti, preostaja nam samo še to, da s 100 % oddanimi glasovi potrdimo to, kar je bilo doslej napravljeno. S tem bomo izvršili veliko državljansko dolžnost in si tako postavili cilj za bodočnost.

Ustavna listina naše družbene socialistične ureditve, ki temelji na željah vseh delovnih ljudi, terja od slehernega, da po svojih močeh vlaga svoje napore za srečo vseh in s tem slehernega posameznika. Zato naj bodo volitve dejanska manifestacija politike, ki jo naši najvišji predstavniki nam vsem nakazujejo.

Tone Gustinčič

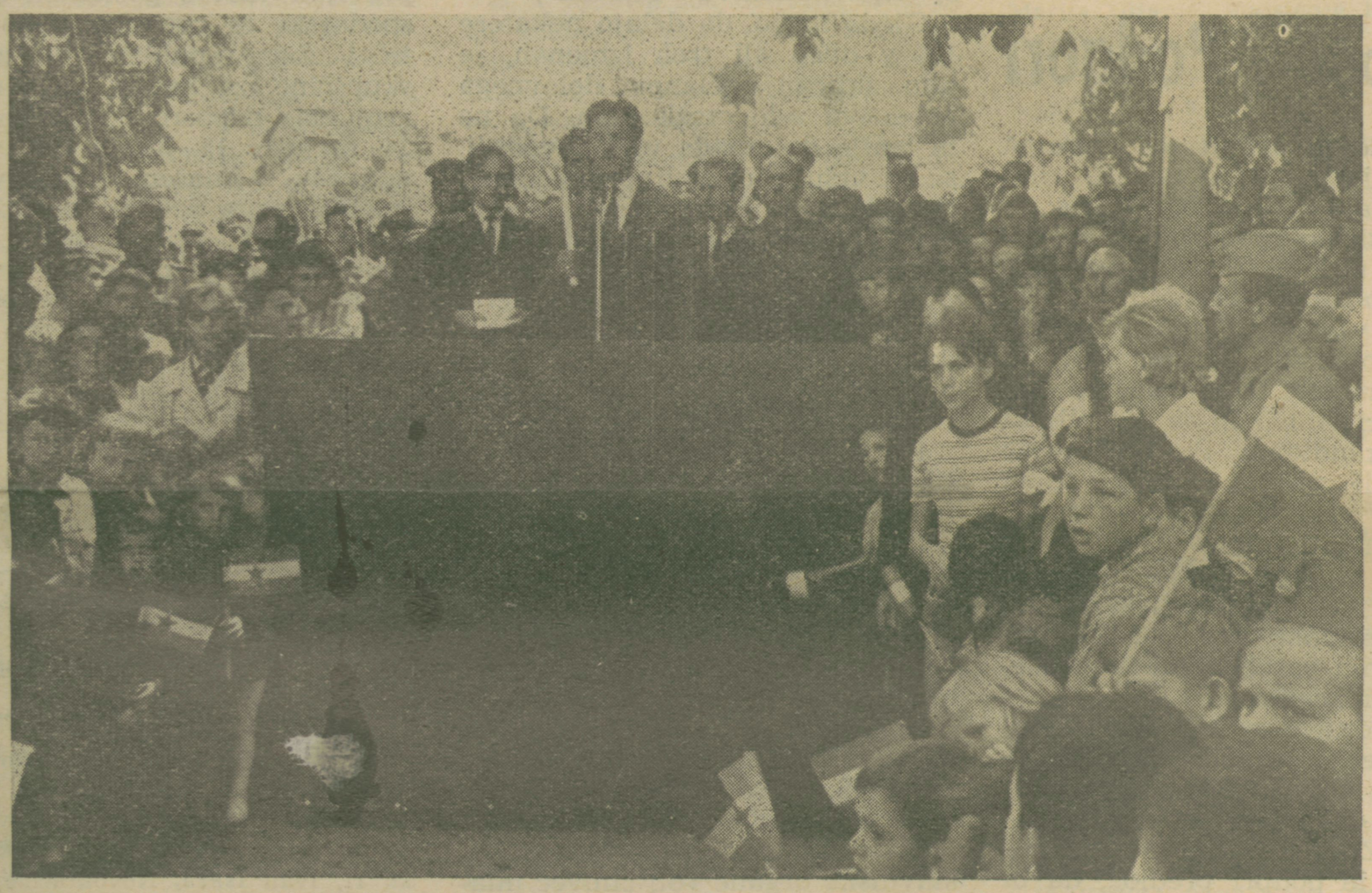

GOVOR PREDSEDNIKA OBČINSKEGA KOMITEJA ZMS IN PREDSEDNIKA OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA OB SPREJEMU TITOVE ŠTAFETE V ILIRSKI BISTRICI

TAKO SO PONESLI TITOVO ŠTAFETO IZ ILIR. BISTRICE Foto: Silvester Maraž

Zbori volivcev v Ilirski Bistrici

Če kritično pregledamo zbore volivcev v Ilirski Bistrici, se predvsem ne moremo zadovoljiti z udeležbo. Izjava, da kdo ni bil obveščen, ne more držati, ker je bilo za to dobro poskrbljeno. Spričo tolikih družbenih organizacij, ustanov, društev, podjetij itd. bi res pričakovali na zborih boljšo udeležbo. Saj zbori volivcev niso reševali samo zadev glede volitev. Razpravljali so v mnogih drugih problemih, splošnih in posebnih, gospodarskih, političnih in komunalnih. Premalo smo videli delavcev iz gospodarskih organizacij, zavodov in ustanov. Če primerjamo zbore volivcev na vaseh in v mestu, potem moramo vsekakor priznati vasem prednost tako v udeležbi kakor tudi po tematiki in številu razprav.

G. F.

Predvolilni kandidacijski sestanki v tovarni Lesonit

Živo zanimanje za volitve v obeh volilnih enotah tovarne Lesonit je privabilo na kandidacijske sestanke okrog 300 ljudi, ki so z vprašanji in predlogi prispevali svoj delež v manifestaciji doseženih uspehov.

Pri obravnavi proizvodnega plana podjetja je prevladovalo dejstvo, da bomo morali letos ustvariti 3 milijarde bruto prometa pri ostri domači in tuji konkurenci, saj se letos vključujemo na tuji trg z izvozom v vrednosti preko 500 tisoč dolarjev.

Leto 1963 je za Lesonit v vsej njegovi razvojni poti najbolj karakteristično in morda najlepše. Po 15-letni izgradnji, ki so jo prepletale pestre gospodarske in družbene spremembe, uspehi in odrekanja, je zrastla tovarna s 500 članskim kolektivom z jasno perspektivo, delovno vnemo in visoko zavestjo.

Redko kdaj se kolektiv Lesonita zbere na masovnih sestankih. Normalno življenje poteka na delovnih mestih in na sestankih ekonomskih enot. Zato smo predvolilni sestanek izkoristili za vsestransko izmenjavo mnenj. V diskusiji so se volivci dotaknili drobnih stvari s svojega področja dela, največje zanimanje pa je vladalo za novi pravilnik o osebnih dohodkih, ki je stopil v veljavo letos. Nič ni čudnega, če so osebni prejemki v ospredju, saj so ti v dokončni obliki zrcalo uspehov v proizvodnji. Naši delavci so pozdravili nova načela interne delitve posebno še zato, ker je novi pravilnik o osebnih dohodkih bolj enostaven, bolj razumljiv in postavlja vse delavce v enak startni položaj. Odstranjene so vse slabosti prejšnjega pravilnika in rezultati novih stimulativnih elementov se odražajo v stalnem porastu proizvodnje.

Tov. ing. Lenič je v diskusiji lepo orisal naš letošnji proizvodni plan, ki je za skoraj polovico večji od lanskega leta.

Družbeno politični delavci so kot osrednji politični problem v podjetju naglasili potrebo po novih kadrih v splošnem in komercialnem sektorju.

Direktor tovarne, tov. Vadnjal, je govoril o družbenem planu občine, ki predvideva v letošnjem letu približno 9 milijard bruto družbenega proizvoda in je za 80 odstotkov večji od dohodka v letu 1959. Naglasil je tudi, da se nekatere panoge kot npr. kmetijstvo, gostinstvo in turizem ne razvijajo paralelno z industrijo. Novi občinski ljudski odbor čaka v tem pogledu pomembno delo.

Nova občinska skupščina bo morala skrbeti za nadaljnji razvoj industrije, za hitrejši tempo investiranja, za pogozdovanje, za krepitev kmetijstva in kmetijskih zadrug, trgovine in gostinstva, da ne bo Ilirska Bistrica na glasu kot najdražje mesto, za razvoj zdravstva, šolstva, prosvete, kulture, turizma in stanovanjske izgradnje. Vse te naloge zahtevajo načrtno in dosledno delo.

Razšli smo se s sklepom, da bomo na dan volitev v polnem številu enotno manifestirali velike uspehe in ideje socializma.

D. G.

Predvolilna dejavnost v Podgori

Predvolilna dejavnost na našem področju je bila zelo živahna. Prvo predvolilno zborovanje smo sklicali dne 5. aprila 1963 v novih prostorih krajevnega odbora SZDL »Podgora«.

Zborovanje, katerega so se udeležili predstavniki vseh družbeno političnih organizacij, je potekalo v živahnem razpravljanju o problemih, ki so bili na dnevnem redu. Posebno obeležje je dala zborovanju nova ustava SFRS, pismo CK ZKJ in govor maršala Tita v Splitu. Volivci so posvetili največjo pozornost problemom iz domačega področja, čeprav niso ostali ravnodušni spričo nekaterih problemov in nepravilnosti na področju cele komune. Iz diskusije smo lahko razbrali, da tiščijo tukajšnje prebivalstvo v največji meri problemi komunalnega značaja. Volivci so se zelo zavzemali za postavitev tako prepotrebnega telefona, ureditve vodovodov po vaseh itd. Nazadnje so sprožili tudi silno pereč problem, namreč hrane in stanovanja učiteljstva. Znano je, da so učitelji po vaseh dobesedno prosjačili za hrano in stanovanje.

V nadaljevanju zborovanja se je diskutiralo predvsem o kandidatu, ki naj bi predstavljal Podgoro v občinski skupščini. Predstavniki vseh družbeno političnih in gospodarskih organizacij so ovrgli predlog kandidacijske komisije pri ObLO in se zedinili za novega kandidata. Pri tem pa so upoštevali načelo, naj bo novi kandidat vsaj enakovreden predlaganemu kandidatu.

Kmalu za tem zborovanjem je krajevni odbor SZDL Podgora sklical sestanke članov SZDL po posameznih vaseh. Tudi ti sestanki so bili živahni.

Kot zadnja predvolilna manifestacija je bil sklican zbor volivcev, kjer so volivci še enkrat pretresli in dokončno potrdili kandidaturo. Zbor volivcev v Kuteževem pa je podprl predlog, da bi v vasi odprli prepotrebno gostišče, ki bi vsaj delno rešilo problem prehranjevanja učiteljstva.

D. D.

Zbori volivcev tudi v podjetju »Topol«

Po predhodnem predvolivnem zborovanju in posvetu predstavnikov družbeno političnih organizacij se je v nedeljo, 28. aprila 1963, vršil tudi zbor volivcev delovnega kolektiva »TOPOL«.

Glede na to, da delajo nekatere EE v dveh ali treh izmenah, je bilo sklicanje članov delovnega kolektiva zelo otežkočeno. Da ne bi prišlo do izpada v proizvodnji, se je vršil zbor volivcev v nedeljo. Vendar je bila proti vsemu pričakovanju dobra udeležba. Po predlogu obč. volivne komisije ima naša delovna organizacija dve volivni enoti in dva kandidata za obč. zbor delovnih skupnosti. Zbori volivcev so potekali po volivnih enotah, in sicer:

Prva volivna enota vključuje v svoj sestav obrate pohištvo, elektrožago in furnirnico-obrat sedeži.

Drugo volivno enoto tvorijo furnirnica »A«, uprava in pomožna dejavnost.

V prvi volivni enoti kandidira za obč. zbor delovnih skupnosti tov. Dušan Primc.

V drugi volivni enoti kandidira tov. Ana Marija Uljančič, članica UO ZMS, ki so jo mladinci predlagali na predvolivnem zboru.

Pravilno je, da se v naše predstavniške organe voli čimveč mladih ljudi in žena, zato so tudi volivci na svojih zborih soglasno potrdili predlagane kandidate in delovni kolektiv opravičeno pričakuje od njih, da jih bodo znali zastopati v obč. skupščini in da bodo na ta način doprinesli svoj delež k razvoju kolektiva in komune.

Na istem zboru so volivci razpravljali tudi o poslancih za gospodarski in organizacijsko politični zbor republiške in zvezne skupščine, za katero bodo oddali svoj glas neposredno na volitvah 24. maja in 13. junija 1963. Zbori volivcev v našem kolektivu so imeli izrazito delovni značaj, zato se je ob tej priložnosti razpravljalo tudi o proizvodnji, izvršitvi tromesečnega plana in o pomanjkljivosti, ki jih bo potrebno v bodoče odpraviti.

Glede na to, da prinaša nova ustava SFRJ precejšnje spremembe v volivnem zakonu, so člani, ki so bili zadolženi od obč. volivne komisije, tolmačili volivcem spremembe v načinu volitev, o rotaciji poslancev, o mandatni dobi in drugih bistvenih spremembah.

Ciril Komac

Kje bomo volili v obč. skupščino občine Ilirska Bistrica

Volitve odbornikov v občinski zbor občinske skupščine Ilirska Bistrica bodo dne 26. 5. 1963 v naslednjih krajih:

1. **V Domu družbenih organizacij** za volilno enoto št. 1, ki obsega ulice: Rozmanovo, IV. Armije, Bazoviško, Adamičevo, Cankarjevo, Aljažev breg, Trg maršala Tita in Trubarjevo. Kandidat: Albin Kuret iz Ilir. Bistrice, Bazoviška št. 28.

2. **V bivši kavarni »Šport«** za volilno enoto št. 2, ki obsega naslednje ulice: Levstikovo, Bilčevo pot, Prešernovo, Kidričevo, Strmo pot, Stritarjevo, Tavčarjevo, Župančičevo, Partizanski hrib, Mašun, Gomance in Okroglino. Kandidat: Alojz Stegu iz Ilir. Bistrice. Bilčeva pot št. 5.

3. **V domu JLA** za volilno enoto št. 3, ki obsega naslednje ulice: Gregorčičevo, Jurčičevo in Vojkov drevored. Kandidat: ing. Ivan Kukovec, Ilir. Bistrica, Vojkov drevored št. 2.

4. **V Gimnaziji** za volilno enoto št. 4, ki obsega naslednje ulice: Vodnikovo, Kosovelovo, Gabrje, Kettejevo, Šercerjevo, Vilharjevo. Kandidat: Elja Šibenik iz Ilir. Bistrice, Vodnikova št. 6.

5. **Na železniški postaji** za volilno enoto št. 5, ki obsega naslednje ulice: Gubčevo, Nikole Tesle, Tomšičevo. Kandidat: Tončka Škerlovaj iz Ilirske Bistrice, Vojkov drevored 22.

6. **V osnovni šoli v Vrbovem** za del volilne enote št. 6, ki obsega vas Vrbovo. Kandidati: Ladislav Primc, Vrbica št. 1, Miro Kreševič, Jasen 40, Franc Logar, Vrbovo 21.

7. **Pri Logarju Antonu, Jasen 19,** za del volilne enote št. 6, ki obsega naselje Jasen. Kandidati: Ladislav Primc, Vrbica št. 1, Miro Kreševič, Jasen št. 40, Franc Logar, Vrbovo št. 21.

8. **Pri Gržini Antonu, Vrbica 24,** za del volilne enote št. 6, ki obsega naselje Vrbica. Kandidati: Ladislav Primc, Vrbica št. 1, Miro Kreševič, Jasen št. 40, Franc Logar, Vrbovo **št. 21.**

9. **Pri Baša Antonu, Jablanica št. 9,** za del volilne enote št. 6, ki obsega naselje Jablanice. Kandidati: Ladislav Primc, Vrbica št. 1, Miro Kreševič, Jasen št. 40, Franc Logar, Vrbovo št. 21.

10. **V osnovni šoli v Kuteževem,** za del volilne enote št. 7, ki obsega naselje Kuteževo. Kandidat: Darjo Dujmovič iz Ilir. Bistrice, Rozmanova št. 13.

11. **Pri Hrvatinu Antonu, Trpčane 20,** za del volilne enote št. 7, ki obsega naselje Trpčane. Kandidat: Darjo Dujmovič iz Ilir. Bistrice, Rozmanova 13.

12. **Pri Poklarju Viktorju, Zabiče,** za del volilne enote št. 8, ki obsega naselje Zabiče. Kandidat: Viktor Poklar iz Podgraj št. 22.

13. **Pri Jaksetič Pavlini, Podgraje 34,** za del volilne enote št. 8, ki obsega naselje Podgraje. Kandidat: Viktor Poklar iz Podgraj št. 22.

14. **Pri Zadružnem domu Novokračine,** za del volilne enote št. 9, ki obsega naselji Novokračine in Nova vas. Kandidati: Franc Kalčič, Novokračine št. 11, Ivan Iskra, Novokračine št. 63 in Jože Iskra, Sušak št. 7.

15. **Pri Štemberger Rozini, Sušak 6,** za del volilne enote št. 9, ki obsega naselje Sušak in Fabci. Kandidati: Franc Kalčič, Novokračine št. 11, Ivan Iskra, Novokračine št. 63 in Jože Iskra, Sušak št. 7.

16. **V osnovni šoli v Jelšanah,** za del volilne enote št. 10, ki obsega naselje Jelšane. Kandidati: Kristjan Zidar in Kristjan Valenčič iz Dolenj št. 55.

17. **Pri Grahor Gizeli, Dolenje 7,** za del volilne enote št. 10, ki obsega naselje Dolenje. Kandidati: Kristjan Zidar, Jelšane št. 7 in Kristjan Valenčič, Dolenje št. 55.

18. **V vaški dvorani v Kosezah,** za del volilne enote št. 11, ki obsega naselje Koseze. Kandidati: Ivan Boštjančič, Vel. Bukovica št. 28 in Albin Potepan, Mala Bukovica št. 21.

19. **Pri Potepan Antoniji, Mala Bukovica 21,** za del volilne enote št. II, ki obsega naselje Mala Bukovica. Kandidati: Ivan Boštjančič, Vel. Bukovica št. 28 in Albin Potepan, Mala Bukovica št. 21.

20. **Pri Muha Ivanu, Velika Bukovica 10,** za del volilne enote št. 11, ki obsega naselje Velika Bukovica. Kandidati: Ivan Boštjančič, Vel. Bukovica št. 28 in Albin Potepan, Mala Bukovica št. 21.

21. **Pri Vičiču Francu, Soze št. 1,** za del volilne enote št. 11, ki obsega na-

● *Nadaljevanje na 7. strani*

Kje bomo volili v občinsko skupščino občine Ilirska Bistrica

Nadaljevanje s 6. strani

selje Soze. Kandidati: Ivan Boštjančič, Vel. Bukovica št. 28 in Albin Potepan, Mala Bukovica št. 21.

22. **V osnovni šoli Dolnji Zemon,** za del volilne enote št. 12, ki obsega naselje Dolnji Zemon. Kandidati: Jožef Raspor, Dol. Zemon št. 20 in Franc Peruzin, Dol. Zemon št. 66.

23. **Pri Franku Alojzu, Gornji Zemon 14,** za del volilne enote št. 12, ki obsega naselje Gornji Zemon. Kandidati: Jožef Raspor, Dol. Zemon št. 20 in Franc Peruzin, Dol. Zemon št. 66.

24. **V osnovni šoli Veliko Brdo,** za del volilne enote št. 13, ki obsega naselje Veliko Brdo. Kandidati: Marjan Stopar, Veliko Brdo št. 15, Alojz Grlj, Pavlica 6 in Alojz Božič, Sabonje 38.

25. **V zgradbi SLP št. 7 v Studeni gori,** za del volilne enote št. 13, ki obsega naselje Studene gore. **Kandidati:** Marjan Stopar, Veliko Brdo št. 15, Alojz Grlj, Pavlica 6 in Alojz Božič, Sabonje 38.

26. **Pri Kanclerju Alojzu, Sabonje 50,** za del volilne enote št. 13, ki obsega naselje Starod. Kandidati: Marjan Stopar, Veliko Brdo št. 15, Alojz Grlj, Pavlica 6 in Alojz Božič, Sabonje 38.

27. **V Mladinskem klubu na Starodu,** za del volilne enote št. 13, ki obsega naselje Starod. Kandidati: Marjan Stopar, Veliko Brdo št. 15, Alojz Grlj, Pavlica 6 in Alojz Božič, Sabonje 38.

28. **Pri Stoparju Vinku, Pavlica 5,** za del volilne enote št. 13, ki obsega naselje Pavlica. Kandidati: Marjan Stopar, Veliko Brdo št. 15, Alojz Grlj, Pavlica 6 in Alojz Božič, Sabonje 38.

29. **V osnovni šoli v Podgradu,** za del volilne enote št. 14, ki obsega naselje Podgrad. Kandidati: Branko Butinar, Podgrad št. 14 in Franc-Rudolf Božič iz Podgrada 53.

30. **V gostilni v Račicah,** za del volilne enote št. 15, ki obsega naselje Hrušica. Kandidati Vera Butinar, Kozina 3/a, Anton Križman, Podbeže št. 22 in Franc Fabjanič, Ilir. Bistrica, Tomšičeva št. 5.

32. **Pri Ivančiču Ivanu, Male Loče 10,** za del volilne enote št. 15, ki obsega naselje Male Loče. Kandidati: Vera Butinar, Kozina 3/a, Anton Križman, Podbeže št. 22 in Franc Fabjančič, Ilir. Bistrica, Tomšičeva št. 5.

33. **Pri Fabjančiču Jožetu, Podbeže 31,** za del volilne enote št. 15, ki obsega naselje Podbeže. Kandidati: Vera Butinar, Kozina 3/a, Anton Križman, Podbeže št. 22 in Franc Fabjančič, Ilir. Bistrica, Tomšičeva št. 5.

34. **V osnovni šoli v Pregarju,** za del volilne enote št. 16, ki obsega naselje Pregarje. Kandidati: Ivan Gustinčič, Rjavče št. 6, Jakob Male, Pregarje 89 in Jože Butinar, Pregarje 26.

35. **Pri Leverju Josipu, Huje št. 5,** za del volilne enote št. 16, ki obsega naselje Huje. Kandidati: Ivan Gustinčič, Rjavče št. 6, Jakob Male, Pregarje 89 in Jože Butinar, Pregarje 26.

36. **Pri Ludviku Rudolfu, Gaberk št. 3,** za del volilne enote št. 16, ki obsega naselje Gaberk. Kandidati: Ivan Gustinčič, Rjavče št. 6, Jakob Male, Pregarje 89 in Jože Butinar, Pregarje 26.

37. **Pri Gustinčiču Antonu, Rjavče št. 19,** ki obsega del volilne enote št. 16, na naselje Rjavče. Kandidati: Ivan Gustinčič, Rjavče št. 6, Jakob Male, Pregarje 89 in Jože Butinar, Pregarje 26.

38. **V osnovni šoli Harije,** za del volilne enote št. 17, ki obsega naselje Harije. Kandidati: Alojz Gombač, Harije št. 5, Franc Dekleva, Zajelšje št. 6, Andrej Hrvatin, Harije 43, Albin Jagodnik, Tominje št. 7.

39. **V dvorani za sestanke,** za del volilne enote št. 17, ki obsega naselje Tominje. Kandidati: Alojz Gombač, Harije št. 5, Franc Dekleva, Zajelšje št. 6, Andrej Hrvatin, Harije št. 43, Albin Jagodnik, Tominje št. 7.

40. **Pri Vičiču Alojzu, Zajelšje 12,** za del volilne enote št. 17, ki obsega naselje Zajelšje. Kandidati: Alojz Gombač, Harije št. 5, Franc Dekleva, Zajelšje št. 6, Andrej Hrvatin, Harije št. 43, Albin Jagodnik, Tominje št. 7.

41. **Pri Urnu Jožefu, Gržoni 109,** za del volilne enote št. 17, ki obsega naselje Grzoni. Kandidati: Alojz Gombač, Harije št. 5, Franc Dekleva, Zajelšje št. 6, Andrej Hrvatin, Harije št. 43, Albin Jagodnik, Tominje št. 7.

42. **Pri Kastelicu Karlu, Rečica 17,** za del volilne enote št. 18, ki obsega naselje Zarečica in Dobropolje. Kandidat: Janko Stadler, Zarečje št. 28.

43. **Pri Majdiču, Zarečica 19,** za del volilne enote št. 18, ki obsega naselje Zarečica. Kandidat: Janko Stadler, Zarečje št. 28.

44. **Pri prelogu Francu, Zarečje št. 20,** za del volilne enote št. 18, ki obsega Zarečje in Brce. Kandidat: Janko Stadler, Zarečje št. 28.

45. **V osnovni šoli Ostrožno brdo,** za del volilne enote št. 19, ki obsega naselje Ostrožno brdo. Kandidati: Milena Primožič, Ostrožno brdo št. 50 in Vinko Kovačič, Prelože 16.

46. **V sobi Kluba v Preložah,** za del volilne enote št. 19, ki obsega naselje Prelože. Kandidati: Milena Primožič, Ostrožno brdo št. 50 in Vinko Kovačič, Prelože 16.

47. **Pri Ivančiču Vladu, Čelje 35,** za del volilne enote št. 19, ki obsega naselje Čelje. Kandidati: Milena Primožič, Ostrožno brdo št. 50 in Vinko Kovačič, Prelože 16.

48. **Pri Čandek Frančiški, Janeževo brdo 7,** za del volilne enote št. 19, ki obsega naselje Janeževo brdo. Kandidati: Milena Primožič, Ostrožno brdo št. 50 in Vinko Kovačič, Prelože 16.

49. **V osnovni šoli Prem,** za del volilne enote št. 20, ki obsega naselje Prem. Kandidati: Ivan Popit, Dolnja Bitnja št. 17, Anton Šircelj, Prem št. 72 in Ludvik Kaluža, Ratečevo brdo št. 13.

50. **Pri Kovačiču Alojzu, Smrje 15,** za del volilne enote št. 20, ki obsega naselje Smrje. Kandidati: Ivan Popit, Dolnja Bitnja št. 17, Anton Šircelj, Prem št. 72 in Ludvik Kaluža, Ratečevo brdo št. 13.

51. **V Krajevnem uradu Prem,** za del volilne enote št. 20, ki obsega naselja Dolnja in Gornja Bitnja. Kandidati: Ivan Popit, Dolnja Bitnja št. 17, Anton Šircelj, Prem št. 72 in Ludvik Kaluža, Ratečevo brdo št. 13.

52. **Pri Tomšiču Antonu, Kilovče 15,** za del volilne enote št. 20, ki obsega naselje Kilovče. Kandidati: Ivan Popit, Dolnja Bitnja št. 17, Anton Šircelj, Prem št. 72 in Ludvik Kaluža, Ratečevo brdo št. 13.

53. **Pri Penko Pavli, Ratečevo brdo 8,** za del volilne enote št. 20, ki obsega naselje Ratečevo brdo. Kandidati: Ivan Popit, Dolnja Bitnja št. 17, Anton Šircelj, Prem št. 72 in Ludvik Kaluža, Ratečevo brdo št. 13.

54. **V vaški dvorani na Topolcu,** za del volilne enote št. 21, ki obsega naselje Topolc. Kandidata: Anton Škrlj, Topolc 25.

55. **Pri Valenčič Štefaniji, Mereče 13,** za del volilne enote št. 21, ki obsega naselje Mereče in Podstenjšek. Kandidat: Anton Škrlj, Topolc 25.

56. **Pri Tomšiču Alojzu, Podstenje št. 11,** za del volilne enote št. 21, ki obsega naselje Podstenje. Kandidat: Anton Škrlj, Topolc 25.

57. **V Krajevnem uradu Knežak,** za del volilne enote št. 22, ki obsega naselje **Knežak. Kandidati: Marjan Mihelj,** Knežak 165 in Rudolf Dolgan, Šembije št. 9.

58. **V osnovni šoli Šembije,** za del volilne enote št. 22, ki obsega naselje Šembije in Podtabor. Kandidati: Marjan Mihelj, Knežak 165 in Rudolf Dolgan, Šembije št. 9.

59. **V Vaški dvorani Bač,** za del volilne enote št. 23, ki obsega naselje Bač. Kandidati: Franc Lazar, Bač 91 in Stane Ludvik iz Koritnic št. 36.

60. **V osnovni šoli Koritnice,** za del volilne enote št. 32, ki obsega naselje Koritnice. Kandidati: Franc Lazar, Bač 91 in Stane Ludvik iz Koritnic št. 36.

Volitve odbornikov v zbor delovnih skupnosti občinske skupščine Ilirska Bistrica bodo dne 24. 5. 1963. Vsako volišče bo odprto po 12 ur v času med 4. in 22. uro.

1. Volilna enota »Lesonit« I, kandidat: Ljubo Cvitanič, Ilirska Bistrica, Tomšičeva 5.

2. Volilna enota »Lesonit« II, kondidat: Anton Kobal, Ilirska Bistrica, Gubčeva 5.

3. Volilna enota »Topol« I, kandidat: Marija Uljanič, Podstenje 1.

5. Volilna enota »Topol« II, kandidat: Dušan Primc, Ilirska Bistrica, Aljažev breg 5.

5. Volilna enota »Javor« Bač, kandidat: Alojz Polak, Koritnice 65.

6. Volilna enota »KIK« I, kandidat: Vito Dekleva, Ilirska Bistrica, Šercerjeva.

7. Volilna enota »KIK« II, kandidat: Marija Simčič, Ilirska Bistrica, Vojkov drevored 6.

8. Volilna enota »Ilirija« dr. kandidat: Valerija Mahne, Ilirska Bistrica, Tomšičeva 1.

9. Volilna enota GG Ilirska Bistrica in dr. kandidat: Anton Ponuda, Ilirska Bistrica, Župančičeva 6.

10. Volilna enota SGP »Primorje«, Ilir. Bistrica in dr. kandidat: Stanislav Meško, Ilir. Bistrica, Gregorčičeva 17.

11. Volilna enota Kom. podj. in dr. kandidat: Viktor Lenarčič, Ilir. Bistrica, Tomšičeva 7.

12. Volilna enota »Iplas«, Podgrad in dr. kandidat: Boris Urbančič, Gradišče 49.

13. Volilna enota Gost. podjetja »Soča« in dr. kandidat: Marija Bubnič, Ilir. Bistrica, Gregorčičeva 17.

Volitve odbornikov v zbor delovnih skupnosti, podskupina Kmetijstvo občinske skupščine Ilirska Bistrica, bodo dne 26. 5. 1963 v času med 7. in 19. uro. Volišča za to skupino bodo ločena od volišč za volitve v občinski zbor občinske skupščine.

14. **Volilna enota Ilirska Bistrica, kandidat: Franc Prelog, Zarečje 20.**

a) Volišče Koseze obsega naslednje vasi: Koseze, Velika Bukovica, Mala Bukovica in Soze. Volišče bo v Vaški dvorani v Kosezah;

b) Volišče Dolnji Zemon obsega naslednje vasi: Dolnji Zemon in Gornji Zemon. Volišče bo v Gradu na Zemnu;

c) Volišče Harije obsega naslednje vasi: Harije, Tominje, Zajelšje in Posrtvica. Volišče bo v šoli na Harijah;

č) Volišče Zarečica obsega vasi: Zarečica in Rečica. Volišče bo v Zarečici;

d) Volišče Dobropolje za vas Dobropolje. Volišče bo v Dobropolju;

e) Volišče Zarečje za vas Zarečje in Brce. Volišče bo v Zarečju št. 20;

f) Volišče Trnovo za Trnovo, Ilirsko Bistrico in Jasen. Volišče bo v Zadružnem domu v Trnovem.

15. **Volilna enota Knežak, kandidat ing. Milan Štajrajh.**

a) Volišče Zagorje za vasi Zagorje, Drskovče in Jušče. Volišče bo v Gasilskem domu v Zagorju;

b) Volišče Knežak za vasi Knežak, Gozdni obrat in Šembije. Volišče bo v Zadružnem domu v Knežaku;

c) Volišče Podstenje za vasi Podstenje in Tabor. Volišče bo v Podstenjah;

č) Volišče Bač za vas Bač. Volišče bo v Prosvetnem domu.

16. **Volilna enota Prem, kandidat Gašperšič Viktorija iz Prema.**

a) Volišče Prem za vasi: Ratečevo brdo, Spodnja Bitnja, Gornja Bitnja, Prem, Nadalje selo, Janeževo brdo, Ostrožno brdo in Kilovče. Volišče bo na Premu št. 5;

b) Volišče Čelje za vasi Čelje in Prelože. Volišče bo v Čeljah št. 17;

c) Volišče Mereče za vasi Mereče in Podstenjšek. Volišče bo v Merečah.

č) Volišče Smrje za vas Smrje. Volišče bo v Smrjah št. 15;

d) Volišče Topolc za vas Topolc. Volišče bo na Topolcu v vaški dvorani;

e) Volišče Ilirska Bistrica za kolektiv Kmetijske zadruge. Volišče bo v Zadružnem domu v Ilirski Bistrici.

17. **Volilna enota Zabiče, kandidat ing. Leopold Mezgec.**

a) Volišče na Betoli za vas Trpčane, Kuteževo, Zabiče in Podgraje. Volišče bo na Betoli;

b) Volišče Vrbovo za vas Vrbovo, Vrbica in Jablanica. Volišče bo v šoli v Vrbovem;

c) Volišče Jelšane za vasi Jelšane in Dolenje. Volišče bo v Zadružnem domu Jelšane;

č) Volišče Veliko Brdo za vas Veliko Brdo. Volišče bo na Velikem Brdu;

d) Volišče Novokračine za vasi Novokračine, Sušak, Fabci in Nova vas. Volišče bo v Zadružnem domu Novokračine.

OBJAVLJAMO SEZNAM NOVIH NAROČNIKOV GLASILA

snežnik ZA MESEC MAJ, JUNIJ 1963

Kovačič Alojz, 9 Jana ST. Blacktonn N. S. N. Sydney — Avstralija, Vrh Miha, Dol. Zemon 61 pošta Ilirska Bistrica, Potepan Ivan, Dol. Zemon 78 pošta Ilirska Bistrica, Šuštar Anton, Rozmanova 35 Ilirska Bistrica, Žgur Jože, Gregorčičeva 13 Ilirska Bistrica, Primc Mihael, Vrbica 29 Ilirska Bistrica, Rolih Marija, Gor. Zemon 9 Ilirska Bistrica, Vera Domladiš, Opatija, Šetališče Lipovica 6, Volk Alojz, Adamičeva 17 Ilirska Bistrica, Šajn Tomo, Prešernova 10 Ilirska Bistrica, Vida Vadnal 123 Eglinton st Moovel Pands Mellauzne Vič Avstralija, Novak Miro II. The Baulevorde Wogga W. S. W. Avstralija, Saje Jože, Korita 1 pošta Dobrnič.

Naši kandidati, ki jih bomo volili

KRISTJAN ZIDAR, rojen 1937, učitelj v Jelšanah, sekretar OO ZKS, delavec na kulturno-prosvetnem in športnem področju.

RUDOLF DOLGAN, rojen 1921, gostinski delavec v Šembijah, predsednik krajevne organizacije ZB, borec NOV, nato interniran v Dachau.

MIROSLAVA LAVRENČIČ, rojena v Brezovici na Krasu, okraj Koper, končala je višjo šolo socialno-kadrovskega sektorja v Ljubljani. V NOV je začela sodelovati že meseca marca 1943 v organizaciji SKOJ in LMS na področju sedanje komune in Brkinov. Nato je leta 1944 stopila v ilegalo v Brkinih. Istega leta je bila aretirana in odpeljana v koncentracijsko taborišče v Nemčijo. Takoj po vrnitvi iz koncentracijskega taborišča leta 1945 je vključila v aktivno politično delo in vseskozi po vojni opravljala razne politične dolžnosti. Tako je bila sekretar za agitacijo in propagando pri občinskem komiteju ZK, predsednik in sekretar občinskega odbora SZDL in opravlja še druge odgovorne naloge v političnem življenju. Za svoje delo je bila odlikovana z medaljo zasluge za narod III. stopnje. Kandidat za republiško skkupščino.

BRANKO BUTINAR, rojen 1924 v Podgradu, kmečki delavec, zaposlen v KZ, član političnih, oblastnih in družbenih organizacij.

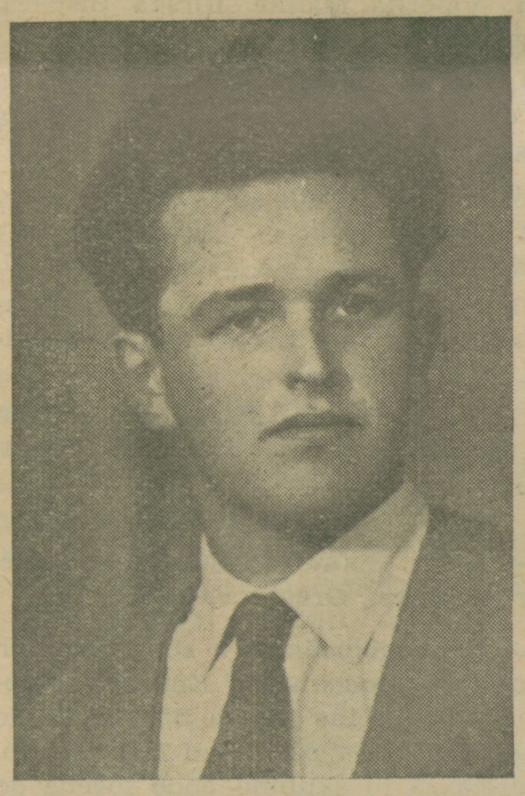

FRANC DEKLEVA, rojen 1931 v Zajelšjah, zidar v Lesonitu, delavec v vaških organizacijah.

STANE LUDVIK, rojen 1922, gostilničar v Koritnicah, predsednik krajevne organizacije SZDL, ZB, udeleženec NOV, rezervni poročnik.

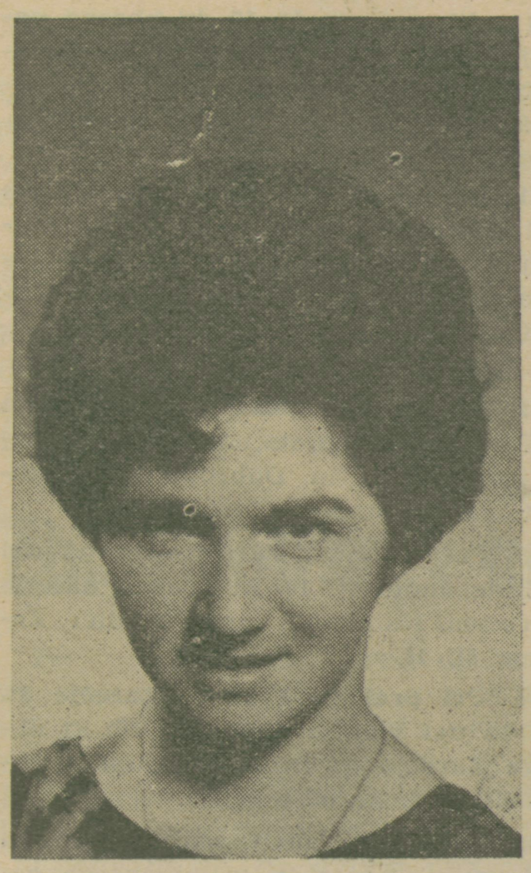

ELZA FRAS, rojena 1934, učiteljica v Podgradu, članica in delavka v družbenih in političnih organizacijah.

FRANC Lazar, rojen 1923, kmet na Baču, borec NOV, dolgoletni delavec v vaških organizacijah.

Ing. IVAN KUKOVEC, je bil rojen v Lešnici pri Ormožu 28. novembra 1930. Osnovno šolo je obiskoval v Hordeku pri Ormožu, nižjo gimnazijo v Ormožu, višjo gimnazijo pa je končal v Ptuju leta 1950. V jeseni leta 1950 se je vpisal na agronomsko fakulteto v Ljubljani in diplomiral za inženirja agronomije 29. maja 1956. leta Še istega leta se je zaposlil pri Glavni zadružni zvezi Slovenije kot tajnik republiškega odbora za sadjarstvo in vinogradništvo, nakar je leta 1959 nastopil službo v Ilirski Bistrici kot sadjarski strokovnjak okrajne zadružne zveze Koper. Leta 1960 je bil imenovan za tehničnega vodjo kmetijske zadruge v Ilirski Bistrici, do leta 1961 pa je bil asistent za sadjarstvo pri agronomski fakulteti v Ljubljani. Jeseni leta 1961 ga je imenoval ljudski odbor za direktorja kmetijske zadruge »4. Junij« v Ilirski Bistrici. Na seji občinskega zbora in zbora proizvajalcev dne 14. septembra 1962 je bil izvoljen za predsednika občinskega ljudskega odbora Ilirska Bistrica.

ALOJZ GOMBAČ, rojen 1937, strojni mehanik v Topolu, bil je delavec v mladinski organizaciji v Harijah, sedaj v SZDL.

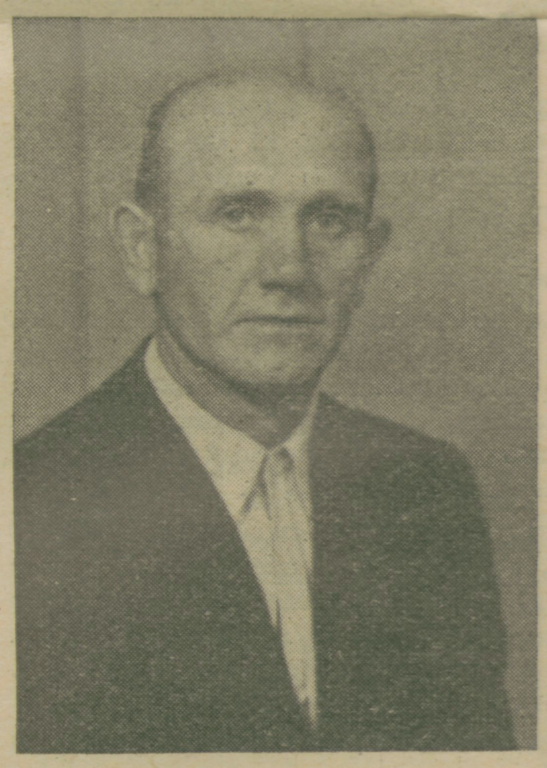

IVAN GUSTINČIČ, rojen 1911, kmet v Rjavčah, borec NOV, rezervni kapetan, delavec v vaških organizacijah.

JAKOB MALE, rojen 1905, zidar na Pregrajah, aktivist NOB, bil je član političnih in oblastnih forumov, delavec v vaških organizacijah.

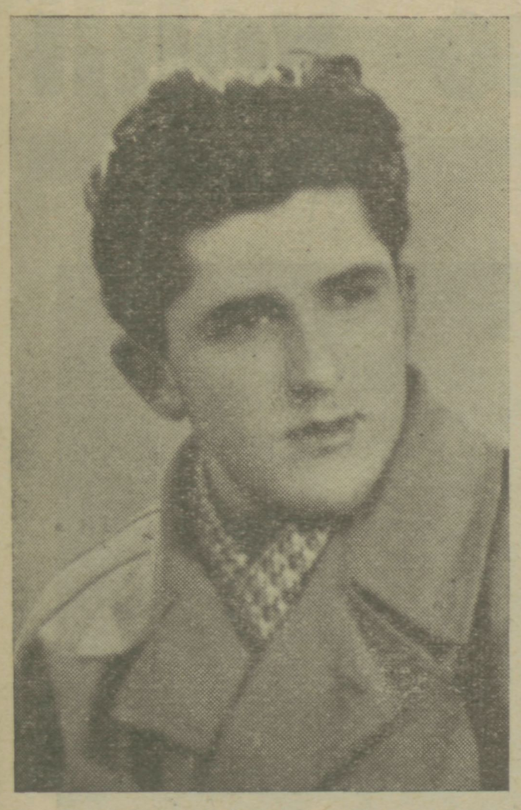

ALOJZ POLAK, rojen 1935, referent v obratu Bač, predsednik sindikalne podružnice, centralnega delavskega sveta na Pivki, delavec v vaških organizacijah.

VIKTORIJA GAŠPERŠIČ, rojena 1925 v Hujah, v NOV sodelovala od 1942 do konca vojne in med tem časom t. j. od 3. 3 1943 do kapitulacije Italije bila internirana v Italijo.

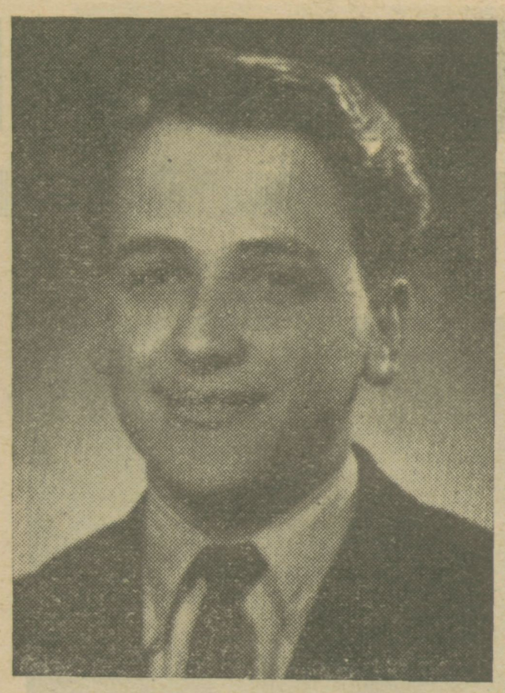

LJUBO CVITANIČ, rojen 1933 v Ravnah na Koroškem, lesnoindustrijski tehnik, zaposlen pri podjetju Lesonit. Je član društva inženirjev in tehnikov, SZDL in komisije za ideološko vzgojo pri obč. odboru SZDL.

DANILO GERK, rojen 1932 v Brezovici pri Kozini. Je član obč. komiteja ZKS, sekretar OO ZK podjetja Lesonit, član društva inženirjev in tehnikov, član upravnega odbora in delavskega sveta, član uredniškega odbora glasila Snežnik. Je kandidat v republiški gospodarski zbor.

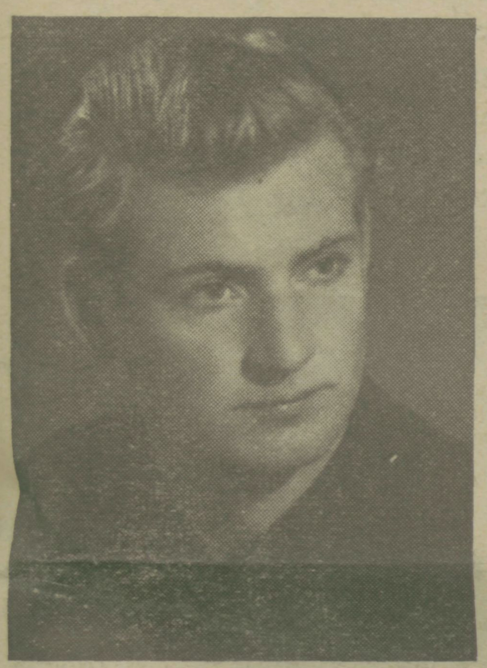

ANTON ŠIRCELJ, rojen 1935 na Premu, kmetijski tehnik, zaposlen pri KIK Il. Bistrica, predsednik obratnega delavskega sveta in član centralnega delavskega sveta KIK, član ZK, SZDL in DIT.

ALBIN KURET, rojen 1927 v Knežaku. Bil je sekretar obč. komiteta ZKS na Pivki, predsednik ObLO v Il. Bistrici, sedaj slušatelj visoke šole za družbeno politične vede v Beogradu. Bil je udeleženec NOV, sedaj član obč. komiteja ZKS v Il. Bistrici.

MIJA VALENČIČ, rojena 1925 na Jesenicah. Zaposlena pri podjetju Lesonit kot vodja kadrovske službe. Je članica ZK od leta 1946, član Izvršnega odbora obč. odbora SZDL, član sekretariata OO ZK tovarne Lesonit, članica sveta za zaposlovanje delavcev v Postojni, član sveta zdravstvenega doma v Ilir. Bistrici, član kadrovske komisije pri sindikalnem svetu in predsednica komisije za izobraževanje pri DS podjetja. Je kandidat za republiški prosvetni zbor.

VLADISLAV PRIMC, rojen 1925, v Vrbici, po poklicu mlekar, član ZK od 1956. V NOV je sodeloval od septembra 1943.

MARIJA SIMČIČ, rojena 1924 v Rakitniku pri Postojni. Zaposlena pri Kmetijsko-industrijskem kombinatu v Ilirski Bistrici. Je član ZK od 1946. leta, član sekretariata OO ZK, član delavskega sveta v podjetju in predsednik upravnega odbora Otroškega vrtca. V NOB je sodelovala od februarja 1943, po razpadu Italije pa je postala članica Rajonskega odbora za Postojno.

ANA-MARIJA ULJANČIČ, roj. 1942 na Topolcu, uslužbenka pri lesnoindustrijskem podjetju Topol v Il. Bistrici, članica SMS in SZDL, delavka v vaških organizacijah.

IVAN MRŠNIK, rojen 1928 na Topolcu. Zaposlen pri Narodni banki Il. Bistrica kot pomočnik direktorja. Pri ObLO Il. Bistrica je predsednik sveta za družbeni plan in finance.

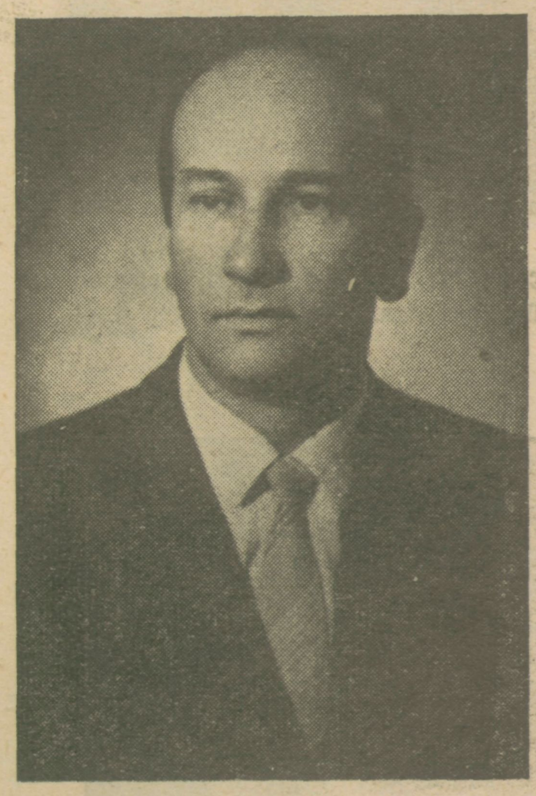

ALOJZ STEGU, rojen 1921 v Gornji Bitnji. Je predsednik sveta za gospodarstvo pri obč. lj. odboru Ilirska Bistrica, direktor trgovsko-grosističnega podjetja Ilirija, član republiške in komunalne skupščine za socialno zavarovanje, član upravnega odbora Gospodarske zbornice in Komunalne banke v Kopru. Je član ZK od leta 1959. V NOV je sodeloval od 1943.

Naši kandidati, ki jih bomo volili

Naši kandidati, ki jih bomo volili

ANTONIJA SKERLOVAJ, rojena 1925 v Rodiku pri Sežani. V NOV je sodelovala od decembra 1942, je član kadrovske komisije pri obč. odboru SZDL, član komisije za pomoč borcem NOV in članica ZK od 1. maja 1943. Je odlikovana z medaljo zasluge za narod. Po vojni je bila članica okrajnega komiteta KPS, članica mladinskega komiteja in drugih političnih organizacij.

DUŠAN PRIMC, rojen 1922 v Ilir. Bistrici. Prej je bil zaposlen v lesnoindustrijskem podjetju Topol, sedaj dokončuje študij na srednji tehnični šoli v Ljubljani. Je član ZK od 1944, udeleženec NOV od januarja 1944 in rezervni kapetan I. klase.

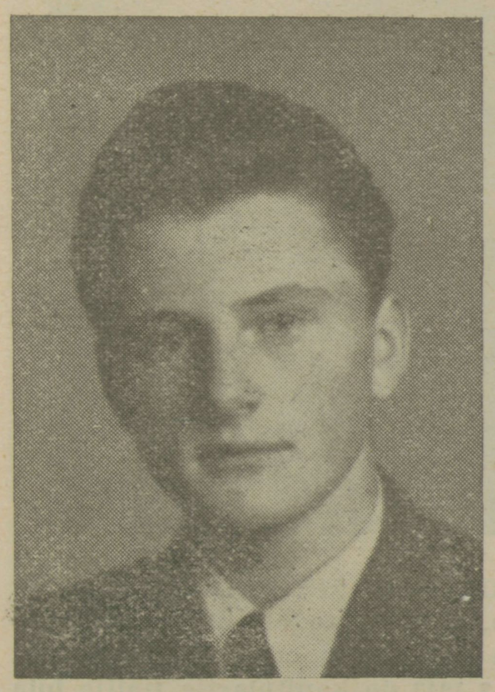

ANTON PONUDA, rojen 1933 v Pudobu na Notranjskem, zaposlen pri Gozdnem gospodarstvu Postojna, obrat Ilir. Bistrica kot gozdarski tehnik in šef gozdarskega obrata. Je član ZK od 1961, član obč. komiteja ZKS in član sveta za kmetijstvo in gozdarstvo pri obč. lj. odboru Ilir. Bistrica.

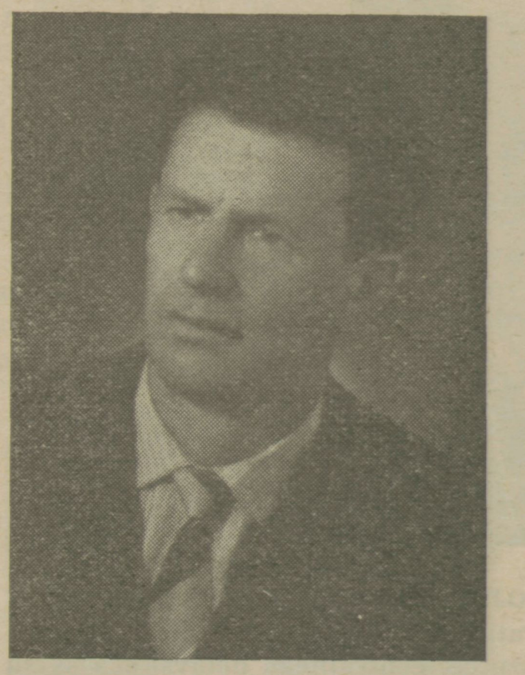

IVAN ISKRA, rojen 1921 v Novokračinah, uslužbenec zavarovalne skupnosti Postojna. Član ZK od 1948 in član krajevnega odbora v Novokračinah ter večkratni odbornik obč. in okrajnega ljudskega odbora. Leta 1961 je bil član obč. komiteja v Ilir. Bistrici.

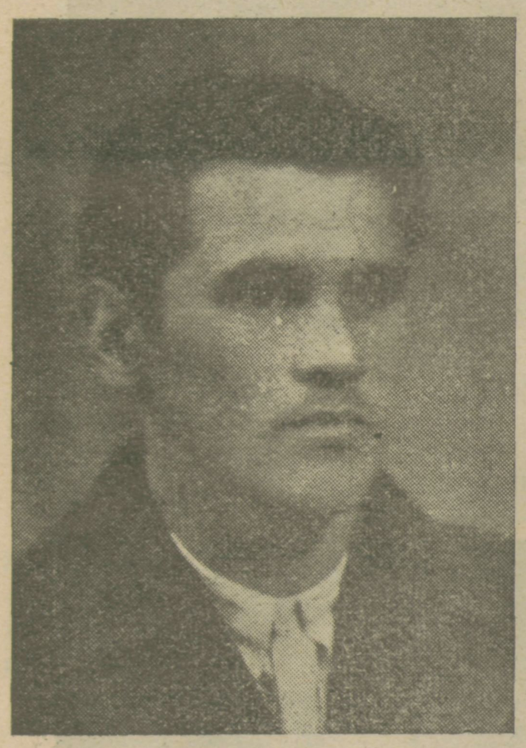

JOŽE BUTINAR, rojen 1921, delavec v vaških organizacijah.

VITOMIR DEKLEVA, rojen 1933 v Ilir. Bistrici, zaposlen pri podjetju KIK, na delovnem mestu vodje plansko analitičnega sektorja. Je predsednik DS v podjetju, član predsedstva obč. sindikalnega sveta in član ZK od 1961.

ELZA ŠIBENIK, rojena 1921 v Ilirski Bistrici, trgovska pomočnica na delovnem mestu trgovskega poslovodje, članica ZK od leta 1950 in udeleženka NOV od leta 1941, član UO podjetja, sodnik porotnik Okrožnega sodišča v Kopru, odlikovana z redom zasluge za narod.

JOŽE ISKRA, rojen 1912 na Sušaku, delavec pri Gozdno gospodarskem podjetju. Leta 1943 je bil interniran.

MARIJA MAHNE, rojena 1939 v Suhorju, občina Postojna. Trgovska pomočnica, član ZK od 1962, članica mladinskega komiteja, član republiškega odbora storitvenih dejavnosti in član sekretariata OO ZK v trgovskem podjetju Ilirija.

ANTON KOBAL, rojen 1935 v Postojni, zaposlen v tovarni Lesonit kot prodajni referent. Je član ZK od novembra 1958, član DS, predsednik sindikalne podružnice, podpredsednik obč. sindikalnega sveta in član zveznega odbora sindikatov za industrijo in rudarstvo.

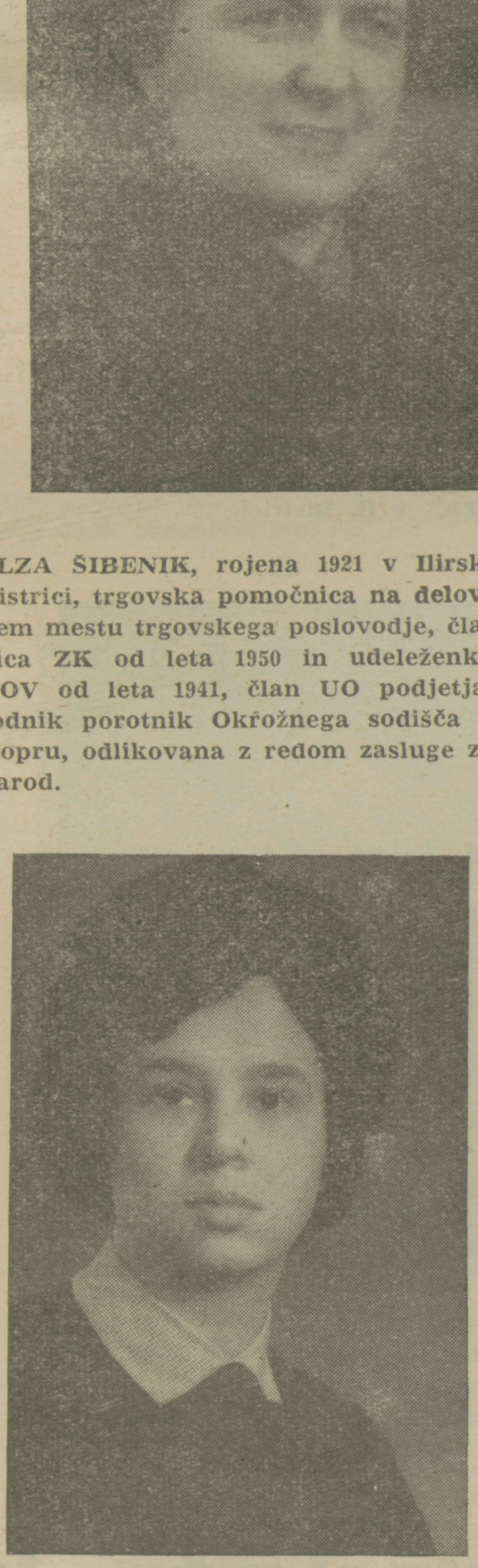

MARIJA BUBNIČ, rojena 1937 v Starodu, zaposlena pri gostinskem podjetju Soča, je član DS in tajnik sindikalne podružnice.

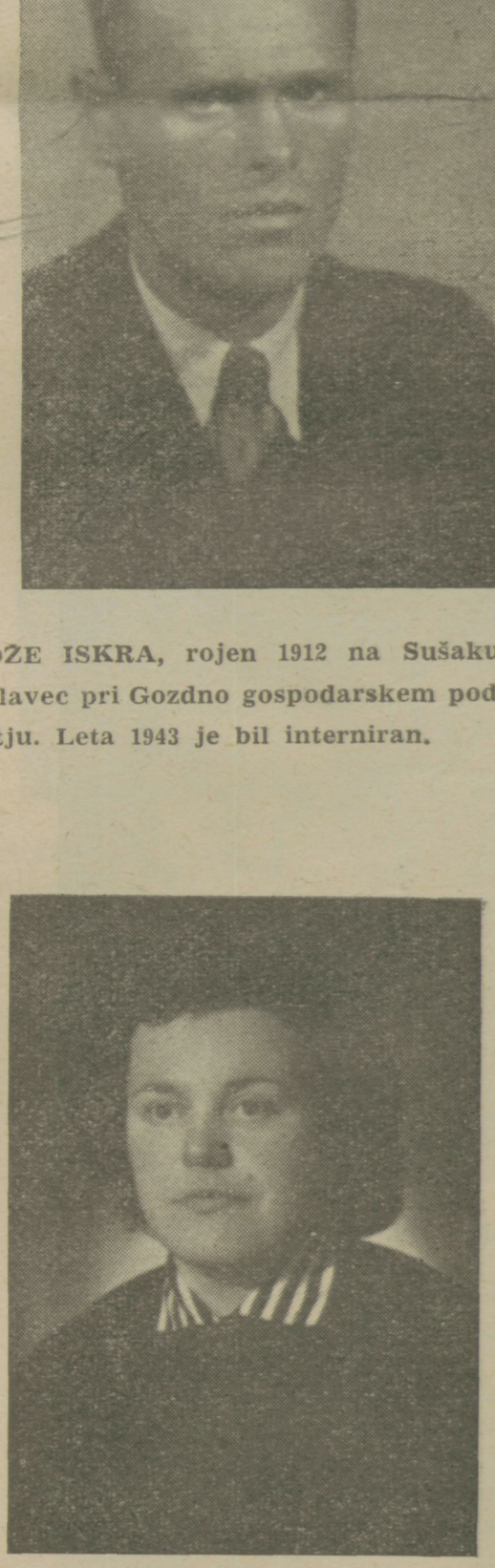

ALMA ČELIGOJ, rojena 1929 na Topolcu, zaposlena pri Narodni banki Il. Bistrica, član ZK od 1947, predsednik DS pri Narodni banki in predsednik nadzornega odbora obč. odbora RK.

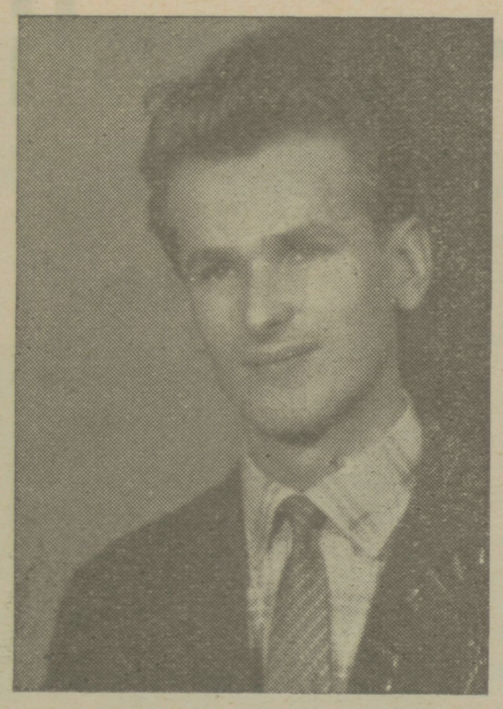

Ing. LEOPOLD MEZGEC, rojen 1932 v Slivju, občina Sežana, član društva inženirjev in tehnikov, član plenuma občinskega odbora SZDLJ in direktor kmetijske zadruge 4. junij Ilirska Bistrica.

VIDA LISJAK, rojena 1928 v Vrtovčah pri Ajdovščini, učiteljica na osnovni šoli v Ilir. Bistrici. Je članica ZK od leta 1948, tajnik sindikalne podružnice, član UO lekarne in knjižnice v Ilirski Bistrici. Udeleženka NOV od leta 1943.

ANTON ŠKRLJ, rojen 1909 na Topolcu, kmet, udeleženec NOV, po vojni je bil član OLO, predsednik krajevnega in je član drugih organizacij.

okrajnega odbora RK Koper. Je kandidat v republiško skupščino.

FRANC PERUZIN, rojen 1915 na Doljnjem Zemonu, kmet. Je predsednik krajevnega odbora in član zadružnega sveta kmetijske zadruge Ilir. Bistrica.

LUDVIK KALUŽA, rojen 1911 v Podstenjah, kmet, član SZDLJ in član zadružnega sveta in UO kmetijske zadruge.

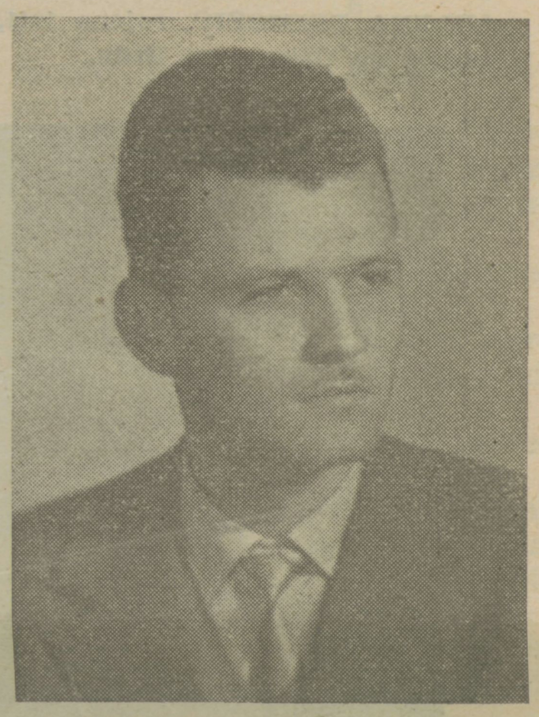

FRANC LOGAR, rojen 1932 v Banja Luki, stanujoč v Vrbovem št. 21, po poklicu kmetijski tehnik, zaposlen pri kmetijsko industrijskem kombinatu v Ilir. Bistrici. Član ZK od 1960 in predsednik krajevnega odbora SZDLJ Vrbovo.

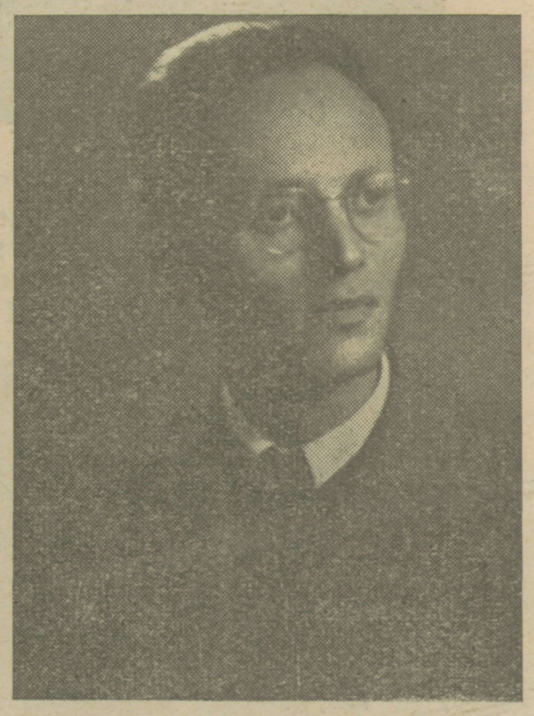

FRANC FABJANIČ, rojen 1920 v Hrušici pri Podgradu. Zaposlen pri podjetju Lesonit kot komercialni direktor. Je član šolskega odbora in udeleženec NOV od leta 1944.

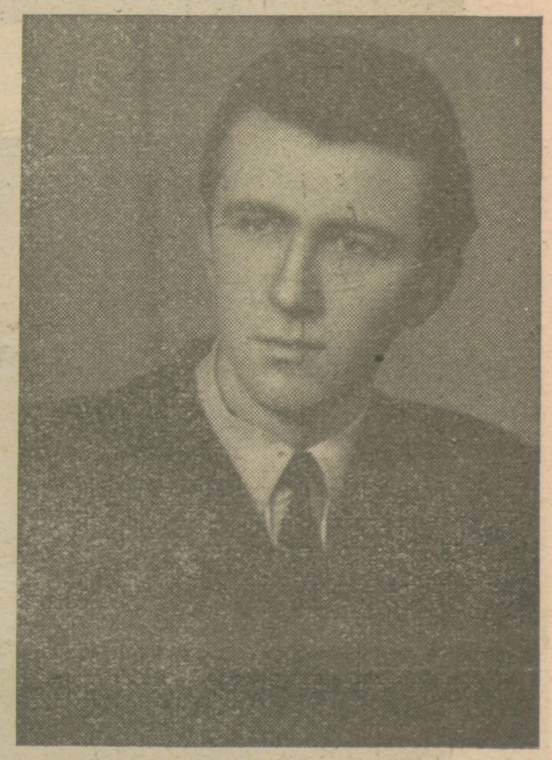

JOŽE RASPOR, rojen 1939 na Dolenjskem Zemonu, delavec v podjetju Lesonit, predsednik krajevnega odbora SZDLJ na Doljnjem Zemonu.

MARJAN MIHELJ, rojen 1928 v Knežaku, zasebni obrtnik. Udeleženec NOV od leta 1944, član ZK od 1947, predsednik krajevnega odbora ZROP, predsednik podružničnega odbora SZDLJ in predsednik prosvetnega društva v Knežaku, odlikovan z redom zasluge za narod, medaljo za hrabrost in medaljo za vojne zasluge.

ALEKSANDER ZICARDI, zaposlen v podjetju Javor Bač, predsednik mladinskega aktiva in znan politični delavec. Član ZK in drugih političnih organizacij. Kandidira v republiški gospodarski zbor.

FANI-NATAŠA STRAVS, rojena 1922 v Idriji, uslužbenka okrajnega odbora RK Koper. V NOV je sodelovala od 1942 in je član ZK od 7. novembra 1942. Bila je član okrožnega komiteja za Idrijo, kasneje za severno Primorsko okrožje in v začetku leta 1945 sekretar pokrajinskega komiteja SKOJ za Primorsko. Po vojni je bila v Gorici član okrožnega komiteja KP. Od leta 1947 je zaposlena v Kopru na raznih službenih mestih in ves čas okrožnega, kasneje pa okrajnega komiteja ZK Koper do leta 1960. Od leta 1950 do oktobra 1955 je bila načelnik oddelka za socialno varstvo OLO Koper. Od oktobra 1955 dalje je tajnik

DARIJO DUJMOVIČ, rojen 1941 na Velikem Brdu, učitelj na osnovni šoli v Kutoževem. Član ZK od 1959 in tajnik krajevnega odbora SZDL Za Podgoro.

ALOJZ BOŽIČ, rojen 1917 v Sabonjah. Udeleženec NOV od februarja 1944, je član vaškega odbora v Sabonjah.

Naši kandidati, ki jih bomo volili

Naši kandidati, ki jih bomo volili

VERA BUTINAR

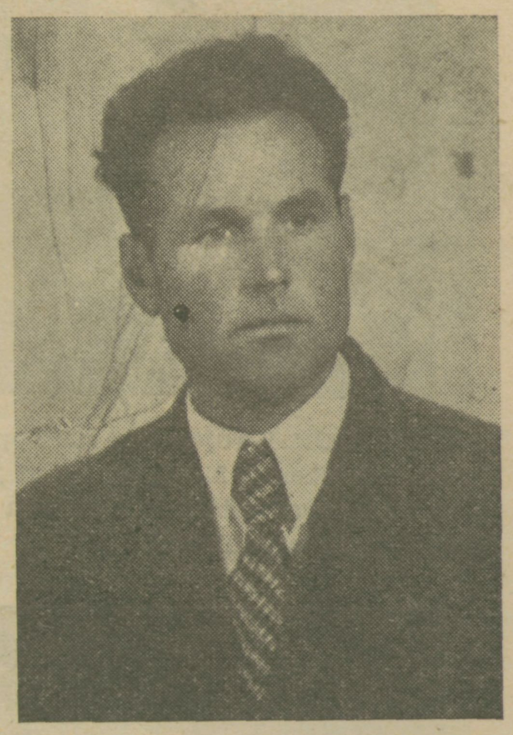

ALBIN POTEPAN, rojen 1920 v Veliki Bukovici, delavec v podjetju Lesonit. Je član krajevne organizacije SZDL, član ZK od leta 1948.

MILENA PRIMOŽIČ, rojena 1941, učiteljica na Ostrožnem Brdu.

HRVATIN ANDREJ

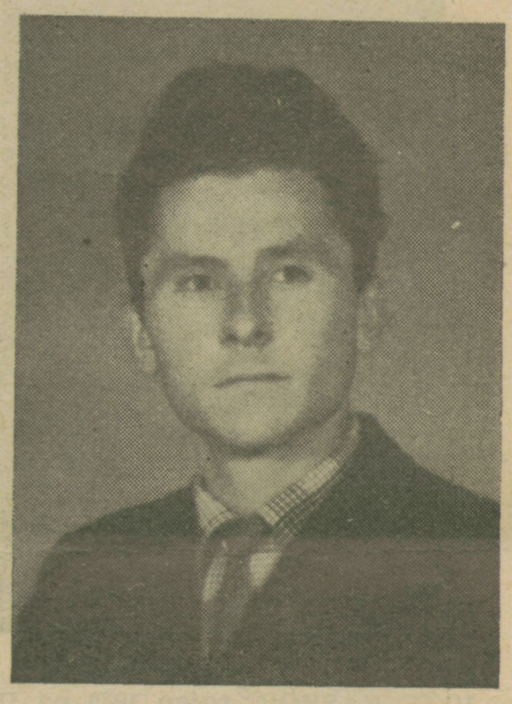

VINKO KOVAČIČ, rojen 1935 v Preložah, kmet, član SZDL in predsednik krajevnega odbora. Je aktiven politični delavec v družbenopolitičnih organizacijah.

MIROSLAV KREŠEVIČ, rojen 1937 v Jasenu, kmet, član SZDL in politični delavec.

VIKTOR POKLAR, rojen 1922 v Podgrajah, gostilničar, član ZK od 1944, v NOV sodeloval od 1944. Odlikovan z medaljo zasluge za narod in z medaljo za hrabrost.

IVAN BOŠTJANČIČ, rojen 1921 na Veliki Bukovici, kmet. Leta 1943 je bil aretiran in odpeljan v nemško taborišče.

RUDI BOŽIČ, zaposlen pri podjetju Iplas v Podgradu. Je družbeno-politični delavec na pogradskem področju, član ZK in drugih organizacij.

Ing. MILAN ŠTAJNRAJH, rojen 1930 v Jurščah, občina Postojna. Zaposlen na delovnem mestu upravnika samostojnega gozdarskega obrata 4. junij, Ilir. Bistrica. Član ZK od 1955, član društva inženirjev in tehnikov, sekretariata OO ZK in član UO kmetijske zadruge.

Zaradi tehničnih razlogov nismo uspeli objaviti kratke življenjepise in fotografije vseh kandidatov in prosimo, da nam to oprostijo.

POPIT IVAN se je rodil 9. 10. 1929 v Otavah na Notranjskem. Leta 1952 je prišel na Prem in se zaposlil pri režijskem odboru za gradnjo brkinske ceste, nato pa kot komercialist in upravnik Kmetijske zadruge. Mnogo zaslug ima pri napravi sadnih nasadov v Ratečevem brdu in Smrjah ter živinorejskega obrata na Turnu.

Ves čas je opravljal tudi razne dolžnosti v drugih organizacijah. Leta 1961 je odšel na strokovno izpopolnjevanje v kmetijsko šolo.

Za nesebično in požrtvovalno delo na strokovnem in družbeno-političnem sektorju je leta 1959 prejel medaljo dela.

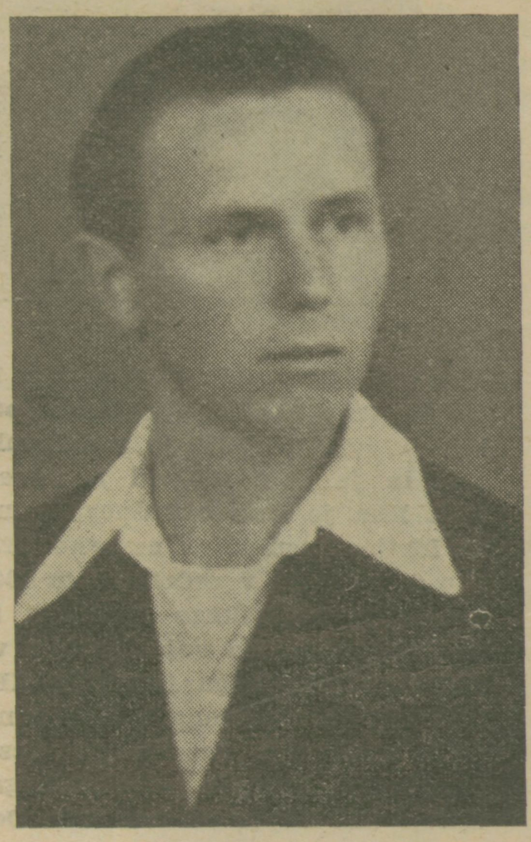

ALOJZ GRLJ, rojen 1920 na Pavlici, kmet. V NOV je sodeloval od 1943 in bil do leta 1947 aktivni oficir JLA. Je tajnik podružničnega odbora SZDLJ.

FRANC KALČIČ, rojen 1931 v Novokračinah, član ZK, sedaj dokončuje študij na kmetijski srednji šoli v Vrbju pri Žalcu. Bil je dolgoletni upravnik prej samostojne zadruge Jelšane.

Moški pevski zbor v Ilirski Bistrici na slavnostni akademiji za prvi maj Foto: J. Keuc

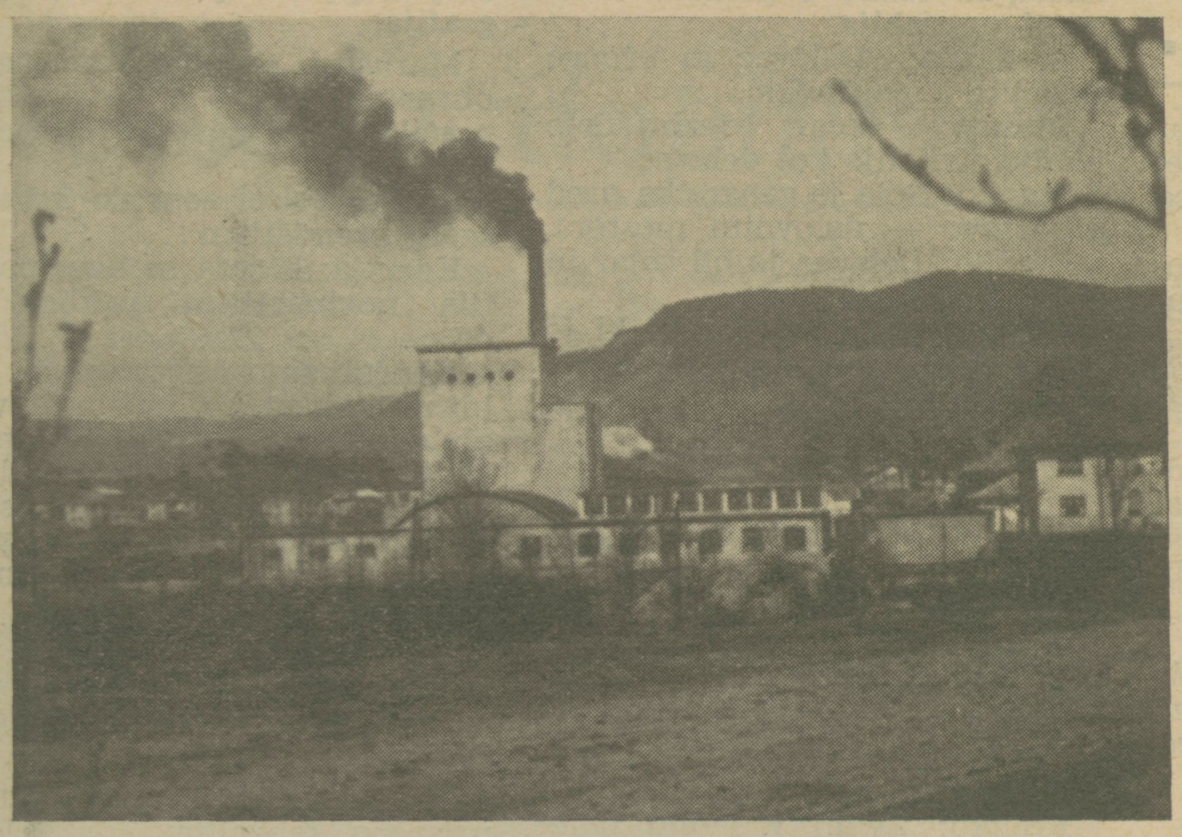

Tovarna Lesonit Ilirska Bistrica

Majhen mož na prste stopi...

Šola za življenje! V ta okvir naj bi spadala tudi dvodnevna praksa učencev osmih razredov osnovne šole v proizvodnih podjetjih. Tako so menili naši tovariši učitelji. Mi pa smo vsi skupaj mislili: Želimo spoznati različne poklice, prodreti hočemo v težave in lepe strani tega in onega dela, da bi lažje stopili v življenje in da ne bi napravili napačnega koraka. Poleg tega pa je namen našega obiska tudi v tem, da bi spoznali na primerih, *kako* mnogo truda zahteva delo, koliko natančnosti, zbranosti in točnosti. Ko smo prvi dan stopili v tovarne in podjetja, smo videli mnogo novih, zanimivih stvari, mnogi vtisi in občutki so vojevali boj v nas...

Zdaj je že to za nami. Ostali so spomini. Pogovorili smo se o tem. Zastavili smo si nekaj vprašanj in nanje odgovarjali:

Egle Rustja, Branislav Vičič, Helena Štefančič, Zvezdana Škorjanc, Branko Novak, Franko Gombač, Mirjam Logar, Maruška Lenarčič, Primc Milan, Zvonka Pugelj Stanislav Korče, Franc Maglica, Sonja Fabjančič, Ksenija Aničič.

1. Kje si bil?

Egle: V proizvodnji vinske kisline v KIK.

Braco: V mizarski delavnici v tovarni TOPOL.

Helena: Na pošti.

Zvezdana: V računovodstvu v tovarni Lesonit.

Branko: V mlekarni.

Franko: Na železnici kot kretnik.

Mirjam: V komerciali v tovarni Topol.

Maruška: V splošnem oddelku v tovarni Topol.

Milan: V mehanični delavnici v Transportu.

Zvonka: V knjižnici.

Stanko: V restavraciji Soča.

Franc: V mehanični delavnici v Transportu.

Sonja: V komerciali v Lesonitu.

2. Kako je bilo zjutraj, ko si se odpravljal na delo?

Egle: Brezbrižno sem odšla od doma, toda čim sem zagledala nemirne in vendar srečno razpoložene sošolce, se je tudi mene polastil nemir.

Braco: Brez treme ne grem nikamor.

Helena: Nisem stokala kot druga jutra, zazdelo se mi je, da je v meni nekaj proletarskega duha.

Zvezdana: Z veseljem sem sprejela veliko preizkušnjo.

Branko: Veliki nemir in nervoznost sta se me oprijela pred nastopom svoje prve službe.

Franko: Kaj neki mi bo povedala služba pri »železni kači««?

Mirjam: Nerada zgodaj vstajam, vendar me je misel, da bom delala samostojno, popolnoma predramila.

Maruška: Nestrpna sem bila, najraje bi že ob petih šla v pisarno.

Milan: Strah me je bilo. Tisto jutro sem bil prvič v Transportu, nisem poznal kolektiva, niti mehanične delavnice.

Zvonka: Na delo sem šla ob 15. uri. Knjižnico šele takrat odprejo.

Stanko: Mislil sem si: Ko bo šole konec, čez nekaj mesecev, bom vsako jutro hodil v restavracijo na delo. Še precejšen zalet in lov za dobre ocene, nato počitnice in natakar bom.

Franc: Radoveden sem bil. »Očka, ali ni danes velik dan? To je moja prva resna služba!«

Ksenija: Pričakovanje, pričakovanje...

3. Kako so te sprejeli?

Egle: Njihova prijaznost je bila včasih ponarejena in prisiljena, vendar sem se razveselila ob koncu darilca: majhna vrečka z znakom proizvodnje vinske kisline.

Branco: Od nas niso mnogo pričakovali. Spoštujem iskrenost.

Helena: Tovariš upravnik mi je najprej razložil delovanje pošte in že s tem sva postala prijatelja, ravno tako so ravnali vsi drugi z menoj.

Zvezdana: Presenetila me je prijaznost in nezadržanost uslužbenk.

Branko: Imel sem občutek, da so bili že v prvem trenutku zadovoljni z menoj.

Franko: Ker sem videl, da me želijo čimveč naučiti, sem se tudi jaz potrudil.

Mirjam: V začetku so imeli preveč dela, da bi lahko meni posvečali več pozornosti, nato pa so me vzeli medse proti mojim pričakovanjem.

Maruška: Največkrat je mnenje o nečem odvisno ravno od prvega vtisa. Jaz sem bila vseskozi zadovoljna.

Milan: Niso mi dovolj zaupali.

Zvonka: Tovarišici iz knjižnice me poznata, takoj sta mi pokazali, kako naj delam.

Stanko: Kar nisem mogel pričakovati, da mi je tov. Tomšič dal bel suknjič in še zadnja navodila.

Franc: Zaupali so mi. Njihova prijaznost je obrodila sad, moj strah se je spremenil v veselje do dela.

Ksenija: Vse kar jim lahko rečem je: Prisrčna hvala!

4. Bi želel delati na tem delovnem mestu?

Egle: Ne. Zdi se mi dolgočasno.

Braco: Delo je preveč naporno, ne bi zmogel.

Helena: Za enkrat ne.

Zvezdana: Rada spoznavam vedno nove stvari, delo v računo-

● *Nadaljevanje na 14. str.*

Obisk na Baču

Ko hodi človek po Baču, se mu nehote vsiljuje vtis, da imajo tu vaščani smisel za urejenost, da si vsakdo prizadeva, kako bi izboljšal to ali ono, polepšal zunanjost, uredil dvorišče, moderniziral notranje prostore in še kaj. S sodobno urejeno trgovino prav gotovo prednjačijo med vsemi našimi vasmi. Zgradili so kulturni dom in še druge načrte imajo.

Ko se pomenjkuješ z ljudmi, bo prav gotovo nanesla beseda na njih podjetje, obrat Javora iz Pivke. Ob tem že kar težko skrijejo zadovoljstvo spričo lepega napredka, ki ga doživlja ta obrat. Nič čudnega: kjer se delo dobro razvija in napreduje, tam je zaslužek in kjer je zaslužek, je napredek, zadovoljstvo in dobra volja.

Stopili smo do obrata in poiskali obratovodjo, tovariša Dužnika. Poprosili smo ga, da bi nam kaj povedal o delu v podjetju, o uspehih, težavah in načrtih. Rade volje nam je ustregel in tole smo zbrali iz razgovora:

Pred približno 10 leti je bil obrat na tem, da se ukine. Saj s samim žagarskim obratom in zabojarno res ni bilo perspektive. Toda ljudje v podjetju se niso dali ugnati. Če ne bo šlo tako, poizkusimo drugače. In poizkusili so z lesno galanterijo. Pa tudi ni šlo. Nič zato, poizkusimo tretjič. Potrpljenje železne duri prebije, pravi pregovor. Odločili so se, da bodo poizkusili s stoli. Na trgu ne bodo edini, to so vedeli, pa vendar... Leti 1957 in 1958 sta bili še težavni. Brez izkušenj, brez strokovnjakov. Rentabilnosti ni bilo. Odnehati? Ne, vztrajajmo! Važna je kvaliteta, prav tako je važno proučevati trg. V katero smer bo šlo povpraševanje? Katere tipe stolov bomo izdelovali? Kuhinjske, za restavracije, za poslovne prostore, za sobno opremo — možnosti je dovolj. Trdna volja, vztrajen študij, dviganje kvalitete — vse to je končno zmagalo. Danes izdelujejo 25 tipov stolic. Lep uspeh! Leta 1959 je bilo zaposlenih 160 delavcev, letos jih je 230. Bruto produkt je leta 1958 znašal 150 milijonov, letos znaša realen plan 650 milijonov. Izvoz se neprestano povečuje. Prodrli so v Anglijo, Nizozemsko, Nemčijo, ZDA, pa tudi v Avstrijo in Italijo, kjer je konkurenca brez dvoma dokaj ostra.

In težave? Predvsem prostori. Danes je stolarna razbita na 4 objekte. To je vsekakor neekonomično. Nujno potrebna je rekonstrukcija. Načrte že imajo; po

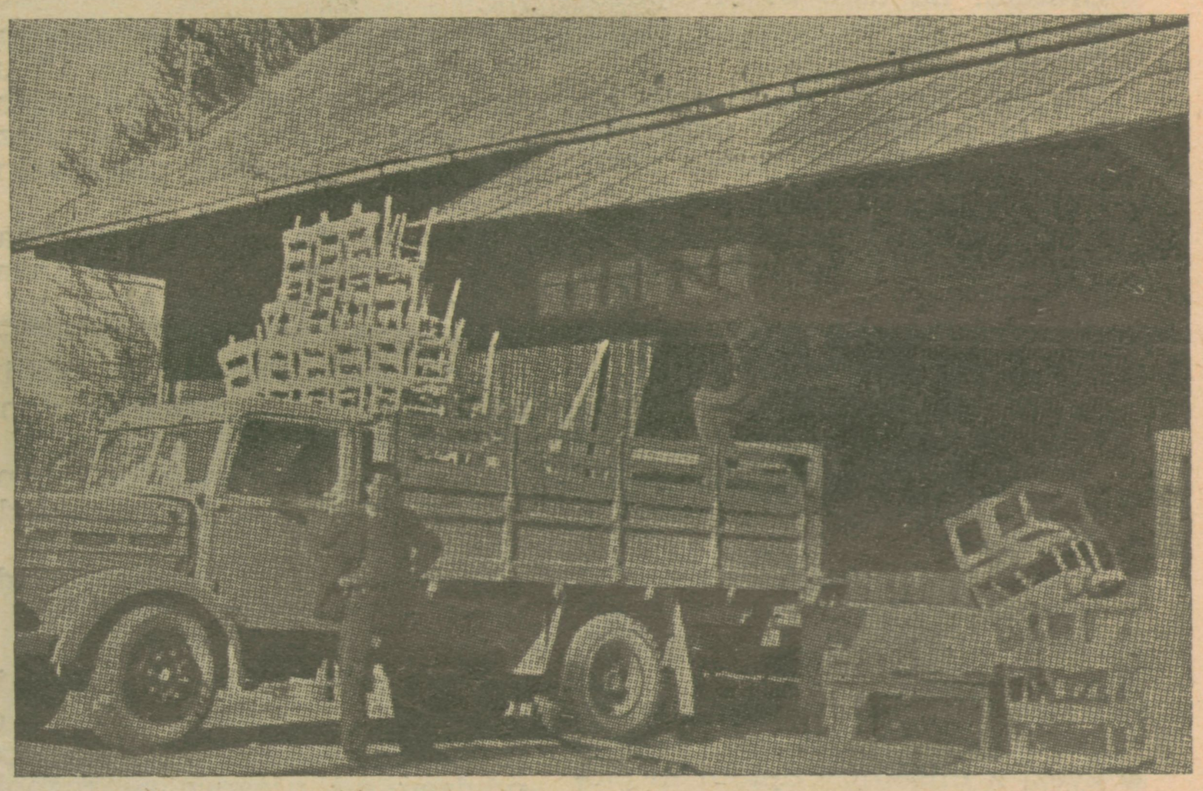

njih bodo spravili stolarno pod eno streho in uredili proizvodnjo čim ekonomičneje. Letos bi že pričeli, dokončno bi zgradili čez 2 leti. Na 180 m dolgi progi bo pač lahko urediti proizvodnjo sodobno, ekonomično. Po rekonstrukciji bodo zaposlili lahko še okrog 100 delavcev. Za majhno zaledje z dvema, tremi vasmi zelo pomembna številka! Seveda bodo neprestano izpopolnjevali kvaliteto in osvajali nove tipe izdelkov. Za surovino niso v zadregi — naravno surovinsko zaledje zadostuje. In kako s kadri? Imajo lasten izobraževalni center na Pivki, skozi katere gredo novi delavci in tisti, ki so potrebni specializacije. Obrat štipendira 10 študentov in dijakov na srednjih in višjih šolah. Skrbijo za splošen standard delavcev: imajo urejeno obratno menzo, za mladino so zgradili igrišča itd.

Ne, mladina ne beži nikamor, saj se ji doma nudi lepa prihodnost. Hkrati z rekonstrukcijo bodo zgradili stanovanjski blok, upravne prostore, prostore za rekreacijo.

ZAKLJUČEK: Vas Bač se hkrati s svojim zaledjem uspešno prebija v novo življenje!

M.

Majhen mož na prste stopi . . .

Nadaljevanje s 13. str.

vodstvu pa je razmeroma monotono.

Milan: Delo me ne zadovoljuje.

Branko: Delo mi je všeč, ne zadeva pa cilja, za katerega sem se odločil.

Franko: Ne bi zdržal na delovnem mestu.

Mirjam: Nimam posebno rada matematike, to delo pa sestoji pretežno iz številk.

Maruška: Jaz bi ostala v oddelku.

Zvonka: Zelo rada bi bila knjižničarka.

Sonja: Všeč mi je bilo, vendar kolebam med da in ne.

Ksenija: Ne za zmeraj. Želim nekaj drugega.

Franc: Delo je naporno, kljub temu bi vztrajal.

Stanko: Želim.

5. Se ti zdi, da bi bil sposoben za takšno delo?

Egle: Delo se mi ne zdi primerno za ženske.

Braco: Potrebna je praksa.

Helena: Z nekaj tečaji bi delo lahko opravljala.

Zvezdana: Bila bi mu kos, vendar, ker me ne veseli tako, da bi se temu poklicu posvetila, niti ne razmišljam mnogo o tem.

Branko: Za delo bi bil sposoben.

Franko: Mislim, da.

Mirjam: Ker mi ni do tega poklica, bi najbrž slabo uspevala.

Maruška: Ker je veliko sprememb, v moje zadovoljstvo, bi se poklicu kaj kmalu priučila.

Milan: Mislim, da bi ustrezal zahtevam.

Zvonka: Prej bi še morala natančno spoznati domačo in tujo književnost, obiskati več tečajev in seminarjev.

Stanko: Poklic bi lahko uspešno opravljal.

Franc: Da.

Sonja: Če bi samo še dva dni ostala na delovnem mestu, bi delo lahko opravljala brez nadzorstva delovodje.

Ksenija: Morda, morala bi se priučiti; všeč mi je, ker je delo v zvezi z miselnim delom in človekovo notranjostjo. Geslo personalne službe je: najti pravega človeka in ga postaviti na pravo mesto.

6. Kako si se počutil, ko si končal svoje delo?

Egle: Za nas ni bilo pravega dela, najbrž nam niso dovolj zaupali.

Braco: Bil sem srečen, ker mi je šlo delo hitro od rok.

Helena: Sama sebi ne zaupam preveč . . .

Zvezdana: Moje opravljeno delo se mi je zdelo kot skromno plačilo za njihovo prijaznost.

Branko: S svojim delom sem bil zadovoljen.

Franko: Opazoval sem. Potisnil sem ročico, spremenil tir in dolga kompozicija vagona z lokomotivo je prešla na drugi tir.

Mirjam: Imela sem občutek, da prvič opravljam veliko, zares koristno delo.

Maruška: Sijajno, čeprav je bilo majhno delce.

Milan: Ker so me pohvalili, sem bil zadovoljen.

Zvonka: Včasih nisem bila ravno zadovolina.

Stanko: Bil sem presrečen, ker sem uspešno opravljal delo. Prišel je tudi ravnatelj: Smejal se je moji opravi in službeni zadržanosti, vendar sem z veseljem opazil, ker ve, da bo kmalu svoje učence, letošnje osmošolce, videl kot delavce in opravljalce na odgovornih mestih.

Franc: Nasmejan sem šel domov; takšen je bil zaključek mojega dela.

Sonja: Lep je zaključek, ko končaš delo, ki zahteva precej od tebe.

Ksenija: Ko sem prijela za administratorsko delo, sem mislila, da vsemu ne bom kos. Delo pa sem končala z olajševalnim vzdihom, kot pri šolski nalogi.

7. Se ti zdi, da vodstvo kolektiva dovolj skrbi za svoje delavve; kaj praviš o odnosih med njimi?

Braco: Delavci so premalo seznanjeni z delovanjem cele tovarne, vendar to pomanjkljivost odpravljajo.

Helena: Odnosi med delavci so zelo dobri.

Zvezdana: Vodstvo zelo lepo skrbi za delavce (letovanje, razvedrilo), v računovodstvu odnosi niso najboljši, vendar tovarišica računovodja požrtvovalno pomaga uslužbencem premostiti medsebojna nerazumevanja.

Branko: Delavci in delovodje medseboj ne delajo nobenih razlik.

Franko: Delo je prenaporno. Saj delajo neprenehoma 12 ur. Povsod niso odnosi zadovoljivi.

Mirjam: Morala bi dlje opazovati, da bi pravilno ocenila skrb za delavce.

Presenečajo me odnosi: delavci, delovodje in vodstvo tovarne so pravi prijatelji.

Maruška: Med uslužbenci na upravi vlada sloga, lepo skrbijo za delavce, nekvalificiranim nudijo izobrazbo.

Zvonka: Morala bi dlje opazovati. Tovarišici pa se zelo dobro razumeta.

Stanko: Morali bi skrajšati delovni urnik. Zelo utrudljivo je delo, predvsem za žene, od 6. do 24. ure. Nadur ne plačajo.

Sonja: Zazdelo se mi je, da je odnos delovodje do delavcev odvisen od njegovega razpoloženja.

Ksenija: Naravnost me presenеča skrb. Kot bi dobra mati skrbela za svoje otroke, le da gre vse bolj po uradni liniji.

8. Si kaj pridobil med tem časom?

Egle: Dobila sem jasno sliko tega poklica, njegove dobre in slabe strani.

Braco: Sedaj vem, kaj je kruh.

Helena: Spoznala sem mnogo novih, lepih stvari.

Zvezdana: Potrpežljivost, natančnost, zbranost . . .

Branko: Da, postal sem bolj vztrajen.

Maruška: Delo potrebuje človeka.

Franc: Dodobra sem spoznal poklic.

Stanko: Pridobil sem veliko znanja, ki mi bo koristilo, ko bom že ob začetku drugega leta stopil v vrsto gostincev.

9. Kakšna je razlika med šolo in kolektivom?

Egle: Delavčevi žulji gradijo, da postaneš delavec, se moraš učiti.

Braco: Kar se Janezek v šoli naučí, to lahko s pridom v tovarni uporablja.

Zvezdana: Delavec in učenec stremita k napredku.

Branko: Šolar brezbrižneje jemlje življenje kot delavec.

Stanko: Šola je generalka pred predstavo — delovnim mestom.

Franko: Delavec je bil šolar in šolar bo delavec.

Ksenija: Šola je teorija, ki jo lahko uporabljaš, ko si že mimo prakse v podjetju.

10. KAJ BOŠ POSTAL?

Braco: Ne morem se odločiti.

Zvezdana: Rada bi študirala germanske jezike.

Stanko: po mojem navdušenem pripovedovanju o natakarskem poklicu je razvidno, da želim postati dober natakar in v delu napredovati.

Franko: Želim v letalu poleteti . . .

Milan: Po osemletki bom šel STŠ.

Mirjam: Nisem se še odločila, želim pa študirati književnost.

Branko: Rad imam živali, hočem jim kot veterinar pomagati.

Sonja: Odločitev je težka: Moj najljubši predmet je geografija.

Maruška: Ne vem, kam naj se obrnem, ker so mi ovire preprečile, da bi postala farmacevtka.

Franc: Prišel sem do križišča, sedaj premišljam . . .

Ksenija: Morda se bom posvetila novinarskem poklicu ali pa . . .

Končali smo naš razgovor. Približno takšni so bili naši vtisi ob dvodnevni praksi. Predvsem vidite, da smo bili zadovoljni, na vprašanja smo odgovarjali iskreno, pripovedovali smo o stvareh, kakor jih mi vidimo in kakršne so se nam zdele.

Spoznali smo, kaj je kruh, pravi eden izmed osmošolcev. Za enkrat ne moremo nič drugega storiti, kot to, da se učimo.

Ob koncu naj se vsem skupaj prisrčno zahvalim. Zdaj jih že lahko imenujemo svoje prijatelje, saj smo vas skupaj z vašim delom spoznali 8. in 9. maja na dvodnevni praksi. V imenu vseh se vam zahvaljujem za prijaznost, lep sprejem in potrpežljivost z nami.

KSENIJA

S slavnostne akademije za 1. maj

Pripadniki JLA Ilirske Bistrice na slavnostni akademiji za prvi maj v Ilirski Bistrici Foto: J. Keuc

Mladinski pevski zbor na slavnostni akademiji za prvi maj v Ilirski Bistrici Foto: Jože Keuc

Problemi dopitanja mladih govedi

V Kmetijsko industrijskem kombinatu v Ilirski Bistrici zavzema v kmetijski proizvodnji reja mlade pitovne govedi prvo mesto.

V prvih štirih mesecih je bilo dopitanih v pitališčih kombinata in v kooperaciji s kmečkimi proizvajalci 358 komadov govedi. To število dopitanih živali je zadovoljivo. V poletnih mesecih je pa stanje bolj zaskrbljujoče. Zasluga za tako obsežno prodajo gre predvsem ugodnim kooperacijskim pogodbam, ki smo jih sklepali v lanski jeseni. Večina teh pogodb je bila realizirana.

Letos niso zadovoljivi rezultati v živinorejski kooperaciji pri sklepanju novih pogodb. Sklenilo se je le 93 kooperacijskih pogodb za pitanje mladih govedi. Lani v jeseni se je v enakem času sklenilo še enkrat več pogodb. Ako bi hoteli zajeti v kooperacijo vsaj 70 odstotkov normalnega letnega prirastka mladih govedi za prodajo, bi še letos morali skleniti pogodbe za najmanj 210 komadov govedi.

Zaskrbljujoče v kooperaciji je tudi, da kooperanti v večini niso dopitali živali do potrebne minimalne teže, in da želijo, da bi jo oddali čimprej. Posledice takega ravnanja so take ,da se prodajajo lažje živali in se s tem slabi že itak izčrpan živalski fond. Povprečna teža prodanih živali je znašala 348 kg, kar je slabo spričevalo za živinorejce. Živali v navedeni teži so v najboljši rasti in jih je negospodarsko prodajati. Mnogi kmetovalci tudi niso živali intenzivno pitali in tako niso dosegli potrebne kvalitete. V takih primerih so živali predčasno prevzeli iz kooperacije na dopitanje v pitališča kombinata. V takih primerih nastanejo težave, ker žival menja hlev, hrano in predvsem prvi mesec slabo prirašča.

Na sedanji stopnji pitanja govedi je že nujno sodelovanje kmetovalcev in kombinata. Z medsebojnim sodelovanjem in izkoriščanjem razpoložljivih kapacitet se bo samo še povečal proizvodni uspeh.

Proizvodnost pitališč kombinata se iz leta v leto veča. Proizvajalci so v celoti osvojili tovrstno proizvodnjo. Posamezni živinorejci so že postali pravi mojstri za rejo pitancev.

Spričo tezav, ki nastopajo na trgu v preskrbi mesa, je zastavljena proizvodnja mesa na našem področju garancija za potrebno preskrbo z mesom, samo da se zmanjša izvozni kontigent.

I.

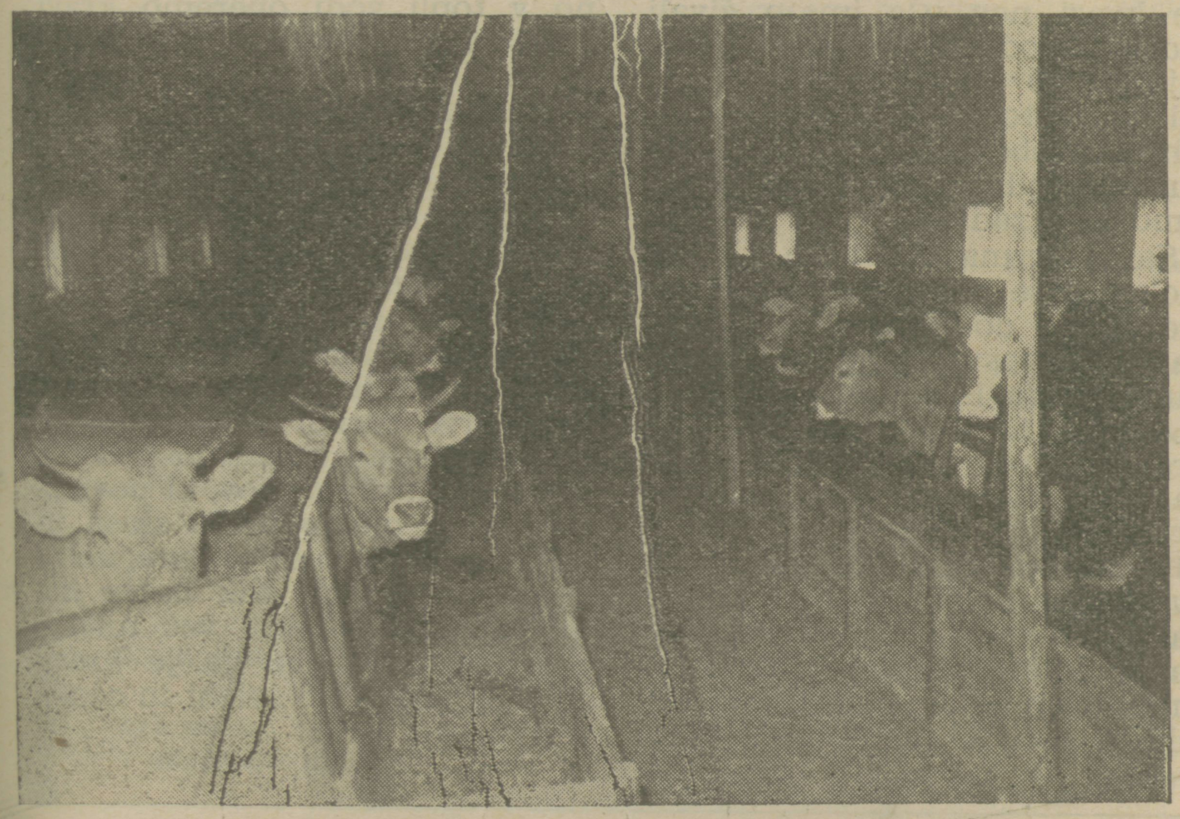

Pitališče na obratu kmetijsko industrijskega kombinata v Mali Bukovici Foto: J. Keuc

Pitanci obrata kmetijsko industrijskega kombinata v Knežaku pripravljeni za izvoz Foto: J. Keuc

Vzorno pitališče obrata kmetijsko industrijskega kombinata v Knežaku Foto: J. Keuc

26 dni stari piščanci na obratu farme za vzrejo piščancev v Zabičah Foto: J. Keuc

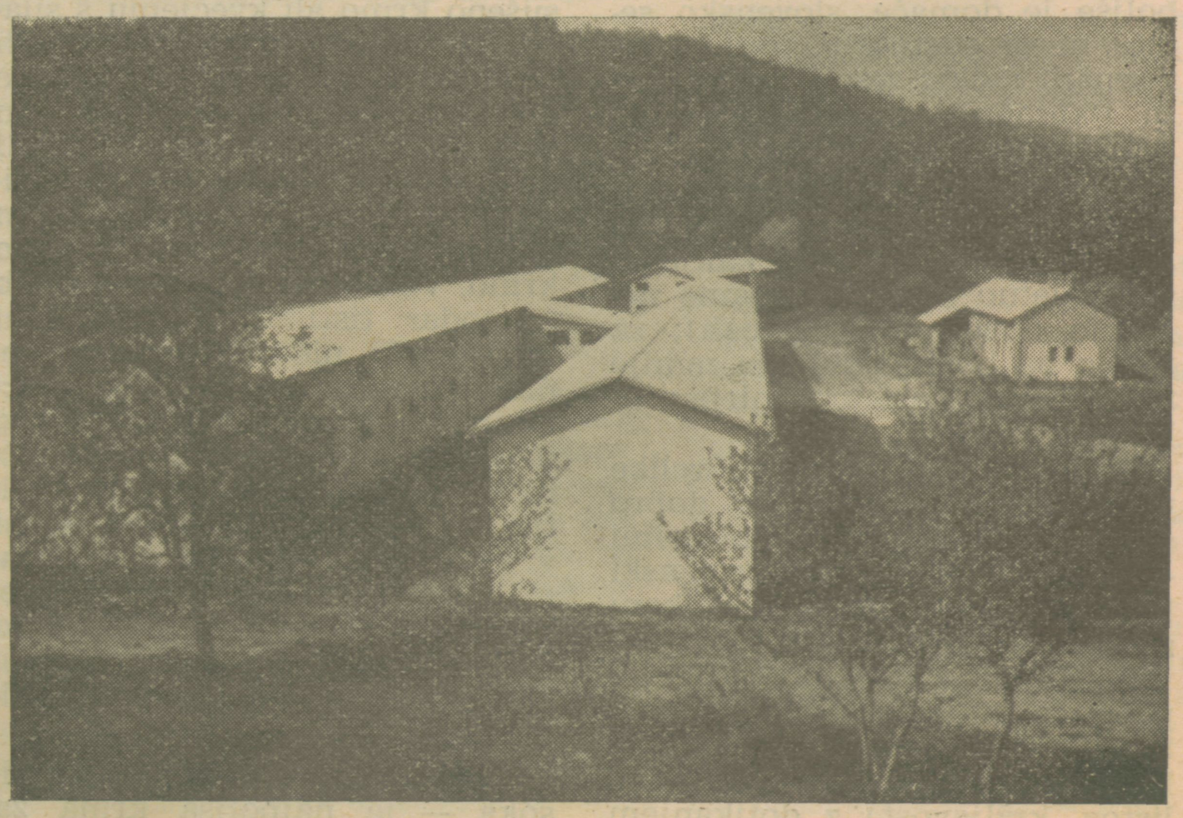

Obrat farme za vzrejo piščancev v Zabičah Foto: J. Keuc

POPRAVEK

V prvomajski številki glasila SNEŽNIK se nam je vrinila napaka v članku **»Priznanje** našim najzaslužnejšim« v življenjepisu tovariša Jožeta Konestaba. V drugem odstavku je treba črtati naslednji stavek: »V naslednjih letih je bil še večkrat poklican pod orožje in je bil tudi interniran kot nezanesljiv.«

Kmetijski nasveti

Ing. Jože Žnidaršič

V prvomajski številki »Snežnika« so zaradi pomanjkanja prostora izpadli kmetijski nasveti, v katerih sem pisal o setvi trav in travnodeteljnih mešanic, o sajenju krompirja in setvi koruze. Danes je že prepozno, da bi se o teh pomladanskih delih ponovno pogovorili; kljub temu mislim, da nekaj besed o travah in krompirju ne bo odveč.

Pri nas sejemo od krmnih rastlin na njive največ lucerne in travniške črne detelje. Veliko krme nam dajo mešanice teh dveh s travami. Prepričan sem, da jih je veliko med vami, ki se s tem ne strinjate; prepričan sem pa tudi, da ste do takšnega mnenja prišli zato, ker ste doslej sejali z lucerno ali deteljo neprimerne trave ali pa ste jih sejali v prevelikih količinah. Izmed pasje trave, mačjega reza in italijanske (mnogocvetne) ljuljke je za naše kraje najprimernejša pasja trava, ki pa je med lucerno ne sme biti več kot 10 odstotkov, sicer bo začela lucerna hitro izginjati z njive. Če z lucerno sejemo vse tri trave, jih damo v naših, bolj deževnih krajih, v mešanico do 40 odstotkov vsega semena. Korist od trav v lucerni je dvojna: lucernin posevek se ne zaplevi, pridelka je mnogo več, a sušenje je dosti lažje. Medtem ko jesenskemu posevku lucerne ni treba zaščite, moramo pomladanski setvi lucerne, posebno če je bolj zgodnja, vedno dosejati zaščitno rastlino (zaščitni posevek), ki lucerno varuje pred mrazom in plevelom. Kot zaščitna rastlina je oves prav zanič, čeprav ga v ta namen največ sejemo v Sloveniji. Mi raje uporabljamo ječmen, in to od 100 do 120 kg na hektar. Z ovsom so sejali na 1 hektar 25 do 30 kg, nekatri celo do 40 kg lucerne, pa kljub temu posevk ni bil dovolj gost, ker ga je oves, ki se močno razkošati, zamoril. Mi se raje držimo načela, da njivo dobro pripravimo in vestno sejemo, pa bomo videli, da bo za največji pridelek dovolj tudi od 15 do 25 kg lucerninega semena na hektar. In še to: nikar ne držimo lucerne na istem mestu več kot 4 leta iin nikar je še kasno v jeseni ne popasimo in pokosimo do golih korenin.

Črna detelja je dosti manj izbirčna za zemljo. Najboljši uspeh dosežemo, če sejemo 60 odstotkov semena črne detelje (najboljše je domače, slovensko seme) in 40 odstotkov trav — na ilovnati, mokri zemlji mačji rep in italijansko ljuljko, sicer pa tudi pasjo travo.

Za obe pa velja: za res velik pridelek jima nudimo okoli 500 kg fosfornih in 200 kg kalijevih gnojil letno (dušika si same naberejo dovolj v koreninah); za njima pa bomo dobili iz zemlje največ pridelka s krompirjem in koruzo.

Pri krompirju sta za velike pridelke najodločilnejša: dobro seme in zaščita pred boleznimi — zlasti za dober semenski krompir, pa bomo s pridelkom zadovoljni. Nikar ne sadimo novega zdravega semena skupaj ali poleg že izrojenega, saj se bodo tako izrojevalne — virusne bolezni (mozaiki, črtavost, zvijanje listov, kržljavost) z dotikanjem sosednih rastlin mimogrede prenesle z bolnega na zdrav nasad. Letos bo zanimivo videti, kako je koloradski hrošč prezivel zimo; po mojem bo letos več skrbi s krompirjevo plesnijo. Zaradi epidemije te bolezni v letu 1959, ki je takrat povzrocila v Sloveniji za okrog 3 milijarde dinarjev škode, je bila ta bolezen v letu 1960 proglašena za nevarno in je od takrat škropljenje proti plesni obvezno. Škropljenje je učinkovito samo tedaj, če je opravljeno že ob prvem znaku bolezni, ze obolelin rastlin pa ni več mogoče ozdraviti. Za razvoj so potrebni trije faktorji: visoka vlaga, dolocena temperatura in že razrasla rastlina. Prognostična antifitorna služba, ki je začela delovati v letu 1960, pravočasno opozarja pridelovavce krompirja na to nevarnost, pri čemer se poslužuje dnevnega tiska in radia. Dolžnost zadruge pa je, da pravočasno nabavi kemična zaščitna sredstva in da z nasveti pomaga pri zatiranju te bolezni. Proti plesni uporabljamo kemična sredstva v količinah, ki so navedene v kg/ha za enkratno škropljenje: bakreno apno 50 — 6 kg, bakreno apno 25 — 12 kg, superenprenox 5 — 6 kg, tiozin A 4 kg, Cuprablan 7 — 10 kg, Dithane M ali Maneb 2,5 — 3 kg, Dithane Z — 3 kg, Lirotane — 3 kg. Tem sredstvom dodajamo v času, ko se izleže vsaj 50 odstotkov ličink koloradskega hrošča, še insekticide na bazi DDT, lindana, dicldrina ali svinčenega arzenata in sicer: Pantakan S 25 — 4 kg, Pepein S 50 — 2 kg, Dieldrin 2 litra, Lindapin 1 kg, Lindan 2 litra na hektar itd. Z manjšo količino kemičnega sredstva škropljenje ne bo ucinkovito, prevelike količine pa lahko poškodujejo rastline. Škropljenje mora biti opravljeno vestno — krompirjeve liste temeljito poškropimo tudi s spodnje strani. Večletni poskusi Kmetijskega inštituta v Ljubljani so pokazali, da so s tri do štirikratnim pravočasnim škropljenjem proti plesni poveča pridelek za 35 odstotkov, kar znese čez 100.000 čistega dohodka več na hektar.

Še o nečem bi danes spregovorili nekaj besed — o prehodu od zimske na zeleno krmo in o molži.

Za motnje, ki jih preživljajo naše živali vsako pomlad znova, ko jih naženemo na pašo, se se veliko naših kmetovalcev premalo zmeni. V glavnem gre za to, da žival, celo zimo krmljena s sušeno krmo ali kvečjemu s silažo, doživi celo vrsto prebavnih motenj, ki so tem hujše in se tem bolj poznajo pri mleku in mesu, čim slabše so bile živali krmljene čez zimo in čimmanj živinorejec pazi na ta postopen in blag prehod od suhe na zeleno krmo. Včasih so dejali, da je slab gospodar tisti, ki proti koncu maja nima nič več sena na seniku, in temu lahko samo potrdimo. Da živali ne bodo hudo driskave in da se bodo ob sočni, vodeni krmi le dovolj nasitile, jim ob paši ali zeleni krmi v jaslih dodajamo še nekaj slame, sena ali rezanice, kar pozneje, ko trave in detelje ostarijo in olesenijo, opustimo. Po potrebi tedaj dodajamo tudi rudnine.

Mlada paša — 12 do 15 cm visoka — je najboljša krma za mlade živali, ki še rastejo in se razvijajo in za dobre molznice, ker jim daje vse, kar je potrebno za hitro rast, mleko in zdravje: beljakovine, škrob, vitamine, rudnine, sonce in sveži zrak. Nekoliko starejšo travo odlično izkoristi starejša pitoma živina, še bolj staro pa voli. Odlične molznice dajejo velike količine mleka ob krmljenju z zeleno krmo v jaslih. Tedaj so zmožne tiste krave, ki so med zimo stradale, požreti dnevno brez težav tudi 70 do 80 kg trave, detelje ali lucerne.

Ne pozabimo spodrezati goveji živini predolge parklje, da si ne kvari nog. Če imajo živali močno spodraščene parklje, dajejo 10 do 20 odstotkov manj mleka. V toplejših sončnih dnevih pa prebelimo hleve in prežemimo iz njih mrčes, ki se je čez zimo tam zadržal.

Sama krma in nega krave molznice še ne pomenita, da bomo od nje dobili tudi dosti mleka. Sam postopek pri molži in sama molža ima tudi svojo važno vlogo. Molzač mora dobiti od krave čimveč mleka, ki ga krava ima v vimenu. Če molzemo 3-krat na dan, dobimo za okrog 13 odstotkov več mleka kot pri dvakratni molži, odstotek tolšče pa se pri tem ne spremeni. Pač pa se tolšča zviša s temeljitim izmolzevanjem. Zadnji curki mleka, tisti, ki jih kmetje tako radi pustijo tudi proti kužnemu vnetju vimena (mastitisu), ki ga je pri nas precej.

Ko tele buta v vime, krava po približno 1,5 minute mleko spusti. Tele s svojim butanjem razdraži žlezo v glavi — hipofizo — hormon oksitocin. Ta s krvjo pride v vime, do mlečnih mehurčkov, ki jih je v vimenu nekaj milijard. Oksitocin tu povzroči, da se iz teh mehurčkov začne izločati mleko. Vime in seski nabreknejo. Da postane krava točna v dajanju mleka, ni treba storiti nič drugega kot posnemati tele. S čisto krpo, namočeno v topli vodi operemo kravi vime in ga ji potem s čisto krpo otremo. Vse to napravi, da postane krava v dajanju mleka točna in da se ji seski ne pokvarijo. Molzemo v skrajnem miru in tišini. Vsak nemir in grobo ravnanje imata za posledico, da začne v razburjenju krava izločati v kri adrenalin, ki onemogoči delovanje oksitocina in omlahavi celo vime. Krava tedaj mleko zadrži. Prve curke vselej pomolzimo vstran, ne v molzno posodo, saj so polni mikrobov, ki povzroče, da se mleko preje skisa in pokvari. Tako tudi vidimo, če ni vime bolano. Na tak način bomo od krave dobili več mleka, posebno sedaj, ko ga je krava zmožna dajati ob zeleni in cenejši krmi.

PISMA BRALCEV ▒ PISMA BRALCEV

Kdo je gospodar?

»Popotnik, ki greš tu mimo, povej Jelšancem, da tu ležim razdrt in onemogel, na voljo vsem, ki me kamnajo, razbijajo oči, trgajo živce in ude. Najbolj me boli, ko mi vaška otročad skače po hrbtu, trga in razbija srce. Mnogi deli ležijo ob meni razmetani. Sram me je, da se že v zemljo pogrezam. Povej jim, da tu na križpotju ležim, povej jim, da jih bom tu čakal, ker *tak je ukaz njihove volje!*«

Da, tako bi vam dejal avtomobil prostovoljnega gasilskega društva iz Jelšan, ko bi znal govoriti.

Kdaj se bo našel kdo, ki bi se na ta avtomobil spomnil in poskrbel, da bi dobil svoje pravo mesto in morda še kdaj služil svojemu namenu? Morda gasilsko društvo iz Jelšan?

Čas bi že bil! -ar.

Kdo je gospodar tega avtomobila

Sydney, 28. IV. 1963

Spoštovani urednik glasila »SNEŽNIK«!

Najprej se zahvalimo tistemu, ki se nas je spomnil in nas naročil na lepi list. Saj nismo niti vedeli, da izhaja. Res nas je iznenadil in poživil spomin na naš rojstni kraj. Dosti se je spremenilo, odkar nas ni — vse pohvale vredno!

Posebno nas zanima turizem in pa slike. Take lepote kot je Snežnik z okolico se malokje dobi za ljubitelje planin. Vsaj jaz tako smatram, ki sem že precej sveta obredel.

Torej lep pozdrav vsem bralcem »Snežnika:, posebno pa Bistričanom in Dragopoljcem.

J. K., Avstralija

—GOSPODINJSKI NASVETI—

Zorka Polak

V vročih dneh se nam večkrat pripeti, da se mleko skisa. Tudi iz skute lahko pripravimo najrazličnejša jedila. Mogoče vam bo kateri izmed naslednjih receptov všeč.

PRIPRAVA SKUTE
Sladka skuta

10 l mleka,
2 jedilni žlici sirišča.

Kuhano mleko ohladimo na 30 do 35 stopinj Celzija in mu dodamo s hladno vodo razredčeno sirišče. Nato ga z žvrkljo dobro premešamo, pokrijemo in postavimo čez noč na toplo, da se temperatura ne zniža. Ko se mleko strdi, ga postavimo v toplo pečico s temperaturo 40 do 45 stopinj Celzija. Tako se sirotka hitreje izloči. Nato previdno prelijemo na redko krpo, ki smo jo predhodno zmočili in dobro oželi. Sirotka zelo počasi odteka, skuta je zelo mehka in je ne smemo drobiti, dokler se dobro ne odcedi.

Kisla skuta

10 l mleka,
1 skodelico jogurta.

Kuhano mleko ohladimo na 45 stopinj Celzija in mu primešamo jogurt. Pri tej temperaturi postimo mleko 2 uri.

Ko se naredi jogurt, počasi segrevamo, da se izloči skuta.

Sirovi cmoki

60 dkg skute, ki naj bo suha, 2 jajci, 7–8 dkg pšeničnega zdroba, 12–15 dkg krušnih drobtin, 10 dkg moke, slan krop, mast z drobtinicami ali ocvirki za zabelo.

Skuto pretlačimo, dodamo zdrob, drobtine, moko in jajca ter dobro premešamo. Z mokro roko oblikujemo cmoke in jih zakuhamo. Počasi naj vro 8 minut. Z lopatico jih poberemo v skledo in zabelimo.

Serviramo kot glavno jed k solati.

Skutine omlete

1/4 kilograma skute, 1/2 liter mleka, 1/4 kilograma moke, 2 žlici sladkorja, 4 jajca, soli po okusu; mast za pečenje, sladkor za posipanje.

Skuti prilijemo mleko, jo osolimo, dobro zmešamo, dodamo rumenjake, moko in nazadnje še trd sneg iz beljakov. Nato rahlo premešamo. Na vroči masti spečemo 1/2 cm debele omlete. Dobro jih posujemo s sladkorjem.

Ocvrti skutini rezanci

1/2 kilograma skute, 1/2 kilograma krompirja, 20 dkg ostre moke, ščep soli.

Kuhan in olupljen krompir pretlačimo, pridamo pretlačeno skuto, moko in sol ter na hitro ugnetemo testo. Na pomokani deščici oblikujemo svaljke in jih ocvremo v vroči masti.

Serviramo kot glavno jed k solati ali omaki.

Skutina strjenka

1 liter mleka, 1 vanilijin puding, 15 dkg sladkorja, 2 rumenjaka, 40 dkg skute, 1 vanilin, limonina lupinica.

V vrelo mleko zakuhamo podmet iz pudinga. Ko dobro prevre, osladimo in odstranimo. Med mešanjem na pol ohladimo, pridamo rumenjake in pretlačeno skuto. Nato nadevamo v kompetne skodelice in dobro ohladimo.

Liptavrski sir

15 dkg skute, 1 dl kisle smetane ali 4 dkg surovega masla, 2 sardeli, 1 čebula, sladka paprika, žličko gorčice, sol, zelen peteršilj.

Skuto pretlačimo, ji primešamo kislo smetano, drobno sesekljani sardeli, čebulo, papriko, gorčico, sol in sesekljan zelen peteršilj.

Liptavrski sir namažemo na kruh ali serviramo h krompirju v oblici.

Makaronov narastek s skuto

40 dkg makaronov, 40 dkg skute, 2 jajci, 1/2 l mleka, 5 dkg margarine, sol, maščoba in drobtinice za kozico.

Makarone skuhamo v slani vodi. Kuhane odcedimo in jih preplaknemo z mrzlo vodo. Posebej umešamo margarino, rumenjaka in pretlačeno skuto. Nato osolimo in nekoliko razredčimo z mlekom. K tej masi dodamo makarone in premešamo. Nato dodamo sneg pomazaliiz beljakov ter zopet rahlo premešamo. Vse to stresemo v kozico, ki smo jo pomazali z maščobo in potresli z drobtinicami. Pečemo v srednje vroči pečici 20 minut.

To jed serviramo k enolončnici.

Skutine rezine

Testo: 20 dkkg moke, 12 dkg skute, 1/2 pecilnega praška, limonina lupinica, 5 dkg masla, masti ali margarine ali 4 žlice olja, 1 jajce, 10 dkg sladkorja.

Nadev: 1/2 kg jabolk ali konzerviranо sadje, 6 dkg sladkorja, 2 žlici orehov.

Med presejano moko damo pecilni prašek, maščobo, jajce in sladkor. Na hitro ugnetemo testo.

Razvaljamo ga za pol prsta debelo. Potresemo ga z naribanimi jabolki, s sladkorjem in orehi ter spečemo.

Skutina pena

20 dkkg skute, 1 dl smetane, 8 dkg sladkorja, 3 pomaranče ali drugo sadje.

Skuto pretlačimo, ji dodamo smetano in sladkor in vse dobro zmešamo. Nato dodamo na kocke zrezane olupljene pomaranče ali drugo sadje.

Kruhove rezine s skuto

Bel kruh zrežemo na centimeter debele rezine ali po dve rezini pustimo na eni strani, da sta vezani. Kruh navlažimo z mlekom. Nato pol rezin namažemo s skutinim nadevom, jih pokrijemo z nenamazanimi ter stisnemo. Tako pripravljene rezine povaljamo v raztepenem jajcu ter ocvremo v vroči masti ali olju.

Nadev: Med dobro odcejeno skuto zamešamo sesekljano čebulo, zelen peteršilj in sol. Nadev izboljšamo, če skuti primešamo sesekljane kisle kumare in sardele.

K rezinam ponudimo poljubno solato.

Namesto pikantnega nadeva lahko vzamemo poljuben sladek nadev.

Žlikrofi iz skute

Napravimo bolj mehko gladko testo za rezine (20 dkg moke, jajce, malo vode, 1/2 žlice olja).

Nadev: 1/2 kg skute, 1/2 žlice maščobe, 1 žlico drobtin, zelen peteršilj, čebula, sol, jajce.

Testo razvaljamo debelo kot za široke rezance, ga zvežemo s kolescem ali nožem na kvadratne krpice in jih ob robu namažemo z beljakom. Na sredo vsake krpice damo za kavino žličko nadeva. Rob testa prepognemo v trikot in dobro stisnemo. Žlikrofe kuhamo 10 minut v slanem kropu. Nato jih odcedimo in na krožniku zabelimo z ocvirki.

Žlikrofe s sladkim nadevom zabelimo z na maslu prepraženimi drobtinicami ter po vrhu še malo osladimo.

Pikanten nadev: maščobo penasto vmešamo, ji dodamo pretlačeno skuto, presejane drobtinice, sesekljan zelen peteršilj, sesekljano čbulo, sol in jajce.

Sladek Nadev: 1 žlico maščobe, 20 dkg skute, 1 žlico drobtin, cimet, sladkor, limonina lupinica, vanilin in pest rozin. Maščobo vmešamo, ji dodamo pretlačeno skuto, sladkor, po okusu očiščene rozine, odišavimo z limonino lupinico, cimetom in vanilinom ter dodamo še jajce.

Odstranjevanje madežev iz tekstila

Madeži obleko kazijo in kvarijo trpežnost blaga. Zato jih moramo čimprej odstraniti.

Najprej ugotovimo vrsto blaga in vrsto madeža. Sveže madeže lažje odstranimo kot stare, ker so že kemično spojeni s tekstilnimi vlakenci, zato odstranjevanje starih madežev pogosto škodi, tkanini, zlasti, če uporabljamo ostrejša čistilna sredstva.

Madeže na temnem blagu pred čiščenjem zaznamujemo z belim sukancem. Čistimo od zunanjega roba proti notranjosti. Nato sežemo s čistilom še malo preko roba, da ne ostane ostra meja. Med čiščenjem uporabljamo suho krpo ali vpojni prašek.

Čistilna sredstva preizkušamo na krpici iz iste tkanine ali na manj vidnem mestu obleke, kot je n. pr. rob. To je važno zaradi učinka čistilnega sredstva na barvo tkanine. Čistilna sredstva nanašamo na madež z krpico, palčko, gobo ali pa počasi kapljamo. Pod madež damo vpojno podlago. To je večkrat zložena bela krpica. Na občutljivem blagu drgnemo madež na narobni strani. Najprej uporabljamo milejša kkemična sredstva. Če s temi sredstvi nismo uspeli odstraniti madeža, se poslužimo ostrejših sredstev. Po končanem čiščenju moramo mesto, kjer je bil madež, splahniti s čisto vodo in osušiti. Po uporabi kislih čistilnih sredstev je potrebna neutralizacija z lužnatimi spojinami, kot je: salmijakovec in salmiak. Če pa uporabljamo lužnate spojine, pa neutraliziramo s kislinami.

Vrsta madeža in čiščenje:

1. Apneni madež: Najprej suho zmencamo, nato čistimo z mlačno vodo, ki smo ji dodali kis ali paljamo z vročim limoninim sokom ali mešamo kis in limonin sok 1:1. Izperemo s čisto vodo. Za temno blago uporabljamo raztopino iz 1 dela galuna in 2 delov vode.

2. Anilinske barve: Madež namočimo v vročem glicerinu. Nato peremo v mešanici salmijaka in milnega špirita v razmerju 1:1. Po potrebi še belimo. Izperemo z razredčenim salmijakom in s čisto vodo. Za občutljivo blago uporabljamo špirit.

3. Oljnata barva: Odstranimo z ustreznim topilom: terpentin, špirit, eter ali kloroform. Lahko uporabljamo tudi aceton, toda ne za umetna vlakna. Če je madež star in je potrebno razmehčanje, ga prepojimo z vročo mešanico glicerina in špirita. Lahko se poslužimo tudi mešanice: 4 deli špirita, 3 deli salmijaka in 3 deli terpentina. To mešanico nanesemo na madež. Čez 10 minut jo zdrgnemo in speremo.

4. Blato: Suho skrtačimo ali zdrgnemo z roko (pletenine, svila)). Preostale madeže zdrgnemo s prerezanim surovim krompirjem, prelikamo in nato suho skrtačimo.

5. Beljakovine (hrana, jajca, mleko itd.). Te madeže odstranjujemo z mlačno milnico z dodatkom salmijaka ali špirita. Trdovratne madeže namakamo zglicerinom in vodo ali z milnim špiritom. Lahko uporabljamo kloroform, bencol, eter.

6. Ča: Odstranimo z mlačno boraksovo raztopino in glicerinom.

7. Črnilo: Najbolje je, da še svež madež odstranimo. V ta namen uporabljamo mleko, kislo mleko, pinjenec, slano vodo, glicerin. Za stare madeže uporabljamo vroč glicerin, vroč limonin sok, vroč kis ali mešanico teh kislin s soljo. Stare madeže čistimo z belonitom, vendar to sredstvo uničuje tudi tkanino.

8. Kopirni svinčnik: Čistimo s špiritom.

9. Firnež odstranimo s toplim terpnom ali špiritom.

10. Katran, kolomaz, asfalt: Trdovratne madeže omehčamo najprej z maščobo (neslano maslo, ricinovo olje) ali z glicerinom. Pustimo nekaj ur ali en dan namazano. Nato postrgamo z ostrim predmetom. Preostanek madeža odstranimo z bencinom ali špiritom.

11. Klej: Na navadni tkanini odstranimo s toplo vodo ali milnim špiritom. Na boljših tkaninah uporabljamo terpentin in nato bencin.

12. Kri: Najprej uporabimo mrzlo vodo, nato pa mlačno slano vodo (3 dl vode in 1 kavna žlička soli).

13. Liker: Sveže madeže odstranimo z mlačno ali toplo vodo, stare pa z razredčenim špiritom.

14. Mast, olje, loj, ribje olje, ricinus, kožne kreme: Sveže madeže lahko prelikamo med dvema pivnikoma, za ostale madeže lahko uporabljamo špirit, eter, vemad, žolč, salmijak in vodo (1:8). Najhitrejše čistilno sredstvo je vemad v tubeti ali KR 2. To kašo nanesemo na madež. Pustimo, da se posuši. Nato zdrgnemo z roko in skrtačimo.

15. Plesen: Najteže odstranimo plesen, zlasti če je barvana. Odstranjujemo jih s kislim mlekom ali sirotko, z milom in splakujemo z vodo. Lahko uporabljamo različen kis in belimo na soncu. Če ostanejo še madeži, jih belimo z vodikovim peroksidom ali s klorovimi belili in temeljito splaknemo. Lahko uporabljamo topel limonin sok ali topel kis. Največkrat odvzamemo tkanini tudi barvo.

16. Rja: Jo teško odstranimo. Uporabljati moramo močna čistilna sredstva kot je oksalna kislina, limonin sok plus sol, belonit. Najenostavnejše je delo z belonitom. Na vlažno krpico natresemo belonit in drgnemo. Večkrat izplaknemo s čisto vodo. Največkrat utrpi škodo tudi tkanina.

17. Rdeče vino: Madež potrosimo s soljo in takoj operemo. Sveže madeže takoj izperemo s kisom ali belim vinom. Stare madeže namočimo preko noči v mleko ali glicerin in nato operemo z milom. Belo tkanino lahko belimo z limoninim sokom ali soljo, z žveplenimi parami ali z belonitom.

18. Sadje: Sveže madeže napnemo preko posode in prelivamo z vrelo vodo in z raztopino boraksa, ali pa jih prelivamo z limoninim sokom. Nato izperemo s toplo vodo.

19. Stare sadne madeže večkrat namočimo v špirit ali v toplo mešanico vode, glicerina in špirita. Z rokami mencamo. Nato speremo. Stari madeži so zelo trdovratni.

20. Smola: Čistimo s terpentinom ali petrolejem, potem pa še z bencinom. Če je madež star, ga zrahljamo z maščobo in dalje čistimo s terpentinom in vročo vodo.

21. Ovratnike jopičev, plaščev in obleko bomo najhitreje čistili s salmijakom. Salmijak razredčimo z vodo. Na en liter vode damo eno do dve žlici salmijaka. Če je ovratnik zelo umazan, damo nekoliko več salmijaka. Nato operemo s čisto vodo in posušimo.

Lep spomin in kaplja pelina...

Učitelji smo. Vsak dan je v nas uprtih nešteto parov radovednih oči. Vprašujejo, poizvedujejo. Kje? Kako? Zakaj? Rakete, vesolje, astronavtika. — Zemljevid. Prst drsi ob meji naše ožje domoviine. Njihova domišljija se ujema z razlago. Naši ljudje so tudi onkraj rdeče črte. Morda je bila prav otroška radovednost glavni vzrok, da smo se odločili, da pogledamo izven meja, kjer živijo in umirajo naši bratje.

Prva postojanka Miramar Grad še vedno v svoji veličini spremenjen v muzej. S tem nas gledajo mrki obrazi članov dinastije Habsburžanov. Misel se utrne: »Tudi za vašo slavo je umiral naš rod.«

Sredipolje — Redipuglia. Grobnica tisočerih. V siv kamen in bron vklesana imena Opatje selo, Volčja draga — kako domače zveni.

Benetke v luči gondol in muranskega stekla. Valovi udarjajo ob hrastove temelje, ki so nekoč rasli na Krasu. Neuničjlivi so in trdni kot pravi Kraševci.

V Veroni smo — v mestu Shakespearjevega nesmrtnega slavospeva ljubezni.

Univerza v Padovi. Še popolnoma ohranjena prva obdukcijska dvorana. V freski upodobljen znanstvenik Slovenec Grbec, ki je tu posredoval svojo učenost.

Videm. V daljavi nas pozdravljajo obronki Alp.

Skupina prosvetnih delavcev v Benetkah

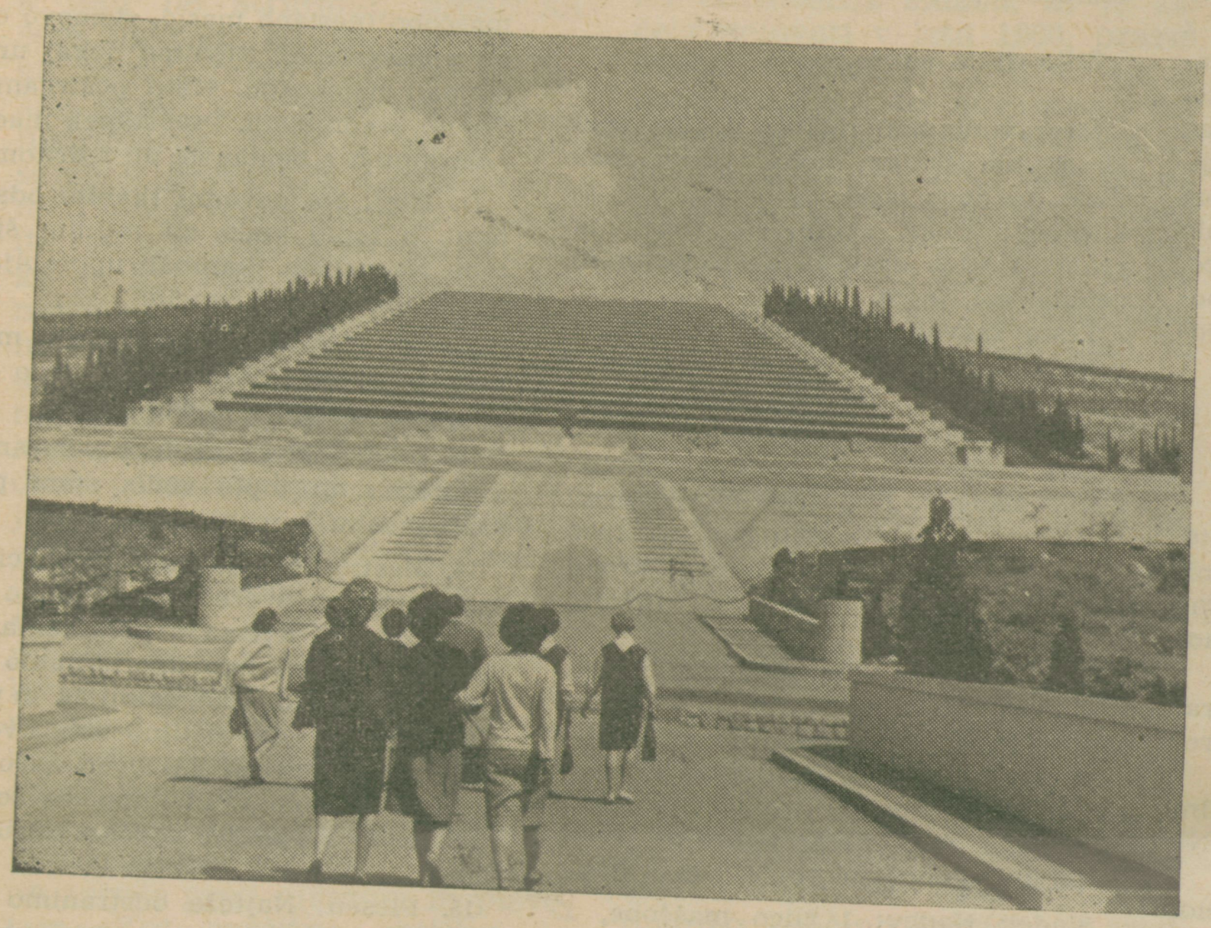

Doberdob slovenskih fantov grob

Pot nadaljujemo. Tovariš Mirko razlaga, nas zabava. Za trudnost ni časa.

Trst — mesto naših spominov, ulica Coroneo — slepa ulica.

Sežana — Ilirska Bistrica — zopet smo v šoli. Zopet zemljevid. Prst drsi po imenih Trst, Gorica, Benečija... Živa beseda, lep spomin in kaplja pelina vmes.

Tovarišu Milku, ki je organiziral naš prvi izlet izven naših meja, lepa hvala!

F. F.

Iz Šembij

DRAGO KEBER nas je za vedno zapustil

Niše dolgo tega, ko smo na tem mestu želeli našemu priljubljenemu tovarišu Kebru skorajšnjega okrevanja in vrnitve v našo sredo, v Šembije. Vendar je usoda hotela drugače. Težka bolezen ga je prikovala na posteljo in dne 30. aprila je v ljubljanski bolnici zatisnil oči.

Nam vaščanom in še marsikomu je težko po njem. Kdo ne bo pogrešal moža, vedno pripravljenega za šolo in za delo, za pogovor in za pomoč sovaščanu, polnega življenjske sile pa dobre besede, ki je vlivala človeku pogum in dobro voljo.

Urejena šola in lep spomenik padlim borcem pred njo bosta se dolgo pričala o njegovem delu, trajen spomin nanj pa je globoko zapisan v naših srcih.

VAŠČANI

Spomini iz narodnoosvobodilne borbe

Milan Zidar-Stojan:

KOČEVSKI ZBOR LETA 1963

Nadaljevanje

Med tem časom so prispeli še delegati ostalih rajonov in proti večeru so se začele volitve za odposlance v Kočevski zbor. Izvoljeni smo bili Frank Marija-Lilijana iz Celj, Grahor Jože iz Sp. Bitnje, Logar Anton iz Ilirske Bistrice, Mahne Jože-Pepi iz Tater, Male Jakob-Jelko iz Pregarij, Mikoletič Anton iz Harij, Pirih Franc-Kačar iz Hrušice, Prosen Jože-Radivoj iz Vrbice, Škrlj Franc-Ahac iz Topolca, Štembergar Ivan-Radovan iz Zabič, Tul Marija-Soča iz Hrpelj, Urbančič Franc iz Gradišča, Uršič Jože iz Kozine in Zidar Milan-Stojan iz Ilirske Bistrice.

Po končanih volitvah smo povečerjali in odšli spet na senik. Še prej smo se dogovorili, da se dne 28. 9. vsi snidemo na Mašunu, kjer je komanda mesta Ilirska Bistrica imela svoj sedež. Do tam, da naj gremo posamič ali v majhnih skupinah ter prekoračimo glavno cesto Postojna–Rupa in železniško progo po možnosti ponoči, da nas sovražnik ne preseneti.

Drugo jutro smo odšli vsak na svojo stran. S tov. Logarjem sva odšla v Ilirsko Bistrico, dočim so nekateri počakali in prekoračili progo zvečer. Drugi so zopet ostali na sedežu okrožja, nekateri zaradi nadaljnjih navodil, večina pa, da se še nekoliko odpočijejo.

Okoli 16. ure sva dospela nemoteno v Ilirsko Bistrico z jugozahodne strani. Ko pa sva prišla do glavne ceste, sva zagledala kolono Nemcev, ki je ravno počivala vzdolž cele ceste. Ker sva bila oblečena v civilno obleko, sva šla kar med njimi vsak na svoj dom. Moja hiša stoji ob cesti, zato sem bil prisiljen hoditi ves čas med sovražno kolono. Tudi veža in kuhinja je bila polna vojakov. Medtem ko so si nekateri v kuhinji polnili čutare s svežo vodo, so ostali čakali v veži, da pridejo na vrsto. V kuhinji sem našel ženo in otroke ter skupino sovražnih vojakov, ki so jim v svojem kričavem jeziku nekaj dopovedali. Ker jih niso razumeli, so jih otroci in žena le prestrašeno gledali. Čim so me zagledali, so se takoj obrnili k meni in me začeli spraševati, kje bi dobili kaj vina in hrane. Ko sem se največjih vsiljencev rešil z odgovorom, ki mi je prišel trenutno na misel in jih poslal v gostilno, kjer naj bi dobili zaželeno, čeprav sem vedel, da tudi tam ne bodo vsega dobili, sem jih začel opazovati. Že površen pogled mi je povedal, da to niso samo Nemci, temveč da so precej pomešani z Mongoli. Ko so po dobri uri odšli, smo se oddahnili. Drugo jutro so odšli proti Reki in, kakor smo pozneje izvedeli, še naprej na Hrvatsko.

Takoj po odhodu Nemcev so prišli k meni, kot smo se dogovorili, še tovariši Logar, Škrlj in Mikuletič, izvoljeni poslanci v našem rajonu. Prišli so otovorjeni s težkimi nahrbtniki, v katerih so imeli razen hrane še odeje in eden celo šotorsko krilo. Oprtal sem si tudi jaz svoj težki nahrbtnik, ki mi ga je žena pripravila. Nato smo se zmuznili posamič iz hiše, dogovorjeni, da se počakamo v Globovniku.

Globovnik se imenuje Globel, ki jo je izdolbel v dolgih letih potoček, ki teče okrog 800 m severozahodno od Ilirske Bistrice. Med obdelanimi lehami zemlje je veliko poraščenih kotanj. Tu smo se sestali in šli po stezi, ki seka cesto, polno ovinkov, proti Šembijam. To je prva vas, skozi katero pelje stara makadamska cesta, ki veže Ilirsko Bistrico s Pivko. Ko smo prišli med prva dva ovinka, vzklikne Škrlj: »Tanki!« In res, po cesti od Šembij proti nam se valijo nemški tanki. Kot bi trenil, se spustimo vkljub težkim nahrbtnikom nazaj in se zaženemo v bližnjo kotanjo, obraščeno z grmovjem. Za umik nazaj ni bilo več časa, ker bi nas Nemci opazili. Zarili smo se v grmovje v upanju, da so na cesti samo tanki. Če bi bila za tanki še pehota, bi ta več kot gotovo šla po bližnjici in za nas ne bi bilo rešitve. Kako nam je bilo pri srcu, ko so v bližini nas ropotali sovražni tanki, je težko opisati.

Neugodno stisnjen v varstvu grmovja sem se spomnil na odlomek v šolskem berilu. Lea Faturjeva tam opisuje, kako so v starih časih, ko se je tu v Globovniku prejšnja cesta strmo dvigala ob potoku, prežali stisnjeni v kotanjah cestni razbojniki ter napadali postiljone in voznike. Postiljoni pa so se bolj bali močne burje, ki je ravno na tem delu najhujša, kot pa cestnih razbojnikov, ki tudi niso prizanašali.

K sreči nas Nemci iz tankov niso opazili. Pozneje smo izvedeli, da jih je bilo sedem in so bili zaščitnica vojaške kolone, ki je prenočila v Ilirski Bistrici. Ščitili so jih čez noč v Sembijah, ker so vedeli, da so v gozdovih partizani. V isti noči sta šla člana okrožja Jadran in Dušan na konjih proti Mašunu. Jadran se je hotel prepričati, če bodo vsi odposlanci pravočasno odšli z Mašuna. Ko sta hotela pri Šembijah prečkati cesto, sta zagledala na cesti temno gmoto. Ker je bila noč precej temna, sta najprej pomislila, da je to voz sena. Ko sta se iz bližine prepričala, da je tank, sta bila prepričana, da je Cankarjeva brigada kje iztaknila tanke. Na Nemce nista niti pomislila, ker ti niso nikoli uporabljali zgornje ceste; posluževali so se le nove spodnje asfaltirane ceste. Skočila sta s konj in Dušan se je z roko dotaknil tanka in šele takrat zagledal kljukasti križ, ki se mu je grozeče zasvetlikal pred očmi. Takoj nato je zagrmel ostri »Halt«, katerega je spremljal rafal iz strojnice. Oba naenkrat sta vzpodbodla konja in jih nagnala proti sredini vasi. Nemci so z vsem ognjem udarili v smer, kamor sta odpeketala konja, onadva pa sta pod okriljem temne noči krenila v nasprotno smer proti Podtabru.

Ko smo se po odhodu tankov prepričali, da ni več nevarnosti, smo se

ZDRAVNIŠKI KOTIČEK

Dr. L. M.:

NOVOTVORBE — TUMORJI

Kot je nekdaj razsajala kuga in druge nalezljive bolezni, tako nas danes kot neizprosen bič tolče huda, neizprosna bolezen, ki nam jemlje naše najdražje, ki se je vsi bojimo in ki ji še danes ne poznamo zanesljivega zdravila — novotvorba, katere ena oblika je rak (karcinom).

Medicina je v teku razvoja že toliko napredovala, da je skoraj nemogoče, da bi bil en sam človek kos tolikemu znanju, zato je začela sorodne bolezni ali pa oblike zdravljenja ločevati in tako so nastali zdravniki internisti, ki se bavijo z boleznimi notranjih organov; kirurgi, katerih zdravljenje je omejeno na operacijske posege in pa nešteto drugih vej, med katere spadajo tudi onkologi, to so zdravniki, ki razkrivajo in zdravijo novotvorbe.

Novotvorbe so precej pogoste in skoraj ni odraslega človeka brez vsakršne neoplazme, ker je razmnoževanje stanic človeškega organizma bistvena lastnost življenja. Kjerkoli celice umirajo in kjerkoli je iz kakršnegakoli vzroka tkivo uničeno, tam začne rast istovrstnega ali pa vezivnega tkiva, ki manjek nadomesti. Takšna rast se razvije v korist tkivu in zato to dogajanje organizem pospešuje ali zavira, da se rast ne razbohoti in sprevrže v samorast.

Pri novotvorbah opazimo, da je rast tudi tukaj bistvo, a da se začno razmnoževati celice brez vsake zavore in potrebe. Od rednika, tkiva, jemlje hranila, živi pa samostojno življenje in je v najboljšem primeru le v napotje ali v nakazo okolici, v najslabšem pa smrtno nevaren parazit za ves organizem.

Vzroki nastanka novotvorb so še neznani, kljub ogromnemu preiskovalnemu in eksperimentalnemu delu, a kakor pri vsaki drugi bolezni, sta tudi za nastanek novotvorbe potrebna dva činitelja: dispozicija in nek dražljaj. Dispozicija — nagnjenost je v tem, da tkivo dovoli in ne ovira takšno samohotno rast. Dispozicija je lahko podedovana, ali pa jo lahko pridobimo tekom življenja. Rak, ki je ena od najpogostejših in najhujših novotvorb, se kot ostale novotvorbe ne podeduje, pač pa se podeduje dispozicija in zato vidimo, da je pogostejši v neki sorodstveni skupini kot v drugi.

Rak, ki je novotvorba površnjic in sluznic, je pri moških bolj pogoste nad 50. letom, medtem ko se pri ženskah, posebno na rodilih, pojavi še bolj zgodaj. Rak je pri otrocih zelo redek, pogostejši je sarkom, ki nastaja iz tkiv mezenhima (kosti, vezivo itd.).

Poleg dispozicije — nagnjenost, je potreben za razvoj novotvorb, posebno raka, še nek činitelj — nekateri ga imenujejo kancerogeni faktor, agens, ker brez njega stanice ne preidejo v samovoljno rast; kaj pa je ta kancerogeni faktor, še ne vemo. Danes so tri poglavitne teorije o tem, kaj je ta kancerogeni, blastogeni faktor:

1. iritacijska teorija,
2. parazitka in virusna teorija,
3. mutacijska teorija.

(Se nadaljuje)

»Snežnikovi« PRAVNI NASVETI

Uredništvo »Snežnika« je preje lo od svojih naročnikov več pisem s prošnjo, naj naš list prinaša na svojih straneh tudi pravne nasvete. — Uredništvo »Snežnika«, v želji, da bi ustreglo svojim naročnikom, uvaja z današnjo številko stalno rubriko pravnih nasvetov.

Zainteresirani naročniki naj opišejo na kratko svojo situacijo glede katere bi želeli pravni nasvet. Pisma z vprašanji pošljite Uredništvu Snežnika, v eni od prihodnjih številk pa bodo dobili odgovore na zastavljena vprašanja.

L. T. KNEŽAK:

V.: Napravil sem oporoko, s katere vsebino so seznanjeni vsi dediči. Sedaj pa želim spremeniti vsebino oporoke. Kakšen postopek je potreben, da jo spremenim, da ne bodo mogli dediči novo oporoko izpodbiti?

O.: Zapustnik lahko ob vsakem času prekliče oporoko, ki jo je napravil. Zadostuje, da zapustnik uniči staro oporoko in napravi novo. Zato ni potreben poseben postopek. Če bo nova oporoka napravljena na predpisan način, je ne bo mogoče izpodbiti.

S. F. ILIRSKA BISTRICA:

V.: Moja sestra je prejela od najinega očeta doto, ko se je možila. Oče pa je umrl brez oporoke. Ali se dota vračuna v dedni delež?

O.: Tako dota, kakor tudi oprema (bala). ki jo je prejela hčerka za časa zapustnikovega življenja se vračunajo v dedni delež.

Z. R. ILIRSKA BISTRICA:

V.: Sodnik me je kaznoval s 3000 din denarne kazni, ker se nisem odzval vabilu, ko sem bil povabljen na zaslišanje kot priča v kazenskem postopku. Ali je to upravičeno?

O.: Če ste bili kaznovani samo zato, ker se niste odzvali vabilu na zaslišanje kot priča, pa svojega izostanka niste opravičili, potem to ni bila denarna kazen pač pa redovna kazen. Zakon o kazenskem postopku namreč določa, da se priča, ki je bila v redu povabljena, ne pride k zaslišanju, pa svojega izostanka ne opraviči, lahko kaznuje z redovno kaznijo do 5000 din, lahko pa se ji tudi naloži plačilo stroškov, ki jih je povzročila s svojim izostankom. Iz tega sledi, da je bil sodnik upravičen izreči kazen.

F. T. ILIRSKA BISTRICA:

V.: Nekdo je o meni raznašal neresnično vest, da sem si prisvojil njegovo aktovko, ki jo je izgubil. To je raznašal lansko le-

(Nadaljevanje na 20. strani)

---

odpravili dalje. Prej zamišljeno smer smo spremenili. Vasi Sembije smo se na daleč ognili, čeprav je bila brez sovražnikov, toda mi tega nismo vedeli. V vas Koritnice smo prišli proti poldnevu. Na krajevnem odboru so nam postregli z izdatnim kosilom in nekje iztaknili celo steklenico vina. Medtem ko smo jedli, so nam preskrbeli voz in konje. Po kosilu pa nas je neki vaščan odpeljal na Mašun.

Na Mašunu je bilo takrat vse živo. Napotili smo se v štab komande mesta Il. Bistrica, kjer je bil načelnik Franc Derenčin, njegov namestnik Lado Petrič, intendant pa Vinko Sket, vsi iz Il. Bistrice. Ostale v štabu nisem poznal. Povedali smo jim, kam smo namenjeni in da bi morali biti še istega dne na cilju. Po kratkem posvetu so sklenili, da nam dajo na razpolago tovorni avto.

Na tej komandi mesta je bilo od kapitulacije Italije vedno okrog 300 vojakov. Preko Mašuna so se namreč vračali zaporniki in interniranci iz Italije v Jugoslavijo. Obvezno so se morali javiti tu, da so jim dali dovolilnice za nadalnje potovanje proti domu. Med njimi so bile tudi žene in otroci. Moški so se po veliki večini prostovoljno javili k partizanom. Po zdravniškem pregledu so nekatere poslali naprej v operativne enote. Druge pa, ki so jih spoznali kot nesposobne za vojsko — — ker so bili izčrpani in bolni — — so poslali domov, da si malo opomorejo. Dali so jim začasne ali stalne odpustnice.

Tudi italijanski vojaki so se po zlomu vračali domov po tej poti. To so bili vojaki, ki so prej preganjali in ubijali partizane ter požigali njihove domove, potem pa so bili prisiljeni iskati pomoči, pri partizanih, kajti iz Slovenije in Hrvatske je peljala prosta pot samo preko Mašuna, sicer bi padli v roke Nemcem, ki bi jih odgnali v Nemčijo. Vsi izčrpani od dolge poti in lačni so prosili za počitek in hrano, kar so jim na komandi mesta tudi dali. Hrano so partizani dobivali iz bližnjih vasi, precej pa so jo tudi zaplenili ob kapitulaciji Italije po vojaških utrdbah, ki so jih imeli Italijani po snežniških gozdovih ob stari jugoslovansko-italijanski meji.

Ob kapitulaciji Italije so se v Ilirski Bistrici in nekaterih okoliških vaseh ustanovile — po nalogu Okrožnega odbora — etapne kuhinje. Tu so dobivali hrano vsi mimoidoči, pa naj je bil to povratnik iz Italije ali italijanski vojak. Rajonski in krajevni odbori so skrbeli, da so bile te kuhinje dobro založene in da ni bilo izjem. Ko pa so Nemci zasedli Il. Bistrico in vsa važnejša križišča, je bila taka etapna kuhinja samo na Mašunu.

Predno so odšli novi partizani iz Mašuna v operativne enote, so opravili prisego. Mnogo domačinov je odšlo k XIV. diviziji, ki je imela svoj štab v gradu Snežnik pri Kozariščih in je pozneje odšla na svoj slavni pohod na Štajerso. Mnogo naših fantov se ni več vrnilo v kraje, od koder so tako navdušeno odšli v partizane, ker so darovali svoja mlada življenja za svobodo.

Medtem ko smo na Mašunu čakali tovorni avto, smo si ogledali grad. Prva stavba na tem mestu je bila zidana že leta 1873. To je bilo kmalu potem, ko so po zemljiški odvezi leta 1870 dobili kmetje svoje gozdove. Avgusta meseca leta 1874 je bila stavba pokrita. Ker pa so bili okoliški kmetje mnenja, da se njihove pravice in svoboščine z gradnjo te hiše prikrajšane, češ da je zidana na zemljišču, ki pripada Knežaku, so jo do tal porušili. Seveda so bili zato kaznovani in zaprti. Leta 1875 so grad ponovno zgradili knezi Schönburg-Waldenburg, leta 1878 se je pa vanj vselil nadgozdar. Po prvi svetovni vojni leta 1919 je požar uničil celotno stavbo, ki so jo ponovno zgradili leta 1921 kot lovski gradič.

Štab komande mesta je dobil medtem nalog od Glavnega štaba, da naj pošlje takoj v kočevsko okolico vsa razpoložljiva motorna vozila. Tam se je takrat ustanovila avto četa. Manjši kamion nas je zapeljal do Leskove doline, kjer nas je čakala vrsta kamionov, ki so jih upravljali Muha Ludvik in Muha Slavko iz Il. Bistrice in ostali vozniki iz okoliških vasi. Pred kamioni je stal oklopni avto z voznikom Alojzem Kunčičem iz Il. Bistrice. Ko smo se kolikor je bilo mogoče udobno namestili po teh kamionih, smo zapustili Leskovo dolino.

V Leskovi dolini je bila najstarejša gozdarska naselbina. Pred več kot sto leti je imela tu francoska družba svojo tovarno, v kateri je pridobivala neke vrste olja. Takrat so tudi posekali ves bukov les daleč naokrog. Zato vidimo danes tam le iglavce.

Na svoji poti smo se za kratek čas ustavili na gradu Snežnik, kjer je bil, kot že rečeno, štab XIV. divizije.

Ta grad je bil zidan že v XI. stoletju, seveda v drugačni obliki. Ker je tu močan izvirek, ki nikdar ne presahne, so že Rimljani napravili mimo tega gradu cesto, ki je povezovala morje z notranjostjo dežele. V zapiskih so omenjeni prvi lastniki tega gradu že leta 1337.

Pot nas je peljala potem skozi Kozarišče v Stari trg, kjer so nam postregli s skromno večerjo. Naši koloni so se tu pridružili nekateri interniranci iz Raba. Odpuščeni so bili iz Rabske brigade zaradi izčrpanosti ali slabega zdravja in poslani domov. Zaradi njih smo morali večkrat ustaviti kolono, ker je peljala naša pot mimo njihovih domov in so na raznih križiščih izstopali. Tako smo dospeli skozi Lož, Novo vas ter požgane Sodražice do Ribnice. Na Okrožju so nam povedali, da nos bo v Ribnici čakala zveza, kjer bomo točno izvedeli, kje bo zasedanje. Zaradi konspiracije so za to vedeli le malokateri. Zveza je odlično delovala in tam smo tudi zvedeli, da se je zbor že začel.

Takoj smo nadaljevali pot ter dospeli do Kočevja malo pred polnočjo. Zaradi pozne ure in pa zato, ker smo bili potrebni počitka, saj smo bili vsi prašni in izmučeni, so nas kurirji spremili do Livolda, kjer nas je čakalo prenočišče. Čim smo se nekoliko uredili in umili, smo polegli po sveži slami in takoj zaspali. Še prej so nas obvestili, da drugo jutro lahko poležimo delj časa, ker bo zbor nadaljeval z delom šele zvečer.

(Se nadaljuje)

Prvič v službi

Učenci osnovne šole »Dragotina Ketteja« Ilirska Bistrica, ki letos končujejo osnovno šolo, so bili v začetku tega meseca na dvodnevni delovni praksi. 126 učencev je dva dni v naših podjetjih opravljalo razna dela; neposredno za strojem v proizvodnji, v raznih delavnicah, trgovinah, gostinskih obratih, skladiščih, na železnici, pri električarjih, v pisarni itd.

Namen te delovne prakse je bil, da se učenci vsaj bežno spoznajo s proizvodnim delom in z raznimi poklici ter da začutijo in vidijo delovno disciplino in odnos do dela. Istočasno pa so se tudi spoznali s sistemom upravljanja, saj so mnogi prisostvovali sejam delavskih svetov in upravnih odborov.

Po končani praksi so učenci s pismenimi izdelki in z razgovorom dokazali, da so se mnogo naučili, veliko videli in da je ta oblika povezave šole s praktičnim delom in življenjem izredno pomembna in koristna za usmerjanje učencev v razne poklice. Vodstvo podjetij in delavci so te mlade ljudi izredno lepo sprejeli, pokazali zanimanje in skrb za bodoče sotovariše — proletarce. Tem mladim ljudem bo dolgo ostala v spominu prva »služba«.

Vodstvo šole se delovnim kolektivom »LESONITA:, »TOPOLA:, »KIK:, »ILIRIJE:, gostinskega podjetja »SOČA:, železniške postaje, Elektro-Sežane — obrat Ilirska Bistrica in otroškega vrtca toplo zahvaljuje za res lep sprejem teh učencev in za razumevanje do šole in vzgoje naše mladine.

F. R.

S slavnostne akademije za 1. maj

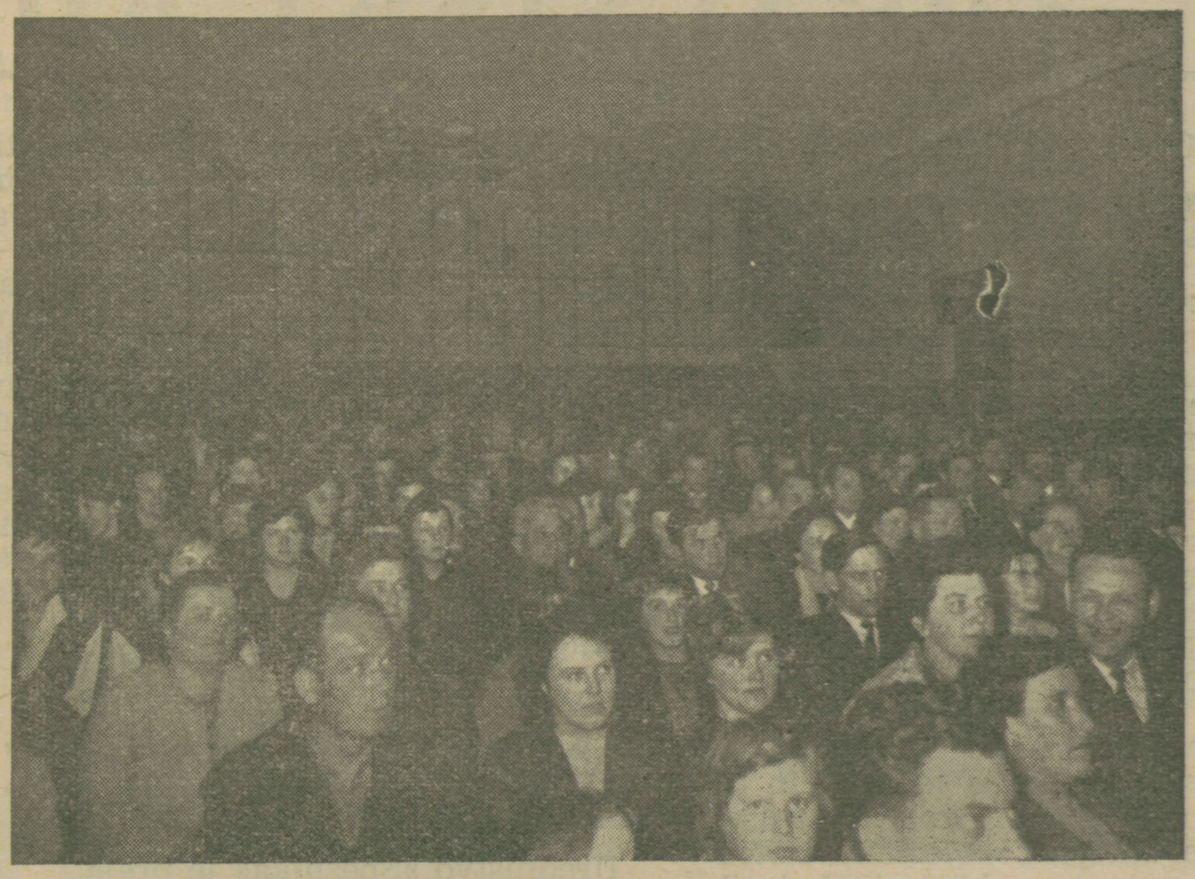

Udeleženci slavnostne akademije za prvi maj v Ilirski Bistrici

(Nadaljevanje z 19. strani)
to, jaz pa sem zvedel šele pred enim tednom. Ali je zadeva že zastarana?

O.: Zasebna tožba zaradi obrekovanja se lahko vloži v 3 mesecih, odkar je zasebni tožilec zvedel za kaznivo dejanje obrekovanja. Iz gornjega ste še vedno upravičeni vložiti zasebno tožbo, ker še ni preteklo 3 mesece, odkar ste zvedeli, da vas je storilec obrekoval.

K. D. ILIRSKA BISTRICA:

V.: Zaradi moževega grdega ravnanja z menoj nameravam vložiti tožbo za razvezo zakonske zveze, ker z možem ne morem več živeti skupaj. Ali se mora za vložitev take tožbe zares plačati taksa v znesku 50.000 din? Prosim, da mi pojasnite to stvar, ker nimam toliko denarnih sredstev za vložitev tožbe.

O.: Taksa za vložitev tožbe na razvezo zakonske zveze znaša 2000 din. V tožbi pa lahko predlagate, da vse stroške postopka plača stranka, ki je kriva za razvezo zakonske zveze. Ker iz vašega vprašanja izhaja, da je vaš mož kriv za razdor vajine zakonske zveze, ga bo sodišče obsodilo tudi na plačilo stroškov postopka.

Š. L. ILIRSKA BISTRICA:

V.: V svoji hiši imam stanovalca, ki mi ne plačuje najemnine. Stanovanje pa ima strašno zanemarjeno. Sodišče mi je dovolilo sodno odpoved, vendar se stanovalec ne izseli iz stanovanja. Kako se lahko izvrši sodba sodišča?

O.: Stanodajalec lahko sodno odpove stanovanje tistemu stanovalcu, ki več kot 3 mesece ne plača najemnine. Prav tako lahko odpove tudi stanovalcu, ki tako zanemarja stanovanje, katerega uporablja, da se s takim zanemarjanjem dela škodo v stanovanju. Vendar pa mora stanodajalec preskrbeti stanovalcu najnujnejše prostore. Kot najnujnejši pa se smatrajo tisti prostori, ki varujejo stanovalca in njegovo pohištvo pred vremenskimi vplivi. To pomeni, da za takega stanovalca ni treba nuditi enakovrednega stanovanja.

S. V. ILIRSKA BISTRICA:

V.: Stranka, ki stanuje v moji hiši, zaseda dvosobno stanovanje, ki je boljše od stanovanja, v katerem prebivam sam. Večkrat sem že predlagal, naj zamenjava stanovanje, toda stranka o tem noče nič slišati. Najemnino pa mi plačuje vsakih 6 mesecev. Ali bo sodišče dovolilo sodno odpoved, ker mi stranka po več kot 3 mesece ne plača najemnine?

O.: Ako vam je stranka doslej stalno plačevala najemnino vsakih 6 mesecev, ji samo zaradi takega načina plačevanja najemnine ne morete odpovedati stanovanja. Če si želite zagotoviti, da vam bo stranka plačevala najemnino vsak mesec, morate to od stranke zahtevati. Ako doslej še niste od stranke zahtevali, da vam najemnino plačuje vsak mesec, je stranka lahko prepričana, da ste s takim načinom plačevanja najemnine zadovoljni, saj ste to tudi molče odobravali.

P. K. ILIRSKA BISTRICA:

V.: Našel sem večjo vsoto denarja in jo vrnil lastniku, ki jo je izgubil. Koliki del nagrade mi pripada?

O.: Najditelj izgubljene stvari ima pravico do nagrade v višini 15 odstotkov od stvari, ki je bila najdena.

Prometne in druge nesreče

RI-35-39, Anton Kovačič. V vasi Vrbovo mu je iznenada skočil pred vozilo otrok Marjan Štemberger iz Vrbovega 22. Na srečo je otroka z vozilom odbil v levo iz cestišča in je dobil le manjše telesne poškodbe.

NEPREVIDNOST OTROKA

Dne 12. maja 1963 ob 18.30 uri je vozil voznik Anton Jenko tovorni avtomobil s prikolico KP--40-61. V Vojkovem drevoredu je ustavil vozilo, ker so se nasproti prihajajoči konji plašili. Neposredno za tovornjakom pa je vozil neprevidni otrok Vojko Čandek dvokolo. Ko je voznik Jenko ustavil vozilo, se je otrok zaletel v zadnji del prikolice. Dobil je težje telesne poškodbe. Starši, opozarjajte otroke, kadar jih pustite na ulico!

VOZIL JE VINJEN IN POVZROČIL NESREČO

Dne 3. maja 1963 je vozil vinjen mopedist Stanislav Batista iz Dol. Zemona št. 54 po cesti II/312 in v Ilirski Bistrici neprávilno zavijal v Prešernovo ulico. Z mopedom je zadel v kolesarja. Na srečo ni bilo hujših posledic. Le na vozilih je nastala škoda.

ZARADI NEZADOSTNEGA ZAVAROVANJA OKVARE NA CESTI PRIŠLO DO NESREČ

Dne 24. aprila 1963 se je pri vasi Jablanica vdrl odtočni kanal. Ker ga niso dovolj zavarovali s potrebnimi znaki, je prišlo do nesreče. Dne 25. aprila 1963 ob 4.15 uri je privozil na vdrtino mopedist Ludvik Štemberger iz Kuteževega in padel. Pri nezgodi je bil težje telesno poškkodovan. Kmalu za njim je privozil tudi Hrvatin Franc iz Podgraj 50, ki je prav tako z mopedom zavozil v vdrtino in padel. Na srečo se ni poškodoval. Naj bo cestnim uslužbencem to javno opozorilo, da bi se v bodoče več ne dogodilo kaj takega.

ODTRGALA SE JE PRIKOLICA

Dne 25. aprila 1963 ob 9.30 uri je vozil voznik Srečko Brajkovič tovorni avtomobil s prikolico Pu-24-34, natovorjen z moko proti Reki. Na koseškem mostu se mu je odtrgala prikolica, šla preko mostu ter zdrknila v globino 6 m v potok Mrtvico. Škoda znaša nad 150.000 dinarjev.

ZARADI MALOMARNOSTI HUDA NESREČA

Dne 27. aprila 1963 ob 21.20 uri se je dogodila huda prometna nesreča v Dolnji Bitnji na brkinski cesti pri hiši št. 4. Voznik tovornega avtomobila Emil Frank je vozil z zvratno vožnjo tovornjak KP-48-18. V tem času pa je šel za vozilo Anton Frank iz Prema 8, katerega je vozilo podrlo. Ko je to videl Avgust Ludvik iz Prema 8, je Franku priskočil na pomoč. Pri tem pa je tovornjak podrl še Ludvika in sta obležala oba pod zadnjimi kolesi. Anton Frank je poškodbam podlegel, Avgust Ludvik pa je bil težje telesno poškodovan.

ZARADI PREHITRE VOŽNJE PRIŠLO DO NESREČE

Dne 28. aprila 1963 ob 00.30 uri je vozil s preveliko hitrostjo voznik tovornega avtomobila RI-23--46, Jože Repanič iz Ljubljane. Vozil je v smeri iz Reke in pri Zemonski vagi ni mogel izvoziti ostrega zavoja ter je z vozilom šel preko ceste na travnik v globino 1,80 m. Na vozilu in tovoru je nastalo škode za nad 500.000 dinarjev.

OTROK SKOČIL PRED VOZILO

Dne 30. aprila 1963 ob 10.35 uri je vozil iz Zabič v Ilirsko Bistrico voznik osebnega avtomobila

pionirski kotiček

Ob 4. juniju - prazniku naše občine

4. junij je praznik naše občine. Bralce bom seznanil z nastankom tega praznika.

Naša domovina je bila že leto pod okupatorjem. Nastajale so že prve partizanske čete in njihovi podvigi so bili vedno večji. Takšna četa je tudi 4. junija 1942 obkolila vas Mereče. Uničila je vojaško postojanko ob železniški progi. Že okrog 8. ure so pridivjali fašisti najprej v Kilovče in Ratečevo Brdo. Tu so pobili vse može in fante iz obeh vasi, ju požgali, ostale prebivalce pa odpeljali v Ilirsko Bistrico. Požgali so še Zgornjo in Dolnjo Bitnjo, Mereče, Podstenje in Podstenšek, morili pa niso več, ker so dobili povelje, naj ne morijo več. Vse prebivalce omenjenih vasi so prepeljali v Ilirsko Bistrico, od tu pa na Matulje, kjer so prenočili, nato pa preko Trsta v različne kraje v Italijo, ker še ni bilo dograjeno taborišče. Medtem so na Titovem trgu obesili tri može. Kmalu so dogradili taborišče v odročnih hribih vzhodno od Rima. Najbližja vas je bila oddaljena skoraj 2 uri hoda. Vse so namestili v lesene barake.

Tu je bilo veliko pomanjkanje hrane. Dvakrat na dan so dobili redko nezabeljeno enolončnico in vsak 10 dkg kruha. Ob tej hrani ne bi živeli niti 4 mesece. *Ker* pa so jim dobrotniki in manci iz teh krajev pošiljali hrano, so si ohranili življenje. Žene, ki so dobile kruh za celo družino, so ga prodajale, za tako dobljeni denar pa so kupovale kostanje, ker so jih več dobile in so jih bolj zasitili. Nekateri so šli in hodili po okoliških vaseh in prosili dobre ljudi hrano. Ti so jim dajali koruzno moko ali kakšen kos kruha, dosti pa niso mogli, ker še sami niso imeli. V taborišču nekateri še najslabše hrane niso imeli. Tako je neka štiriletna deklica prosila mamo, naj ji kupi čebulo. Mati pa ni imela denarja in obe sta jokali, deklica ker je bila lačna in mati, ker ji ni mogla kupiti navadne čebule.

Vendar v taborišču ni zmanjkalo zavednosti. Tako so nekega dne zapela slovenska dekleta narodno himno. Neki agent tajne policije je ravno prišel mimo in dekleta so utihnila. Melodija mu je ugajala in poprašal je dekleta po besedilu. Dejale so mu, da je to neka narodna pesem, medtem pa so se druga za drugo izmuznile stran. Sivolasi dalmatinski starec je dejal: »Ni se še slišala slovenska narodna himna sredi Italije« in je bil ponosen na junaška dekleta.

Ljudje so množično umirali, delno zaradi slabe prehrane, delno zaradi bolezni. Umirali so z domotožjem. Nek starček je na smrtni postelji dejal: »Moje kosti se bodo za vami v grobu jokale, ko boste odhajali v domovino.«

Po razpadu Italije so se interniranci začeli vračati v domovino. Nastanili so se pri znancih in sorodnikih v Ilirski Bistrici in okoliških vaseh. Po končani vojni so se vrnili na požgane domove in začeli graditi nove stavbe. Vse vasi so skoraj popolnoma obnovljene. Prebivalci se še spominjajo tistega groznega dne in so veseli, da so vse srečno preživeli.

4. junij je tako postal občinski praznik, v spomin na ta žalostni dogodek.

Tihomir Šlenc, učenec
6. d razreda, Cankarjeva
ulica 5 a. Il. Bistrica

Slovesno sprejemanje Podmladkarjev v mladino RK
Foto: Silvester Maraž

»Srečno na vaši poti, mladi člani RK«

Takole so nas nagovorili, ko smo na slovesnem sprejemu postali člani RK:

»Zbrali smo se za vaš veliki dan, ko se vključujete v svet odraslih; v imenu vseh, ki smo bili osem let z vami, želim, da vam ne bi bil le vhod v življenje s cvetjem posut; mnogo sreče, dragi osmošolci, vedno bodite skromni in plemeniti. Ponosni smo na vas, na vas gradimo veliko. Na vaši novi, neznani poti pa nikdar ne pozabite na vaše predhodnike, mlade junake iz NOB, ki so ljubezen do domovine in človeštva plačali s ceno lastnega zivljenja.«

Res, za nami je osem let šole, obenem tudi čas, ko smo se kot najmlajši člani te organizacije vključevali v akcije. Skrbeli smo za svoje zdravje, za zdravje svoje okolice, pomagali tistemu, ki je bil pomoči potreben, dopisovali smo si s podmladkarji v tujini in s tem prispevali svoj skromni delež k boju za mir in prijateljske odnose v svetu.

Sedaj nismo več podmladkarji, postali smo odrasli člani RK. Naše naloge so zdaj večje in zahtevnejše; z veseljem jih bomo izvrševali, ker smo ponosni na to, da smo vključeni v to organizacijo. V prvi vrsti je to najbolj humana organizacija, ki veže vse narode sveta, ki se ne ozira na raso in pripadnost. Pomaga vsakomur ob nesrečah, pomaga tudi borcem na bojiščih.

Občinski odbor RK je izrabil teden RK, ob stoletnici ustanovitve, za naš sprejem. To je bil tudi eden izmed sklepov občinskega komiteja ZM.

Tovarišica Pugljeva nam je o naših bodočih nalogah pripovedovala takole:

»Dejavnosti v RK so tako raznovrstne, da ob njih vsak izmed vas pridobi nekaj zase in s tem koristi tovarišu, staršem, bližnji okolici in širši skupnosti. Preprečujmo nesreče, nudimo prvo pomoč v telovadnicah, na igriščih, izletih, prireditvah, na delovnih mestih, opozarjajmo na zmanjšanje posledic zdravju škodljivega dela, pomagajmo manj sposobnim in invalidom, starejšim in bolehnim itd.

V pomoč naj vam služijo razni tečaji in predavanja, ki jih organizira Rdeči križ, saj peljejo vsi ukrepi k istemu cilju: iz vas napraviti sposobne, zdrave, dobre državljane.«

Predsednik DPM je pripovedoval o važni prelomnici v našem življenju — volilni pravici in drugih podobnih nalogah v bodočnosti in pri tem omenil, da nam bo organizacija RK pomagala ustvariti in izoblikovati čut odgovornosti, da se bomo lahko vključevali v vse druge družbene organizacije in nekoč postali samostojni in dobri upravljalci.

Obljubili smo in bomo obljubo izpolnili.

Ta dan je bil eden najlepših v šolskem letu. KSENIJA

Cvetoča jablana

Vsak dan gledam jablano nasproti šole. Lepa je in sedaj, ko je pomlad, je še lepša. Vsa je bela. Kakor se je v zimi lesketala v snežnih biserih, se sedaj leskeče v cvetočih in še lepših biserih.

Ta jablana je stara že mnogo let, vendar je še vedno lepa. V zemlji ima globoke korenine. Iz teh korenin je pognalo deblo. Iz debla so se razvile veje in male vejice. Na vejicah so se spomladi razvili popki. Popki so se razprli in pokazali so se lepi, beli cvetovi. Teh cvetov se ne sme trgati, ker se iz njih razvije jabolko. Če boste sedaj trgali cvetje, se boste v jeseni spomnil na sadež, ki bi ga z užitkom pojedli.

Vsak dan gledam cvetočo jablano in zdi se mi vsak dan lepša. Še lepša bo v jeseni, ko bo obložena z rdečimi diamanti sladkih sadežev.

Ivica Gašperšič, III. razred
osnovne šole — PREM

Novakova mama

Športni dnevi so zelo priljubljeni med nami. 8. maja smo se zbrali na šolskem dvorišču, reditelji so nam razdelili malico in nato smo se odpravili proti Topolcu. Po stezi smo šli do travnika, kjer smo se igrali in lovili

V Novakovi hiši so mnogokrat prenočevali in jedli partizani. Tam živi stara ženica, prava slovenska mati. Pravila nam je, kako je partizanom kuhala polento.

Novakova mama pa je polento kuhala tudi vojakom, ki so pred nekaj leti zgradili most čez Reko. Z njimi je bil tudi moj očka. Ker sem šla večkrat z njim, sem tudi jaz spoznala Novakovo mamo.

Sedaj jo redno obiskujem in pripoveduje mi o strašnih dogodkih med vojno. Njen sin je še danes v bolnici, ker je imel prestreljeno glavo. Težak udarec je bil to za mater, pa saj je bila kot mati vsem tistim, ki jim je pomagala. Zahvaljuje se vojakom, ki so ji zgradili most. Takole pravi: »Stara sem že in huda bi mi predla, če ne bi bilo mostu.«

Margerita Martinič

STARI GRAD

Podgorska dolina se sveti v jutru,
nad njo, sredi gozda, še sled je gradu.
Ponosno zre grad kot starec v nižino,
ki gospodaril je nekdaj nad njo.

Ne ustraši se burje, ki žvižga nad njim,
ne dežja, ki spira stopnice,
prepričan je namreč, da kmet bo - trpin,
še kitil mu s tlako bo lice.

O, motiš ponosni se sivi gospod,
pod zidi je tvojimi zrasel nov rod!
Svobodno kmet novo brazdo zastavlja,
domovino novo gradi, poln zmagoslavja.

MAJDA NOVAK, VII. r.
KUTEŽEVO

NAŠ KUŽEK

Pred hišo, kjer začenja vas,
nekdo laja na ves glas.
Kdo je korenjak,
kdo pogumen je junak?

To je mali, mali kuža,
umazan je kot cestna luža,
velik komaj tri pedi,
na gobčku ima brke tri.

Vsak, kdor mimo gre,
tja k ograji se ozre,
gleda kužka našega,
ki ponosno hodi sem in tja.

Milan Šestan, V. razred
Kuteževo

Balincarji so praznovali praznik dela

Ekipa ObLO in Topola sta se borili za prvo mesto
Foto: J. Keuc

V sredo, 1. maja, se je na Vidmu zbralo 6 ekip balincarjev. Vsi balincarji so od 9. ure zjutraj do 20. ure nepretrgoma medsebojno merili svoje balincarske sposobnosti za prvomajski pokal sindikata.

Prvo mesto in nagrado je osvojila ekipa Topola, nato pa slede ekipe Snežnika, ObLO in ekipe JLA.

To je bil obenem trening za okrajno tekmovanje balincarjev, ki je bilo 12. maja v Postojni.

Tu se je srečalo 16 ekip, od katerih se je 8 plasiralo v nadaljnje tekmovanje (Davis cup sistem). Med prvimi osmimi je tudi naš klub Ilirija. Veliko možnosti je imel tudi klub Snežnik, vendar je zaradi nedisciplioniranosti posameznih igralcev, ki enostavno niso prišli zjutraj na vlak, izpadel. Zaradi nediscipline balincarskih ekip, ki svoje udeležbe ne javljajo pravočasno, pa se še ni začela napovedana občinska liga balincarjev.

S tem ni rečeno, da lige ne bo, nerodnost je pa vendar v tem, da ni začela takrat, ko je bila napovedana.

M. D.

MLEKO NA METRE

Mali Jožek pride v mlekarno in pravi:

— Dajte mi eno kilo mleka!

— Fantek, mleka ne tehtamo, temveč merimo!

— No, pa mi ga dajte en meter!

V ŠOLI

Učitelj novemu učencu: »France, poznaš abecedo?«

»O, seveda jo poznam.«

»Dobro. Kaj pa pride za črko A?«

»Vse druge črke!«

KOMPENZACIJA

— Dragi tovariš, s ponočevanjem si močno krajšate dni svojega življenja.

— Vem, dragi doktor, toda zato si izdatno podaljšujem noči ...

NEMORALNEŽ

— Kako ti ugaja novi stanovalec?

— Strašno! Vse kvantaške pesmi zna.

— Ali jih poje?

— Ne, žvižga.

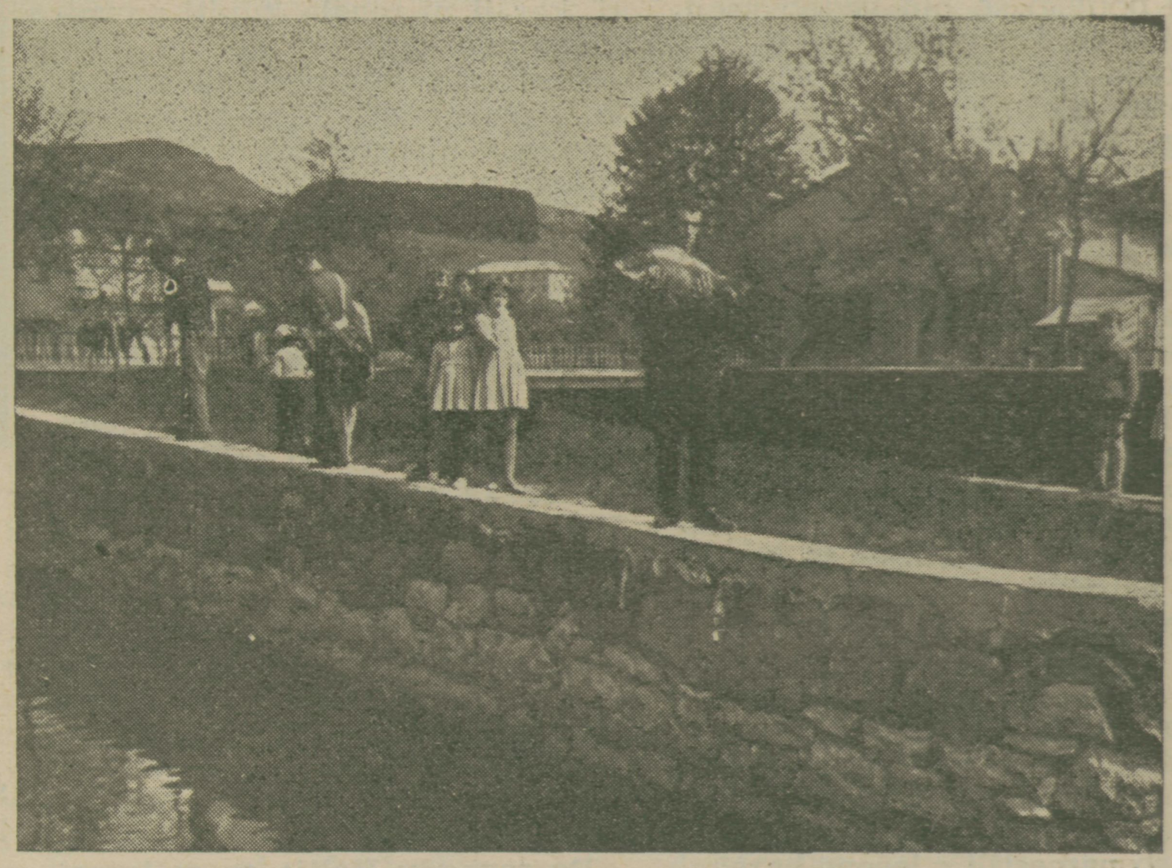

Na praznik dela 1. maj je tov. Iskra iz Ilirske Bistrice ujel krapa 7 kg težkega Foto: J. Keuc

ZAHVALA

Ob bridki, tragični izgubi dragega moža, očeta in starega očeta ter brata

ANTONA FRANKA
iz Prelož

se zahvaljujemo vsem, ki so nam v težkih urah kakorkoli pomagali, ga spremili na zadnji poti in darovali vence na grob pokojnika. Posebno zahvalo smo dolžni podjetju Perutninarstvo »KRAS« in njegovemu kolektivu, krajevnim organizacijam SZDL, ZROP, obč. odboru ZB, tovarišema Koritniku Maksu in Andreju Kovačiču za poslovilne besede in pevskemu zboru iz Ilirske Bistrice.

Žena Marija, hči Marija z družino, brat in sestra z družinami in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Po bridkih dneh, ko nas je zapustil moj dragi mož, oče in stari oče

DRAGO KEBER
medicinski tehnik v pokoju

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so z nami sočustvovali, izrekli sožalje, pokklonili vence in cvetje ter ga spremili na njegovi zadnji poti.

Posebno zahvalo sem dolžna občinskemu komiteju ZK, SZDL, ZB, DU, zdravstvenemu osebju v Ankaranu in vojaški bolnici Moste Ljubljana, tov. Godcu za lep govor, ki ga je imel ob pogrebu, mojim dragim Šembijcem, kakor tudi tovarišu F. Munihu, tov. Benuliču Vojtehu za tolažbo v težkih dneh.

Hvala tudi vsem sorodnikom za tolažbo in pomoč v globoki žalosti.

Vsem, prav vsem, srčna hvala!

Žalujoča žena Cilka, sinova z družinama, hčerka Darinka, zet Milovan ter vnučka Snežana.

Pionirski kotiček *Pionirski kotiček*

Simbolični prikaz »Borba proti zobni gnilobi« na akademiji v tednu RK Foto: Silvester Maraž

Na proslavi ob 100-letnici RK

Stoletnico RK smo proslavili z lepo prireditvijo. Mi vsi vemo, kako velik je pomen te organizacije, vemo, da z dobrodelnimi akcijami pomagamo velikim množicam v stiski. Morda jih je doletela nesreča: poplava, požar, plaz, ki drvi s hriba, potres ...

RK pomaga tudi posameznikom, skrbi za njihovo zdravje, varstvo in podobno. Pri vsaki akciji se spomnimo, da bomo tudi mi nekoč morda potrebni pomoči in ker se zavedamo, da je prav tako človek tisti, ki je črno, rumeno ali rdeče obarvan, mu radi pomagamo. Skratka: ljubezen do sočloveka je glavni pobudnik plemenitih dejanj.

Po referatu, ki ga je podala tovarišica Pugelj, tajnica občinskega odbora RK, je deklica — podmladkarica recitirala pesnico Moj oče. Pripovedovala nam je o najboljšem očetu, ki je s svojo krvjo rešil mlado mamico in trem majhnim nebogljenim otročičkom ohranil najdražje bitje na svetu. Deklica je ponosna nanj, zdi se ti, kot bi v pesmici klicala: Kri rešuje življenje.

Že naši najmlajši vedo, da je snaga vir zdravja. Sledila sta dva prizorčka. V prvem je Stojan iz I. razreda pokazal, kako se umiva vsako jutro, v drugem pa so Milojka, Flori in Irena podarile vsem majhnim nepridipravom in nemarnežem čašo, zobno ščetko in zobno kremo.

Nato je nastopil mladinski pevski zbor, ki je postal zelo priljubljen.

Poleg šolarjev so v programu sodelovali še pripadniki JLA z recitatorjem, triom in izvajavcem narodnih melodij, ob koncu pa še naš domači ansambel, kvartet bratov Boštjančič.

KSENIJA

NAŠ ŠPORT

Glasilo SNEŽNIK izhaja enkrat mesečno. Izdaja ga občinski odbor SZDL Ilirska Bistrica — urejuje uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik Jože Keuc, člani uredništva: Franc Munih, Tone Gustinčič, Lado Škrlj, Ivan Suštar, Stane Česnik, Milko Primc in Danilo Gerk. Tehnični urednik: Janko Novak. Tisk: Tiskarna ČZP »Kočevski tisk« — Kočevje. Letna naročnina 240 dinarjev. Tekoči račun pri NB v Ilirski Bistrici številka 602-12-3-101. Rokopisov in risb ne vračamo

Tovrstna športna panoga je v Ilirski Bistrici dokaj močno razvita. Posnetek s strelskega tekmovanja za prvi maj v Ilirski Bistrici Foto: J. Keuc

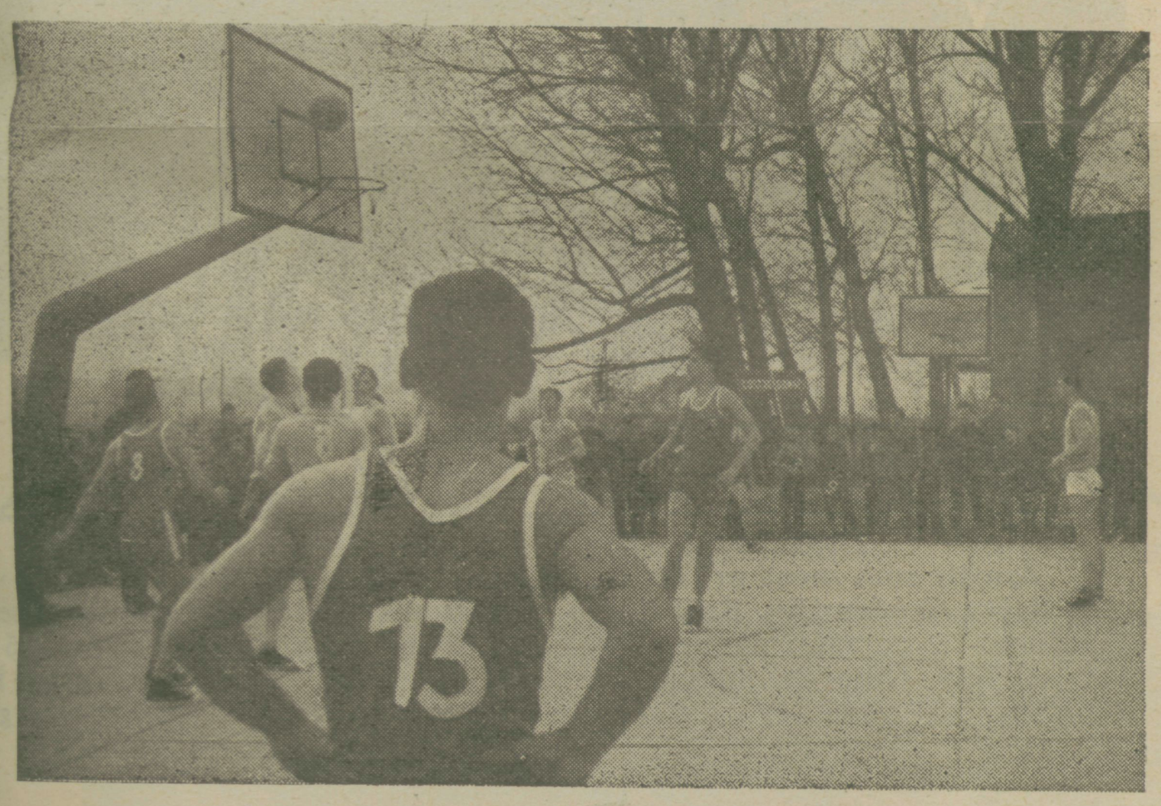

S košarkarskega tekmovanja v Ilirski Bistrici
Foto: Maraž Silvester

kino

FILMI V MESECU JUNIJU

1. in 2. junij: nemški kinemaskopski barvni film: MED ČASOM IN VEČNOSTJO
5. in 6. junij: italijanski zabavni film: MLADOLETNICE
8. in 9. junij: ameriški barvni film: ZA TEBE ŽIVIM
10. in 11. junij: angleški vistavision film: NEZADRŽNI (izredni program)
12. in 13. junij: italijanski zabavni film: TRPLJENJE GOSPODA DIPONA
15. in 16. junij: ameriški barvni kinemaskopski western film: ALAMO I. del
17. in 18. junija: ameriški barvni kinemaskopski western film ALAMO II. del
19. in 20. junija: francoski zabavni film: NEPRIDIPRAVI
22. in 23. junija: jugoslovanski vista vision film: ALI JE UMRL DOBER ČLOVEK
26. in 27. junija: francoski vista vision film: RACIJA
29. in 30. junija: francosko-italijansko-jugoslov. kriminalni film: PRESTOPEK NA BEGU

ROJSTVA • POROKE • SMRTI •

ROJSTVA

Tanja Jaksetič, rojena v Zarečju 16; Marija Prosen, rojena v Kuteževem 45.

Otroci rojeni v porodnišnici:

Aleksander Gustinčič iz Il. Bistrice, Gabrije 2; Vučković Gabrijela, iz Il. Bistrice, Rozmanova 13-a; Rajmond Debevc, iz Il. Bistrice, Župančičeva 12; Anton Slavec, iz Sl. Bistrice, Kettejeva 2; Iztok Brne, iz Il. Bistrice, Levstikova 8; Boris Frankovič, iz Il. Bistrice, Toneta Tomšiča 7; Sonja Debevc, iz Vrbice 4; Joško Smrdel, iz Zabič 33; Ivan Rolih iz Zabič 44; Mirjam Dekleva, iz Zajelšja 5; Jože Primc, iz Velike Bukovice 33; Miran Jagodnik, iz Tominj 19; Zdenko Božič iz Sabonj 38; Rihard Kandare iz Podgraj 43; Vida Slavec, iz Podstenj 15; Milena Baša, iz Dol. Zemona 72.

POROKE

Franc Iskra, traktorist iz Zabič 16 in Lojzka Ludvik, bolniška strežnica iz Sežane 416, Peter Ličof, učitelj iz Jesenic in Bradelj, šofer iz Zarečja 5 in Danica Rutar, delavka iz Vrbova 57; Avgust Ludvik, delavec iz Prema 8 in Angela Kaluža, delavka iz Prema 8; Mirko Gustinčič, kmetovalec iz Slivja 26 in Silva Kirn, kmetica iz Zajelšja 9; Franc Levar, kmetovalec iz Tominj 24 in Dragica Horvat, kmetovalka iz Babinca pri Varaždinu, Lucijan Fabec, pek iz Topolca 20 in Jadranka Celin, trg. poslovodkinja iz Kuteževega 49, Ivan Šinigoj, bolničar iz Dornberka in Onorina Dekleva, bolničarka iz Ilirske Bistrice, ul. N. Tesla 12; Franc Volk, kmetovalec iz Bača 122 in Veronika Tomšič, delavka iz Bača 151.

SMRTI

Katarina Volk, gospod. iz Vel. Bukovice 31, stara 65 let; Vera Zajc, roj. Bubnič, poslovodkinja iz Ilirske Bistrice, Gregorčičeva 19, stara 43 let; Franc Vičič, kmetovalec iz Gor. Zemona 5, star 88 let; Franc Primc, upokojenec iz Il. Bistrice Bilčeva pot 9, star 70 let; Jakob Volk, upokojenec iz Ilirske Bistrice, Prešernova 12, star 80 let, Viktor Zoretič iz Novokračin 9, star 77 let.

Vzorni gostinski obrat v Račicah Foto: Jože Keuc

EDINA NAPAKA

— Si napravil kdaj pri receptih napako? vpraša lekarnar prijatelja lekarnarja.

— Samo enkrat, ko sem stranki zaračunal tisoč din namesto tisoč petsto.

Bosanec je ukradel kravo, Hercegovec pa uro. Dobili so ju in zaprli v skupno celico. Da bi Hercegovca malo podražil, ga Bosanec vpraša, koliko je ura.

Hercegovec: **»Ravno pravi čas, da pomolzeš krave!«**

Tudi oni naj vedo-naši najmlajši

Leto 1963 je leto množičnih zborovanj, pohodov po partizanskih poteh, praznovanj, na katerih osvežujemo spomine na dogodke, na težke trenutke, ki so jih pred dvajsetimi leti preživeli ljudje našega kraja.

V sliki in besedi bo vsaka vas naše občine dala svoj prispevek

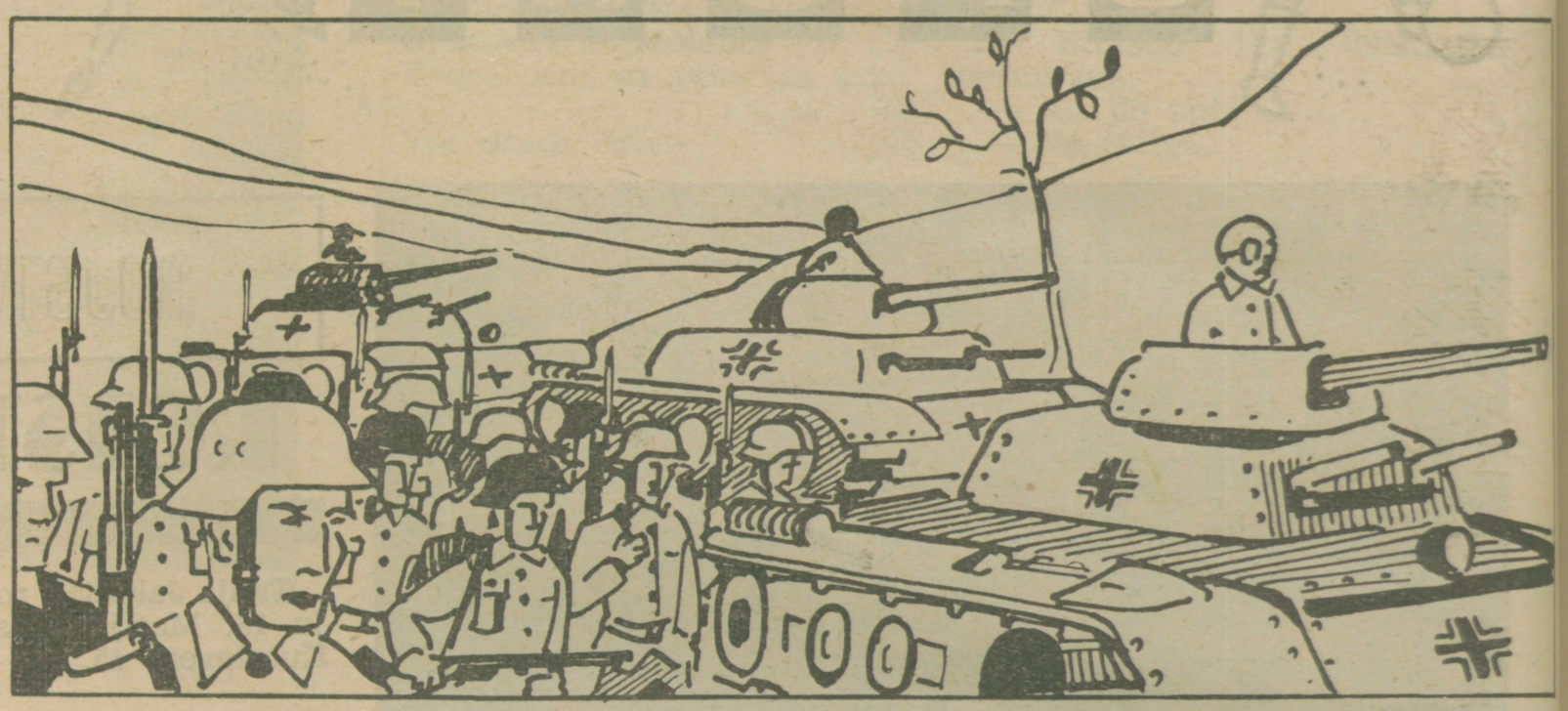

Po razpadu fašistične Italije je bilo celotno naše območje osvobojeno, vendar le za kratek čas. Konec septembra leta 1943 je 40.000 Nemcev prodiralo proti Reki. Na svojem pohodu so se utaborili v Ribnici. Imeli so oklepne avtomobile, tanke. V Ribnici je bilo nekako zbirališče celotne vojske. Imeli so tudi svoje kuhinje. Zbirali so se tri dni. Samozavestni in naduti, kakršni so bili, niso pričakovali nobenega odpora, niso niti vedeli, da njihov korak opazujejo ljudje, naši ljudje, ki se niso uspeli niti oddahniti v neprestani borbi proti fašistom

To so bili terenci, partizani, ki so branili naše domove in se s svojimi močmi in sredstvi borili po gozdovih.
»Nalogo smo dobili, naj Nemce ne napadamo, ker bi se ti maščevali nad domačimi ljudmi, obenem pa nam je naloženo tudi, da v nočnih urah zrušimo vse mostove in prehode Nemcem na poti. In nalogo smo izvrševali.«

Zrušili smo most pri Grahorju proti Ribnici in drugi most pri »Vojaški akademiji«. Rušili smo s krampi in železnimi palicami, sekali smo in polagali drevesa na cesto, drugi pa so bili na straži. 15 nas je bilo. Oblečeni smo bili v vsakdanje obleke, le tu in tam je imel kdo kaj vojaškega na sebi in partizansko čepico z zvezdo na glavi

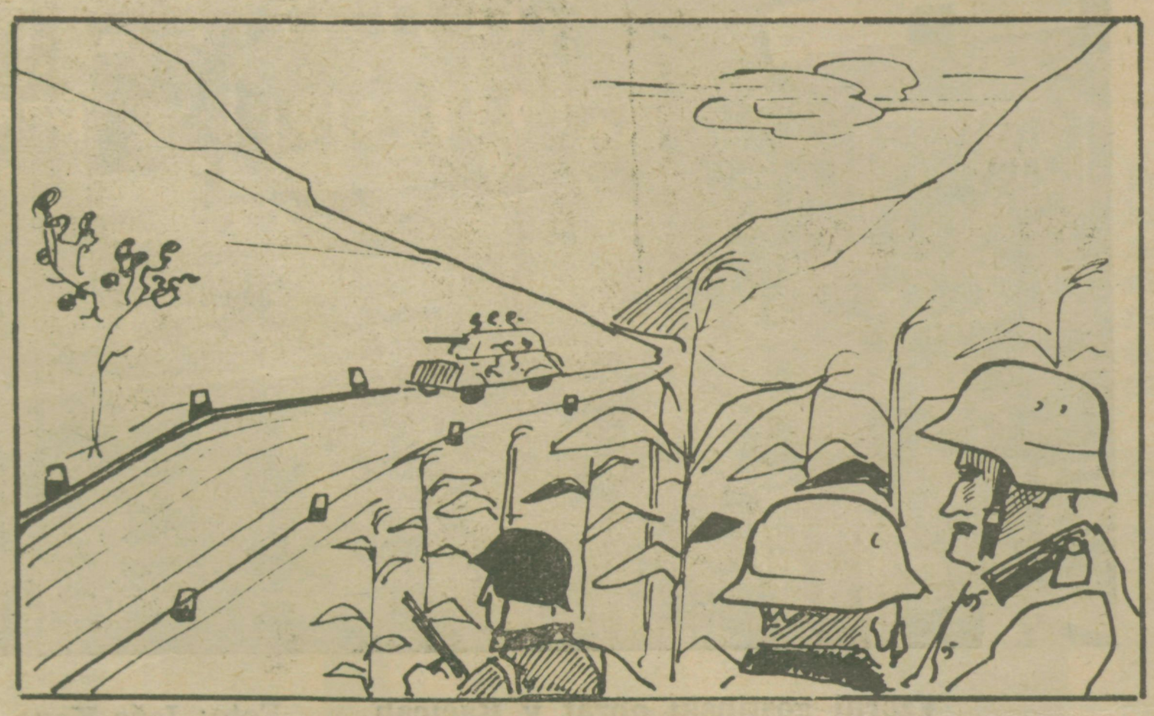

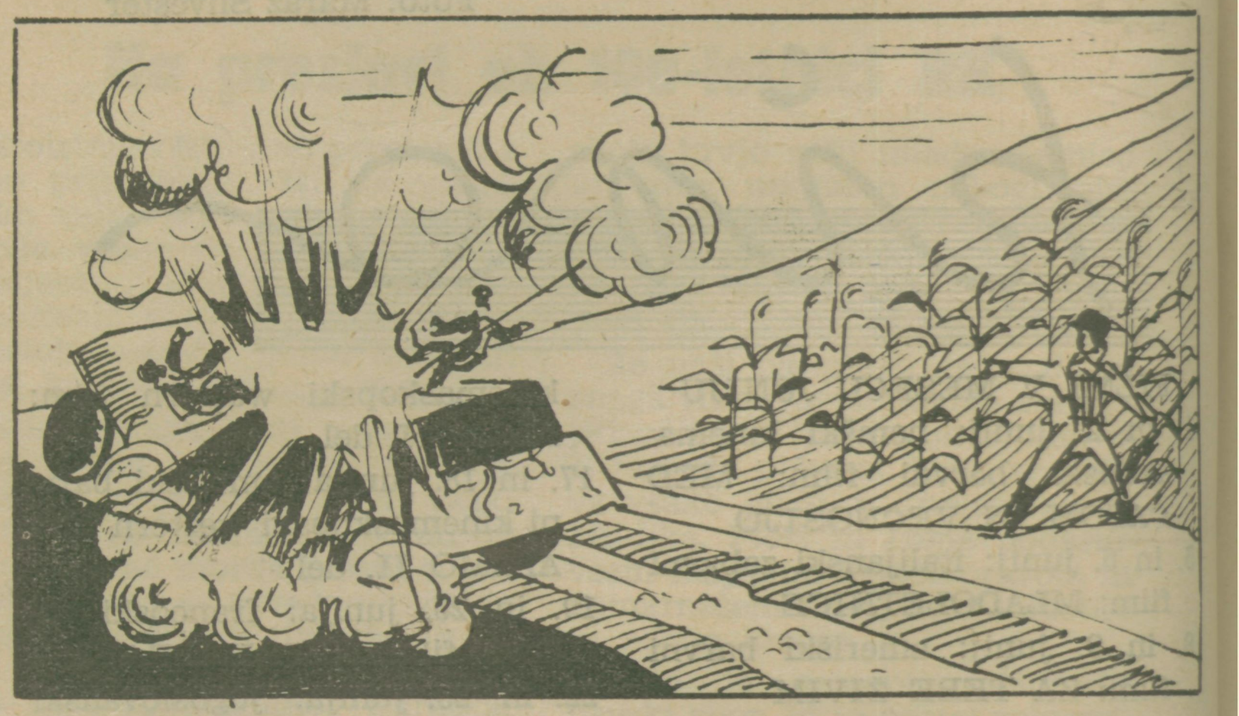

V jutranjih urah so nemške predhodnice prišle do porušenih mostov. Nemci so se čudili nad porušenimi mostovi in niso mogli razumeti, kdo naj bi jih bil porušil. Za silo so popravljali. No, ponoči so bili terenci zopet na delu.
Četrti dan so Nemci nadaljevali svoj pohod. Gibali so se ob cesti, med koruzo in drevesjem. Partizani pa so jih iz zased opazovali. Nenadoma se iz Ilirske Bistrice po cesti približa oklopno vozilo italijanske izdelave, v katerem je bilo 17 naših ljudi, naših partizanov

Nič hudega sluteč, je oklopnik zavil s ceste proti postaji Kilovče. Tam je prej bila kasarna italijanskih karabinjerjev.
Ob cesti, v gosti koruzi in med drevesjem, pa so bili skriti nemški vojaki. Eden vrže ročno bombo, ki v hipu zadene partizansko vozilo in ga raznese. 17 naših ljudi, naših borcev, je izgubilo življenje. Partizanske zasede pa so začele streljati — Se nadaljuje!